

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—, Popusti po dogovoru, inzeratni davki posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Francoska vlada proučuje nemške pogoje

V Berlinu zatrjujejo, da so nemški pogoji formulirani jasno in nedvoumno in bodo v vsakem primeru onemogočili napad čez Francijo, ker bo Nemčija zasedla vse one točke, ki so ji potrebne za nadaljevanje vojne proti Angliji

COMPIEGNE, 22. jun. e. Včeraj popoldne je šef nemškega vrhovnega poveljstva general Keitel izročil francoskim pooblaščenecem nemške mirovne pogoje, katerih namen je:

1. Preprečiti ponavljanje borbe proti Nemčiji.
2. Nemčiji je treba dati vsa zagotovila, da bo lahko nadaljevala vsiljeno ji vojno proti Angliji.

3. Treba je ustvariti pogoje za novi mir, katerega bistvena vsebina bo popravo krivic, ki so bile s silo storjene nemškemu rajhu.

NEW YORK, 22. jun. s. (Unit. Press). Splošno tolmarijo, da pomenijo tri točke v objavljenem nemškem uvodu k sicer še neznanim pogojem za sklenitev premirja s Francijo naslednje:

Francija mora dovoliti, da se Nemci poslužijo v vojni z Anglijo francoskega ozemlja, kot oporišča za svoje vojaške operacije proti Angliji. Nadalje ne sme Francija do konca vojne uporabljati svojega vojnega brodogradništva. Končno se zdi, da sploh se ne bo podpisal med Nemčijo in Francijo mir, temveč samo premirje do konca vojne med Nemčijo in Anglijo. Šele potem bi sledila sklenitev dokončnega mira.

BERLIN, 22. jun. AA. (DNB). Današnji nemški listi objavljajo pod debelimi naslovi podrobnosti o predaji pogojev za premirje francoskim delegatom v Compiègne. Listi posebno naglašajo, da je sam vodja Nemčije Hitler sprejel francosko delegacijo.

»Berliner Börsen Zeitung« poudarja veliko razliko med Compiègneom leta 1918 in Compiègneom l. 1940. Compiègne 1918, pravi list, je pripeljal do Versaillesa. To je bila začetna točka dobe, v kateri je ozračje postajalo vedno slabše. Takrat se je začela destruktivna doba, včerajšnji Compiègne pa pomeni začetek konstruktivne dobe. Nemčija je zmagala, toda zadržanje Nemčije napram Franciji ni negativno in destruktivno, kot je bilo nekdanje zadržanje Francije napram Nemčiji na istem kraju. Med prvim in drugim Compiègneom so se odigrali dogodki, ki so nazadnje Francijo spravili do tega, da mora sama priznati svoje napake ter priznati, da je premagana. Vodja Nemčije je premagal negativne in destruktivne sile. Nemški pogoji so formulirani jasno in nedvoumno. Njihovo bistvo je v tem, da bo v bodoče negativni element prenehal imeti kakršnokoli vlogo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« isto tako naglašja pomen razlike med obema Compiègneoma ter pravi, da mora biti vsem jasno, da se bo borba proti Angliji nadaljevala. Nemški pogoji so taki, da bodo v vsakem primeru onemogočili napad čez Francijo, ker bo Nemčija v svoji borbi proti Angliji zasedla one točke, ki so ji potrebne zaradi nadaljevanja vojne proti Angliji.

»Völkischer Beobachter« pravi: Francija je premagana. Doživela je največji poraz v svoji zgodovini. Francoski imperializem je uničen. Včeraj je bil v Compiègneu napravljen konec neznanosti, ki se je leta 1918 začela na istem kraju.

LONDON, 22. jun. s. (C. Z.). Pogoji, ki jih je Nemčija stavila za sklenitev premirja Franciji, še niso znani, vendar tu splošno pričakujejo, da bo eden izmed pogojev popolna zasedba Francije po nemških in italijanskih četah. Okupacija bi trajala tako dolgo, dokler ne bi Nemčija končala svoje vojne z Anglijo.

Besedilo nemških pogojev obsega 30 tipkanih strani

BORDEAUX, 22. jun. (Reuter). Francoska vlada se sestane danes dopoldne k seji, na kateri bo proučevala nemške pogoje za premirje. O pogojih je bila francoska vlada iz Compiègnea obveščena najprej sinoči po telefonu. Med tem je dospelo v Bordeaux tudi že dobesedno besedilo nemških pogojev. Be-

sedilo obsega 30 tipkanih strani. Zaradi tega smatrajo, da bo trajalo precej časa, preden bo francoska vlada podrobno proučila nemške predloge in sprejela sklep o svojem stališču.

Francoski radio je sinoči opozoril, naj prebivalstvo potrpežljivo čaka na poročila, ker so pogajanja še v teku.

Francozi dosegli nekaj sprememb v pogojih?

BERLIN, 22. jun. e. V vseh krogih so včeraj z največjo napetostjo zasledovali potek sestanka v Compiègneu. Javnost je bila prepričana, da bodo razgovori zelo kratki in da se bo že v teku noči zvedelo o dokončnih rezultatih razgovorov, toda zadnje vesti v Berlinu govore samo o ponovnih razgovo-

rih med nemškimi in francoskimi predstavniki brez novih momentov. V političnih krogih menijo, da bodo definitivni rezultati pogajanj v Compiègneu znani šele v teku današnjega dneva.

Po vesteh iz krogov blizu vlade, so že sprejeli Francozi nemške pogoje in gre samo še za redakcio posameznih točk premirja. Ker so včerajšnji razgovori trajali dlje kakor so vsi pričakovali, obstoja po mnenju nekaterih možnost, da se je v teku pogajanj francoskim pooblaščenecem posrečilo doseči nekatere spremembe v nemških pogojih.

Berlinski listi so izšli prej kakor običajno, to je takoj po polnoči ter so bili na mah razprodani. Toda v listih čitatelji niso našli nobenih konkretnih poročil o pogajanjih, temveč samo obširne opise formalnosti in okolja, v kate-

rem so se pričela pogajanja med francoskimi in nemškimi zastopniki.

Italijanski glas o nemških pogojih

RIM, 22. jun. AA. (Stefani). Italijanski listi naglašajo pomen včerajšnje predaje nemških pogojev za premirje.

»Stampa« objavlja članek, v katerem pravi, da se je včerajšnji dan obroč sklenil. Francija je morala včeraj upogniti koleno na istem kraju, kjer je pred 22 leti s tolikim ponosom in pijano zmago diktirala mirovne pogoje narodu, ki je bil na bojnem polju nepremagan in ki je bil izdan. V nadaljnjem članku navaja list zgodovino Evrope v zadnjih 20 letih ter pravi, da je vsa Evropa bila v tem času v službi plutokracije. Na kraju naglašja pomen nacionalno socialistične in fašistične revolucije ter pravi, da je Francija prenehala biti sila prve vrste.

Vlada ostane v Bordeauxu

BORDEAUX, 22. jun. e. Francoski radio je ponoči ob 23.30 javil, da je notranji minister Pomaret opozoril narod na lažne vesti o pogajanjih z Nemčijo in o stanju v Franciji. Pomaret je izdal ukaz, s katerim se prepovedujejo politični razgovori v vseh francoskih javnih lokalih. Demantiral je vesti tujih agencij, da je francoska vlada odšla iz Bordeauxa. Poudaril je, da bodo maršal Petain in njegovi ministri ostali v Bordeauxu.

V teku včerajšnjega dne je notranji minister Pomaret sprejel tudi bivšega predsednika vlade Reynauda in se z njim dolgo razgovarjal. Sestal se je tudi s predsednikom senata Jeannenjem in s predsednikom parlamenta Herriotom, ki je tudi še vedno v Bordeauxu. Pomaret je demantiral vesti iz italijanskih virov o uporu prebivalstva na Korziki in o izkrcanju italijanskih čet.

Vojški poveljnik bordeauxskega departementa je objavil, da civilno prebivalstvo iz Bordeauxa ne bo evakuirano.

Petaín — Reynaud

ZENEVA, 22. junija. e. (Transcon. Press). Predsednik francoske vlade maršal Petaín je včeraj sprejel bivšega predsednika Paula Reynauda, ki ni odpotoval v Ameriko, kakor se je trdilo pred dnevi, temveč namerava šele odpotovati v Anglijo. V političnih krogih trdijo, da je maršal Petaín zahteval od Reynauda, naj v odločilnih londonskih krogih vpliva, da Anglija ne bo vodila več nobene propagande za nadaljevanje vojne v Franciji.

Poljski predsednik v Londonu

LONDON, 22. jun. s. (Reuter). Poljsko poslanstvo v Londonu javlja, da bo poljski predsednik Rackiewicz, ki je včeraj dospel v Anglijo, ostal do konca sedanjega vojne v Londonu. Poljskega predsednika je prejel tudi francoski angleška vojna ladjad.

Državni prevrat na Estonskem

TALLIN, 22. jun. e. Sinoči ob 18.30 se je delavstvo v revolucionarnem pohodu polastilo vladne palače. Po burnih demonstracijah so delavstvo nagovorili predstavniki »Sovjetske Rusije, med katerimi je bil tudi Ždanov. Delavstvo je razorožilo policijo, ki se ni upirala. Čuli so se tudi strel, toda človeških žrtev ni bilo.

Tallin, 22. jun. e. Sinoči je bila sestavljena revolucionarna vlada. Predsednik je Johannes Vares, podpredsednik Franc Kruus, minister za zunanje zadeve pa Migoel Adrege. Vsi člani nove vlade so socialisti in iz vrst delovnega ljudstva. Nihče od njih ni bil član kakšne prejšnje vlade.

Ruski pregled vojaškega položaja v Franciji

Moсква, 22. jun. e. Radijski vojni onazovalec je podal pregled o vojaškem položaju v Franciji.

Pretekli so štirje dnevi, je rekel poročevalec, odkar je maršal Petaín sporočil željo Francije, da se doseže premirje z Nemčijo. Sovražnosti na francoski fronti do danes še niso bile ustavljene.

Francoska vojska je razbita na več delov in zelo desorganizirana ter v glavnem kot celota ne nudi več nobene odpora sovražniku. Samo to dejstvo lahko pojasnjuje hitro in neovirano napredovanje nemških čet proti najvažnejšim francoskim središčem.

Za najvažnejše je smatrati nemške operacije, ki jih izvajajo motorizirane kolone v Južni smeri proti švicarski meji. Smeter tega prodiranja je, vzpostavitev zveze med italijansko in nemško vojsko. Italijanska vojska stoji še vedno nepremično ob francoski meji.

V Alžaciji in Loreni se je Nemcem posrečilo, da so popolnoma obkolili oddelke francoske vojske in so sklenili obroč okoli tega področja pri švicarski meji v bližini Basla. Nemci zavzemajo tu utrdbo za utrdbo v Maginotovi črti, toda francoski oddelki se tukaj vendarle pravi srdito upirajo. Operacije na tem področju pa imajo le krajevni značaj in podpirajo samo umik enega dela francoske armade v Svico.

Novo vojno posojilo v Angliji

LONDON, 22. jun. s. (Reuter). Finančni minister Wood, je objavil sinoči razpis novega vojnega posojila. Posojilo bo otvoreno prihodnji tork in vpisovanje bo trajalo za neomejen čas. Posojilo bo nosilo dve in pol procentne obresti in bo vrnilno v 7 letih.

Finančni minister je dalje sporočil, da je bilo v Angliji v zadnjih dveh dneh na njegov poziv vpisanih 2 milijona funtov brezobrestnega vojnega posojila.

Majski v zunanjem ministrstvu

LONDON, 22. jun. s. (C. Z.). Sovjetski veleposlanik Majski je posetil včeraj zunanje ministrstvo. Po oficijelnih informacijah se je Majski posvetoval z vodilnimi osebnostmi zunanjega ministrstva o splošnih vprašanjih, ki se tičejo angleško-ruskih odnosov.

Mladi francoski begunci v Angliji

LONDON, 22. jun. s. (Reuter). V Anglijo je dospelo včeraj zopet več tisoč beguncev iz Francije. Med njimi je mnogo 16 do 17 let starih dečkov, ki so se prijavili takoj kot prostovoljci v angleško vojsko ter za delo v municijskih tovarnah.

Italijani na poti iz Anglije

LONDON, 22. junija. AA. (Reuter). Britanska ladjad »Moharsof Bermuda« je odplula včeraj iz ustia reke Clyde. S to ladjad potuje 700 Italijanov, med katerimi je tudi italijanski veleposlanik, v Lizbono, odkoder bodo nadaljevali pot v Italijo.

Izgon ameriških novinarjev iz Nemčije

Berlin, 22. jun. e. Dopisnika velikega ameriškega dnevnika »New York Herald Tribune« v Berlinu Richard Barnes in Ralph Heel sta bila včeraj izgnana iz Nemčije, katero sta morala zapustiti v 24 urah. Obera se očita, da sta pošiljala netočna poročila in poročila proti interesom Nemčije svojemu listu.

Neposreden povod za izgon so bila zadnja poročila teh dveh ameriških novinarjev o koncentraciji sovjetskih čet na litvanski meji in o velikem nezadovoljstvu v berlinskih službenih krogih sprito nove sovjetske politike na Baltiku. Barnes je prišel v Berlin v aprilu ter je nadomestil nekakega tovariša, ki je bil tudi izgnan iz Nemčije.

Cilji Rooseveltove vlade

Tudi v Londonu zatrjujejo, da pomeni vlada narodne obrambe korak k vstopu v vojno - Možnost nadaljnjih sprememb v vladi - Zakaj je odstopil vojni minister Woodring

LONDON, 22. junija. s. (C. Z.). Po angleških informacijah smatrajo v Ameriki imenovanje Henryja Stimsona za vojnega ministra in Franka Knoxa za mornariškega ministra kot korak k vstopu Amerike v vojno. Znano je, da je dosedanji vojni minister Woodring, ki je podal ostavko na svoj položaj, oviral prodajo orožja zaveznikom.

WASHINGTON, 22. jun. s. (Un. Press). V političnih krogih napovedujejo, da bi utegnili priti v kratkem v Rooseveltovi vladi še do nadaljnjih sprememb.

WASHINGTON, 22. jun. s. (United Press). Ameriški senat bo najbrže prihodnji teden sklepal o odobritvi imenovanja novega vojnega ministra Stimsona in mornariškega ministra Knoxa. Pričakujejo, da bo senat oboje imenovanj potrdil. Najprej pride predlog o imenovanju pred vojaški oziroma mornariški odbor senata.

WASHINGTON, 22. junija. AA. (Stefani). Izvedelo se je, da je bivši ameriški vojni minister Woodring sporočil svojim prijateljem, da je do njegove ostavke prišlo zaradi tega, ker ni hotel pristati na popolno podporo zaveznikom, zaradi česar bi se oslabil ameriška narodna obramba.

WASHINGTON, 22. jun. s. (United Press). V ameriških političnih krogih še vedno mnogo ugibajo o vzrokih odstopa dosedanjega vojnega ministra Woodringa. Splošno prevladuje prepričanje, da je odstopil Woodring zato, ker je nasprotoval prodaji vojnega materiala zaveznikom v večjem obsegu. Zlasti se je baje Woodring protivil prodaji gotovih tajnih vrst orožja in je zastopal stališče, da bi taka prodaja škodovala obrambi Zedinjenih držav.

NEW YORK, 22. junija. AA. (Reuter). Predsednik Roosevelt je dejal zastopnikom tiska, da njegov program za vseameriško sodelovanje obsega gospodarsko obrambo, ki jo je treba razumeti kot dopolnilo programa vojaške obrambe USA. Pripomnil je, da namerava izdati tudi ukrepe, ki bi služili kot dopolnilna straža miru na zapadni zemeljski polobli in kot sredstvo, da se zavaruje tudi gospodarstvo drugih ameriških republik pred posledicami, ki bi jih povzročil mednarodni položaj.

Ojačena intervencionistična struja

NEW YORK, 22. junija. e. Predsednik Roosevelt je novinarjem izjavil glede rekonstrukcije svoje vlade, da je bilo to potrebno zaradi razpoloženja javnosti, ki zahteva obrambo narodnih interesov.

Ameriški tisk poudarja, da je javno mnenje sprejelo rekonstrukcijo vlade z velikim navdušenjem.

V republikanskih vrstah pa je izzvala rekonstrukcija vlade veliko presenečenje. Republikanska stranka obsoja ta korak predsednika Roosevelta, ker je bila z rekonstrukcijo ojačena ameriška intervencionistična struja. Ustvarjena je bila vojna koalicijska, zmanjšani pa so bili izgledi za ponovno izvolitev predsednika Roosevelta. Prihodnji ponedeljek se bo sestal v Philadelphiji republikanski kongres. Že zdaj se lahko napove, da bo nastal zaradi rekonstrukcije ameriške vlade razkol v republikanski stranki in na kongresu ne bo mogoče izvoliti soglasno republikanskega kandidata za predsedniške volitve.

Izjave predstavnika nemškega zunanjega ministrstva

BERLIN, 22. junija. e. Glede spremembe v Rooseveltovi vladi je neki službeni predstavnik zunanjega ministrstva izjavil novinarjem:

Amerika more imeti vlado, kakršno hoče imeti, kajti tako stališče ustreza nemškemu pojmovanju Monroeve doktrine. Vendar je zanimivo opazovati, kakšno reakcijo je vzbudila v Evropi ta sprememba v ameriški vladi.

Predstavnik nemškega zunanjega ministrstva je nato aludiral na oba nova člana vlade Stimsona in Knoxa ter izjavil:

Ve se, da sta ta dva sovražna razpoložena do totalitarnih držav.

10.000 ameriških letal

New York, 22. junija s. (Reuter). Anglo-sko-francoska komisija za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah je objavila

snoči, da so doslej ameriške tvornice dobavile Angliji in Franciji 2500 vojaških letal. Pretekli teden je komisija naročila zopet 1500 novih letal v Ameriki, tako da znašajo skupna dosedanja zaveznika naročila v Zedinjenih državah že nad 10.000 letal.

Anglija pripravlja zasedbo Sirije

Ustanoviti hoče veliko muslimansko državo s Sirijo, Palestino in Transjordanijo kot odgovor na italijansko zahtevo po reviziji sedanjega stanja na Blaznem vzhodu

Atene, 22. jun. e. (Transcon. Press) Po zanesljivih vesteh pripravlja Anglija zasedbo Sirije. Anglija čaka samo na razvoj dogodkov v Franciji in bo v ugodnem trenutku vstopila v Sirijo. Njen namen je, da ustanovi veliko muslimansko državo s Sirijo, Palestino in Transjordanijo.

Beirut, 22. jun. e. V tukajšnjih političnih krogih vlada še vedno popolna negotovost glede bodoče usode Sirije. Po določbi, da je Italija pričela novo akcijo na Blaznem vzhodu in zahteva revizijo sedanjega stanja. Zahteve se nanašajo zlasti na francosko posest. Sprememba statusa Sirije bo baje prva zahteva Italije pri pogajanjih za premirje s Francijo. Poveljnik francoskih čet na Blaznem vzhodu general Mittelhauser je pozval prebivalstvo Sirije, naj z vsemi silami brani sedanji statut.

Jeruzalem, 22. jun. e. V tukajšnjih listih

posvečajo posebno pozornost politiki Italije na Blaznem vzhodu. Opozarjajo na Mussolinijevo odločitev, s katero zahteva, da se palestinska mesta postavijo pod zaščito italijanske oborožene sile.

Objava teh vesti je vzbudila v Jeruzalemu veliko senzacijo. V političnih krogih smatrajo, da je Italija s tem napravila prvi korak za doseg revizije statuta na Blaznem vzhodu.

Javno mnenje v Palestini je sprično tega dogodka deljeno. Prišlo je do velikih manifestacij za spremembo sedanjega stanja. Politični svet iz vrst muslimanov pa se ne prebija na večerini sejah posvetu in pošilja številne brzojavke ter zahteve, da se sedanje stanje na Blaznem vzhodu ohrani ter izjavlja, da bo muslimanski narod znal, če bo potrebno, braniti tudi z orožjem svoje pravice.

slednje: Včeraj sta bila izvedena dva ogledniška poleta na Diredau in Abesiniji. Neposredno je bila zadeta železniška postaja. Napadeni je bilo tudi letališče, na katerem so izbruhli požari. Vsa naša letala so se vrnila. Na naših postojankah v zapadni pušči je bilo sestrjeno eno italijansko bombno letalo, posadka treh moških je bila ujeta. Bombe z naših letal so neposredno zadele tudi cilje v el Gubiet in el Denu v Libiji. Vsa naša letala so se vrnila.

Kairo, 22. junija AA. Reuter poroča iz Kartuma, da so po poročilih glavnega štaba britanske motorizirane enote, ki operirajo v Sudanu, izvedle celo vrsto napadov in da so imele velike uspehe. Britanske motorizirane enote so prekorale eritrejsko mejo ter napadle velika zbirališča sovražnih čet. Zdi se, da se je sovražnik utrdil v okolici in da je zgradil gotovo številno močno zavarovanih strojniških gnezd.

Francoske petrolejske ladje v angleški posesti

Carigrad, 22. jun. s. (Reuter) Šest francoskih petrolejskih ladij, ki so zasidrane v tukajšnji luki, je prešlo v last angleških tvrdk, ter bodo odslej plule pod angleško zastavo.

Promet med našimi in grškimi lukami

Split, 22. jun. e. Parnik Jadranske plovidbe »Beograd«, ki je redno vozil med našimi in grškimi pristanišči in se je po vstopu Italije v vojno vrnil s Krfa, bo odslužil zopet redno vozilo med jugoslovenskimi in grškimi pristanišči. Zaradi mednarodnih komplikacij je bila v Splitu zadržana španska ladja »Monte Moncalvo«, ki je nalozila v Splitu 4500 ton naše pšenice za Španijo.

70 angleških bombnikov nad zgornjo Italijo

Curih, 22. junija AA. (Reuter) Po vesteh, ki prihajajo iz Italije, je včeraj okoli 70 angleških letal bombardiralo razna industrijska središča v zgornji Italiji. Tako sta bila bombardirana Lecco in Baleda v bližini Milana ter rezervoarji bencina v bližini Benetk.

Napadi na Malto

London, 22. junija s. (Reuter) Svoji so italijanski bombniki izvedli šest napadov na Malto. Kolikor je znano, napadi niso povzročili škode in žrtev. Italijanska letala so napadla prvič tudi otok Gozo pri

Malta, na katerem ni nobenih vojskih objektov.

Nad Adenom ni bilo letal

London, 22. junija AA. (Reuter) Londonški radio demantira vesti, da bi bila italijanska letala letela nad Adenom in metala ob tej priliki bombe. Demanti pravi, da nad Adenom ni letelo nobeno tuje letalo.

Akcije angleških letal v Afriki

Kairo, 22. jun. AA. (Reuter) Poveljstvo britanskih letalskih sil sporoča še na-

Totalitarni režim v Rumuniji

Ustanovljena je nova »Stranka naroda« na temelju totalitarnih načel pod vodstvom samega kralja, ki bo tako imel poleg vojaškega tudi politično vodstvo rumunskega naroda

Bukarešta, 22. jun. e. Kralj Karol je včeraj podpisal ukaz o ustanovitvi nove enotne nacionalne stranke, da se država prilagodi novemu mednarodnemu položaju po dogodkih v Franciji. S kraljevo odločbo so se strinjali predstavniki vseh rumunskih strank. Ukaz določa:

1. Dosedanja fronta nacionalne obnove bo predstavljala samo ena edinstvena totalitarna stranka, ki se bo imenovala »Stranka naroda«. Stranka bo pod vrhovnim vodstvom samega kralja.
2. Stranka bo doživljala moralno in materialno življenje nacije in rumunske države. Stranka je javno-pravna ustanova.
3. Vrhovno vodstvo stranke bo imenovalo vodilne funkcije stranke, ki so edini odgovorni za delovanje stranke.
4. Organizacijo stranke in način funkcioniranja ter program bo izdelala posebna komisija, katero bo imenovala vrhovno vodstvo stranke.

V dodatnem ukazu kralj Karol določa, da mora biti vsak državni uradnik član te stranke. Do 1. av-

gusta morajo biti vsi uradniki prijavljeni v stranko, tisti pa, ki ne bodo sprejeti, izgubijo pravico na svoje službene položaje.

Kralj bo imel drevi ob 21. govor po radiu, v katerem bo obrazložil pomen te preobnove rumunskega notranjopolitičnega življenja.

Kakor zatrjujejo, bodo sedaj prireditelji v »Stranko naroda« tudi voditelji političnih grupacij, ki so bile doslej izven »Fronte narodne obnove«. Priletniki bodo tudi člani Železne garde. Spritno preobnove vsega rumunskega notranjopolitičnega življenja bo na novo sestavljena tudi rumunska vlada in bodo najbrž tudi v njo stopili voditelji Železne garde.

Bukarešta, 22. junija AA. (Rador) Na osnovi sklepa kralja Karola bo nova enotna rumunska »Stranka naroda« ohranila parole, znake in uniforme prejšnje »stranke narodne obnove«. Na čelu stranke je štab stranke. Za načelnika štaba »Stranke naroda« je imenovan Curdianu, za glavnega tajnika pa Victor Moldovan.

je protiletalska obramba stopila v akcijo. V Nemčiji je bilo bombardirano letališče pri Münsterju. Letala so ugotovila več direktnih zadetkov. V Ludwigshafenu so bile bombardirane železniške naprave, pri Hamburgu pa neka tovarna. Pri Osterfeldu so bombardirala angleška letala vojna skladišča. Drugi napadi so veljali vojaškim in industrijskim objektom v Essenu in Hammu. Z vseh teh poletov se nista vrnila dve angleški letali.

Letalski alarm v Berlinu

London, 22. jun. s. (Reuter) Nevtralna poročila iz Berlina javljajo, da je bil preteklo noč v Berlinu letalski alarm. Južno in zapadno od mesta so se slišale eksplozije.

Novi ruski poslanik v Sofiji

Sofija, 22. jun. e. Za novega sovjetskega poslanika v Sofiji je imenovan Aleksander Andrejevič Lavrišev. Dosedanji odpravniki poslov sovjetskega poslanstva v Sofiji, Lavrišev je med najmlajšimi ruskimi diplomati in je prišel v Sofijo pred meseci kot prvi tajnik poslanstva.

Smrt ameriškega generala

New York, 22. junija AA. (DNB) V Filadelfiji je umrl ameriški general Smadly Buttler. Pokojnik je bil znan kot velik pobornik angleško-ameriškega sodelovanja.

Velika nevihta

Vršač, 22. jun. e. Včeraj popoldne je divjala nad Vrščem in okolico strašna nevihta, ki je napravila ogromno škodo. Padala je toča kakor golobje jajce debela in uničila več tisoč orlov vinogradov ter njiv s pšenico in koruzo. Škodo cenijo na 5 do 8 milijonov din. Neurje je zahtevalo tudi človeške žrtev. Pri vasi Kurstilu je strela udarila v neko kmetico in jo ubila. Kmetica je bila v blagoslovljenem stanju ter zapušta tri nepreskrbljene otroke.

Iz Mežice

— **Tujakoprometni tečaj.** V okviru tečajev za pospeševanje turizma in gostinstva, ki jih prireja banska uprava na področju Tujakoprometne zveze v Mariboru in zadnje čase predvsem v obsejnih turističnih krajih, bo v četrtek 27. junija tudi enodnevni tujakoprometni tečaj v Mežici. Krajevna organizacija tečaja je poverjena Slovenskemu planinskemu društvu, podružnici »Peca« v Mežici. Program tečaja, ki bo za udeležence brezplačen, obsega predavanja o turizmu, planinstvu in gostinstvu, o gostiščih, vrtu in parku (polepšanje zunanjega lica), o gostinskem kletarstvu, o delu in pomenu turističnih organizacij in potniških pisarni kakor tudi praktični in teoretični nauk o serviranju; med predavanji se bodo predvajali kulturni in turistični propagandni filmi. Predavanja bodo dopoldne ob 8. do 12. in popoldne ob 13.30 do 18.30, tako da bo omogočena udeležba vsem zainteresiranim iz Meziške doline pa tudi iz daljnih okolice. Namen tečaja je, da se najširši sloji prebivalstva seznanijo s pomenu in potrebami našega tujkega prometa in planinstva ter da se poučijo o možnostih in ukrepih za pospeševanje razmaha tujkega prometa, ki je turističnim krajem prinesel še neprecenljive gospodarske koristi. Tečaj je po svojem namenu tudi obsejnovetna in kulturna prireditel ter bi bilo želeli, da se ga v čim večjem številu udeležijo najširši krogi iz bližnje in daljne okolice, predvsem pa oni, ki so v kakršnekoli pogledu v zvezi s tujskim prometom in ki imajo od njega gospodarske koristi. — Za udeležbo pri tujakoprometnem tečaju v Mežici daje interesentom vsa podrobnejša pojasnila Tujakoprometna zveza »Putnik« v Mariboru.

— **Postani in ostani član Vodnikove družbe!**

Japonsko posredovanje?

Japonske vojne ladje v bližini Francoske Indokine — Japonska vojska zasedla nekaj ozemlja v Hongkongu

New York, 22. junija e. Po vesteh iz Sanghaja je Japonska poslala svoje vojne ladje na otočje Hainan v bližini Francoske Indokine. Ta ukrep kaže na bližnjo in morebitno intervencijo Japonske, ko bo Francija končno kapitulirala v Evropi. Po drugih vesteh so Japonci zbrali v Tiencinu večje oddelke svoje vojske, na otoku Hainan pa imajo sedaj okrog 100.000 mož.

Dopisnik »New York Timesa« iz Sanghaja poroča, da ni nevarnosti za bližnjo japonsko intervencijo, ker je francoska vlada sprejela japonske zahteve glede prepovedi prevoza orožja za vojsko Čangkajska pre-

ko Francoske Indokine, dovolila kontrolo japonskih oblasti nad prometom in priznala posebne pravice Japonske na Kitajskem, katere pravice je Japonska poudarjala ne prebistano zadnjih 10 let.

Hongkong, 22. junija s. (Reuter) Japonska vojska je preteklo noč zasedla nekaj ozemlja, ki spada pod angleško kolonijo v Hongkongu. Japonske oblasti pravijo, da je bil ta ukrep potreben, da se prepreči nadaljevanje četniške vojne s kitajske strani. Razpoloženje v Hongkongu je mirno. V merodajnih krogih poudarjajo, da ni nobene povoda za vznemirjenje.

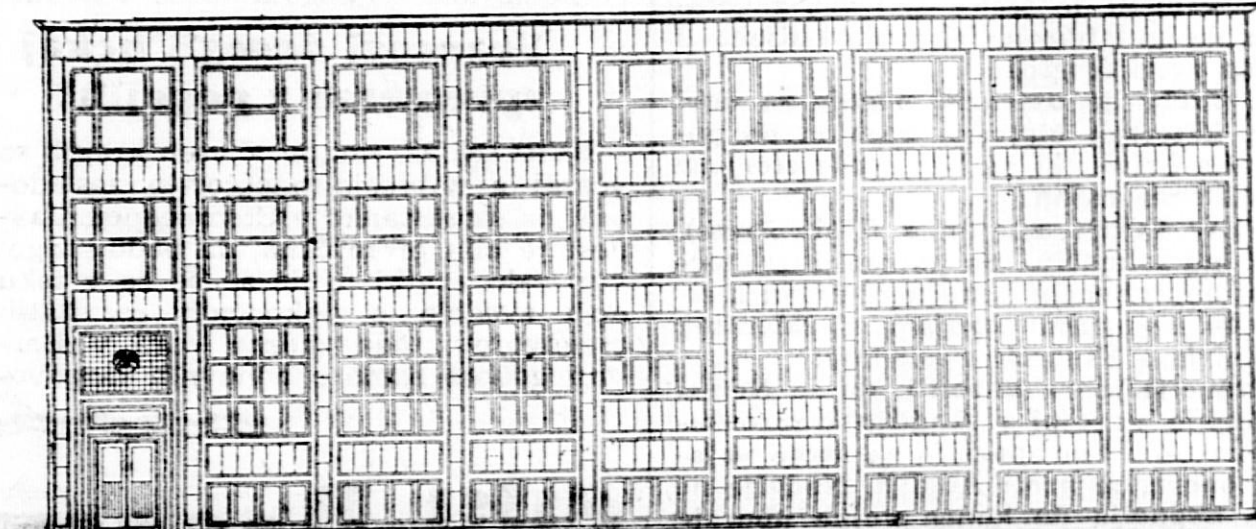
Izpopolnitev ljubljanske univerze:

Novo poslopje zavoda za mineralogijo

Ljubljana, 21. junija
Ob Askerčevi ulici se bo postopno razvil vseučiliški okraj; na prostoru, kjer zdaj stoji zasilno poslopje tehniške fakultete in ob njem bodo sezidana moderna poslopja univerzitetnih zavodov. Delo je že začeto z zidanjem poslopja za kemični inštitut ob Murnikovi ulici (nasproti tehniške srednje šole) in poslopja Zavoda za strojništvo (ob poslopju šolske poliklinike) ob Askerčevi ulici. Lani smo tudi poročali o celotnem stavbnem programu tehniške fakultete. Predvsem nameravajo zidati ob Askerčevi in Snežniški ulici (na južni strani Askerčeve ulice) poslopje zavoda za elektrotehniko. To poslopje bo vezalo glavno, zvezno poslopje s kemičnim inštitutom in na dvostrani strani bo k osrednjemu traktu priključeno še eno krilo, ki bo služilo namenom arhitektonskega oddelka.

Ob tej priliki nas posebno zanima načrt za poslopje zavoda za mineralogijo in sorodne stroke. Delovanje tega zelo pomembnega zavoda je zelo oteženo, ker nima primernih prostorov — mnogih prostorov sploh nima — in v interesu izpopolnitve naše univerze kakor tudi splošnega tehni-

Glavni vhod v poslopje bo ob Askerčevi ulici. Od tam bomo prišli po širokem stopnišču skozi prednji prostor v razsežno in svetlo avlo v traktu ob Snežniški ulici. Avla bo merila 60 m². Na dvoriščni strani bo zvezana s prostornim stopniščem. Stopnišče z avlo bo razsvetljeno od dvoriščne strani s velikim oknom, 15,5 m visokim in 7,2 m širokim, ki bo segalo od pritličja do drugega nadstropja. Razen glavnega stopnišča bo v severnem traktu še manjše stopnišče, ki bo držalo iz kleti do prvega nadstropja, manjše zasilno stopnišče bo pa tudi še v južnem traktu. V pritličju ob Askerčevi ulici bo glavna predavalnica s površino 120 m². Zamisljena je primerna oprema z vsemi tehničnimi pripomočki, epidiaskopom (da ne bo treba pazarijati predavanj z risbami na tabli) itd. Pritličje bo 5 m visoko in imelo bo po 4 m visoka in 3 m široka okna. Učni prostori bodo torej zelo svetli in zračni. V pritličju bo v traktu ob Snežniški ulici še manjša predavalnica. Sedeži v predavalnicah bodo postavljeni amfiteatralno. Drugi prostori v pritličju so namenjeni za laboratorije.

Poslopje zavoda za mineralogijo — glavno pročelje ob Askerčevi ulici

nega napredka pri nas je, da tudi ta zavod dobi čim prej svoje poslopje. Načrti so že dalje časa gotovi in pred letom so bili tudi odobreni. Prva licitacija za oddajo del je bila razpisana jeseni. Udeležilo se je je dovolj ponudnikov ter je bila uspešna. V normalnih razmerah bi najbrž začeli delati že jeseni. Sedaj je že najeto posojilo — vsi stroški z opremo vred bodo okrog 10 milijonov din — in upati smemo, da bodo kmalu opravljene vse formalnosti v zvezi s kreditom. Prva stavbna dela so bila izlicirana v ponedeljek v tehničnem oddelku banske uprave. Licitacija bo najbrž kmalu potrjena, vendar pa še ne moremo napovedati, kdaj se bodo dela lotili. V ostalem je pripravljen vse za zidanje. Parcelo so kupili od križevniškega reda na vogalu Askerčeve in Snežniške ulice, nasproti prostora za projektirano poslopje zavoda za elektrotehniko.

Projektant je ing. arh. Fr. Tomažič. Poslopje, ki ima v talnem načrtu obliko črke U, je dvonadstropno in precej razsežno, kar sprevodi že po tem, da meri zidana ploskev 1030 m². Deli se na tri krila; krilo ob Snežniški ulici bo dolgo 38 m in 13 m široko, spredno, stoječe pravokotno na Snežniško ulico, 13 m dolgo in prav tako široko in 13 m bo meril tudi zvezni trakt ob Snežniški ulici. Dvoriščnemu severnemu traktu bo priključen tudi preizkuševalni jašek, ki bo zgoraj zaključen s kupolo observatorija za astronomska opazovanja.

Vse poslopje bo podkleteno; kleti bodo visoke, a bodo segale le meter globoko pod zemljo. V kleti bosta spredna trakta zvezana s posebnim prehodom. Razen stanovanj za hišnika v severozapadnem delu poslopja in kurilnice s skladiščem za premog, bodo vsi kletni prostori izrabljeni za laboratorije.

Iz Metlike

— **Rekrutovanje mladencev.** Redni letni nabori bodo v Metliki 11., 12. in 13. julija in sicer za Metliko-okolico in Ribnik 11. julija, za mladence iz mesta Metlike, Gradaca in Vrvodine 12. julija, za one iz Radatovitca pa 13. julija. Mladenci se morajo v navedenih dneh javiti pregledni komisiji ob 8. zjutraj.

— **Pojavi ščitaste usne na »Vivah«.** V mnogih občinah se je v sadovnjakih pojavila na slivah ščitasta usna ali kapar, ki ugne napravi precej škode. Posestnike opozarjamo, naj svoje nasade pregledajo in po ugotovitvi kaparja napadnega mesta takoj očistijo z raztopino četrk kg mila, 1 l petroleja in 7 l vode.

— **Pojav pasje stekline.** V Vinomeru so v torku ugotovili pri nekem psu steklino. Odrejeni je zato strog pasji kontumac.

— **Zlvinaki in kramarski sejem** bo v Metliki v torku 25. t. m.

— **Zvočni kino** bo danes in jutri predvajal zanimiv film »Reportaža o ljubnem, kot dodatek pa zvočni tednik. Nedeljska popoldanska predstava odpade.

— **Podmladkarji JS** so se vrnili s trodnevnega izleta v Bakar, Kraljevico in Sušak polni prelepih vtisov z našega morja, ki jih bodo vzbudili pri nadaljnjem delu v prekrstitni mladinski organizaciji.

— **Novo je to in steklo,** ki je v noči med ponedeljkom in torkom divjalo v Beli Krajini, je v svet krajih napravilo občutno pregled in vezanje.

škodo po poljih. Zvedelo se je tudi, da je strela v neki vasi onstran Kolpe udarila v nekega kmeta in vola ter oba na mestu ubila.

Sport

Pokalni turnir SK Slavije-Ljubljana. Jutri bo pokalni turnir SK Slavije na igrišču SK Mladike pod pokroviteljstvom bana dr. M. Natlačenca. Sodelovali bodo klubi: Jugoslavija iz Celja, Litija, Mladika in prireditelj, sama renimirana moštva, ki bodo pokazala lep nogomet in borbenost. Dopoldne ob 10. bosta nastopili Jugoslavija: Slavija, ob 11. Litija: Mladika; popoldne ob 14.15 pa bo najprej predtekma Jugoslavija: Slavija jun., ob 15.30 nastopiti premaganca, ob 16.30 pa zmagovalca. Zmagovalca v obeh tekmah prejmeta lepe pokale, darila br. Gjurana in mladih klubovnih članov. Na turnirju bo proslavil svoj 200. nastop aglini član Bogomir Baumgartner, ki mu želimo še mnogo uspehov na sportnem polju. Po turnirju bo tudi nagradno žrebanje s prav lepimi nagradami. Pravico do žrebanja bodo imeli samo posetniki celodnevne vstopnice po 8 din. Ostale vstopnice bodo po 4 in 6 din. **Plavalna sekcija SK Litije** sprejme več naraščajočih, dečkov in deklic, v starosti 12 do 16 let, za skakanje v vodo. Prijavi se je pri blagajni kopališča do 25. t. m., nakar bodo prijavljeni poklicani na pregled in vezanje.

Ponovni letalski napadi na vzhodno Anglijo

Zaradi močnega zapornega ognja nemška letala niso mogla koncentrirati svojih napadov

London, 22. jun. s. (Reuter) Preteklo noč so nemški bombniki zopet izvedli napad na Anglijo, vendar v nekoliko manjšem obsegu nego pred dvema dnevoma. Tri dni napadi so veljali pretežno na letala nemška letala na močan zaporni ogenj protiletalskega topništva. Nemška letala niso mogla koncentrirati svojih napadov na določene cilje ter so ponekod odvrnili bombe na poljih in na objektih, ki nimajo nobenega vojaškega pomena. Kolikor je znano, je povzročena škoda novih

napadov majhna in tudi človeških žrtev je bilo malo. Edino na neko hišo je padla eksplozivna bomba in povzročila žrtev. London, 22. jun. s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo javlja, da so nemški letalski napadi preteklo noč povzročili le malo škode. V Suffolku pa je padla bomba v nekem mestu na neko hišo in jo popolnoma porušila. Pri tem so bile tri osebe ubite. Nemški napadi so se raztezali na ozemlje več grofij vzhodne Anglije. Poleg treh smrtnih žrtev so bile pri napadih tri nadaljnje osebe ranjene.

Angleški bombniki nad Nemčijo

Podrobnosti o letalskih napadih, kakor jih objavlja angleško letalsko ministrstvo

London, 22. jun. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo objavlja nekaj podrobnosti o angleških letalskih napadih, ki so bili izvedeni včeraj in v noči od četrta na petek. Predvsem so tri eskadrile angleških bombnikov strnoglavcevo zaporedoma napadle nove postojanke nemških težkih topov pri Calaisu. Napad je vodil kanadski častnik, ki je že pri nekem prejšnjem poletu odkril in fotografiral nemške baterije. Napad je bil uspešen in je bila prizadeta nemški baterijam velika škoda. Angleška letala so naletela na močan

ogonj protiletalskih topov, eno izmed letal je bilo zadeto in se je zrušilo v morje. Vsa ostala so se vrnila.

Včeraj in predpreteklo noč so angleški bombniki trikrat bombardirali nemško vojaško letališče pri Rouenu. Vrženih je bilo 400 zažigalnih bomb.

Angleški bombniki so nadalje napadli letališče Schiphol pri Amsterdamu, ki bi utegnilo služiti nemškim letalom kot oporišče za napade na Anglijo. Angleška letala so izvedla napad v več skupinah. Z prva skupina je vrzla 80 bomb, sredem

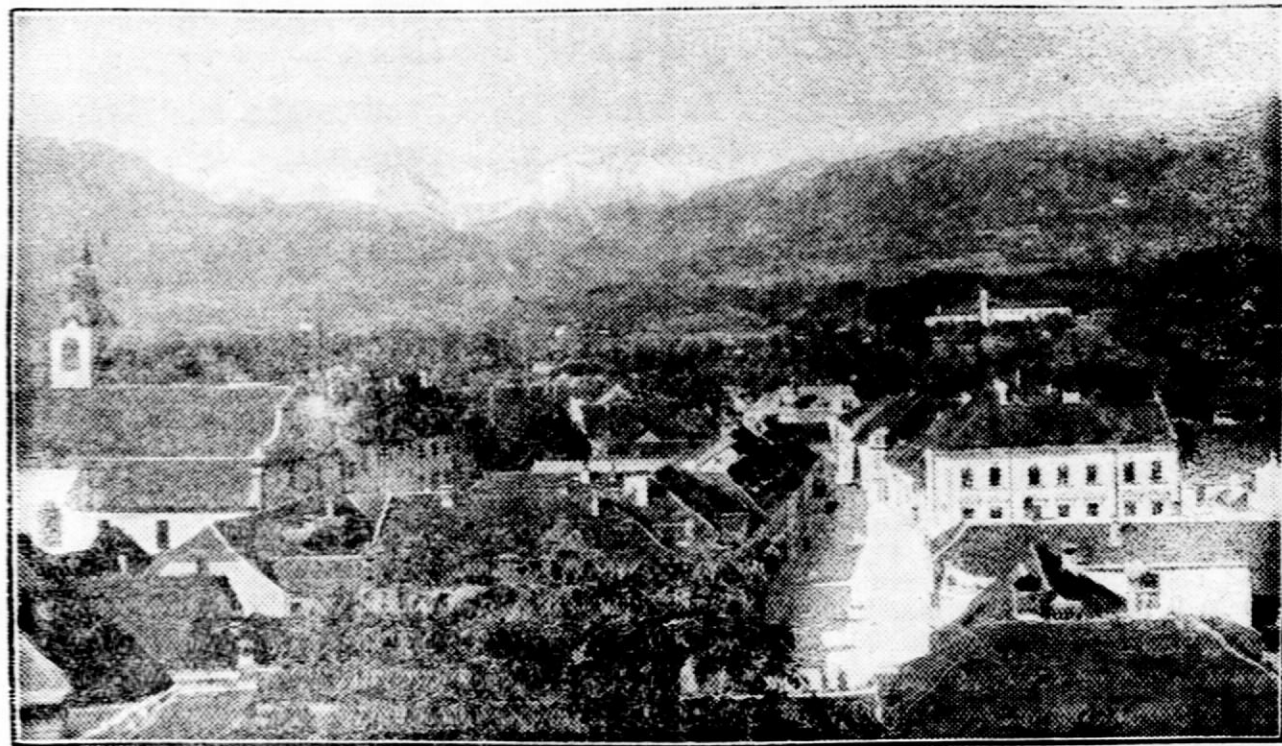
Ali Kamniku res ni pomoči?

Zakaj propada to naše najstarejše in najlepše planinsko letovišče?

Ljubljana, 22. junija

Ce bi pogledali v zgodovino slovenskega tujkega prometa, bi na enem najcastnejših mest gotovo našli zapisan naš lepi Kamnik, ki je že pred desetletji slovel ne le kot letovišče, ampak tudi kot pomembno, po vseh deželah bivše Avstrije in Ogrske sloveče zdravilišče. Svetovna vojna je seveda tudi Kamniku zadala hud udarec: marsikaj, kar je bilo dotlej z velikimi žrtvami zgrajenega, je propadlo. Po vojni je v Kamniku tujski promet zopet oživel, tako da si je po kratkih letih tudi v naši državi ponovno priboril svoj sloves lepega, gostoljubnega, udobnega, pa vendar cenenegega letovišča. Priznati je treba, da so vsi kamniški župani zmerom kazali dovolj potrebne zanimanja za razvoj tujkega

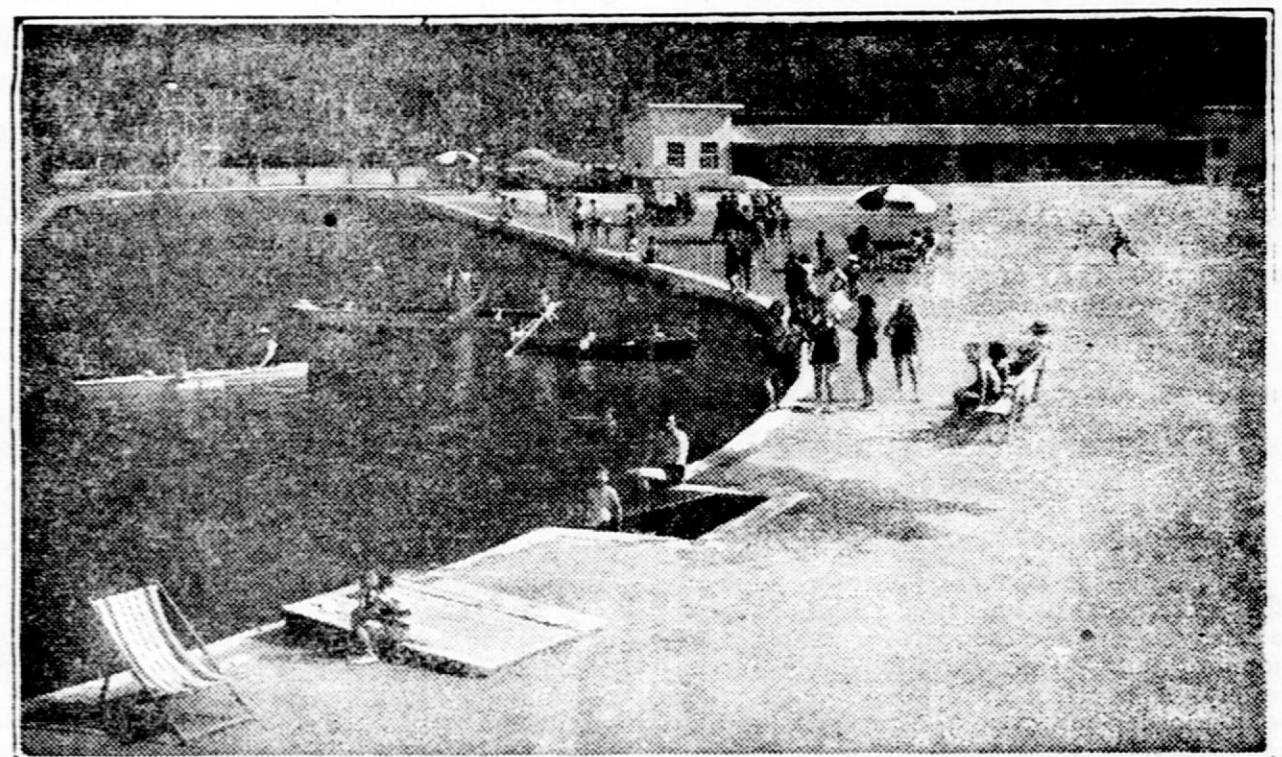
zaradi pomanjkanja denarnih sredstev pozneje opuščena. Stavba je vrsto let čisto zapuščena in kazi ves park. Tujci upravičeno vprašujejo, zakaj se pred sedanjimi, težavnejšimi takšna brezvestnost? Kamniku je že desetletje najnujnejše potrebno moderno gostinsko podjetje — vsaj sezonski hotel, ki bi lahko sprejel večje število gostov in jim nudil vse potrebno udobje. Kamniški gostilničarji, ki imajo tudi prenočišča, bi s novim hotelom ne bili čisto nič prizadeti, saj imajo precej gostov, ki že leta in leta prihajajo k njim, pa se niti po dograditvi novega hotela ne bi odločili zanj. Hotel je potreben Kamniku predvsem zato, da bi bila mogoča res velikiopotezna propagandna akcija za ponovno uveljavljenje in populariziranje tega našega vča-

Pogled na Kamnik

prometa v Kamniku in njegovi okolici, dolga leta pa je kot eno najmarljivejših in najzornejših zelo aktivno delalo na tem polju tudi kamniško Tujkoprometno društvo. Ko je pred leti dotedanji zaslužni predsednik g. Alfonz Skala odstopil, je začelo društvo hirati, dokler ni naposled običalo na mrtvi točki, s katere se nikakor ne premakne. Kot nekakšna protitež spečemu kamniškemu Tujkoprometnemu društvu je bil na podlagi novih turističnih uredb nedavno tudi v Kamniku ustanovljen krajevni občinski turistični odbor. Kamnik, ki mu je res prožna in delavna tujkoprometna organizacija nad vse potrebna, je upravičeno pričakoval, da bo tudi krajevni občinski turistični odbor za letošnjo sezono za-

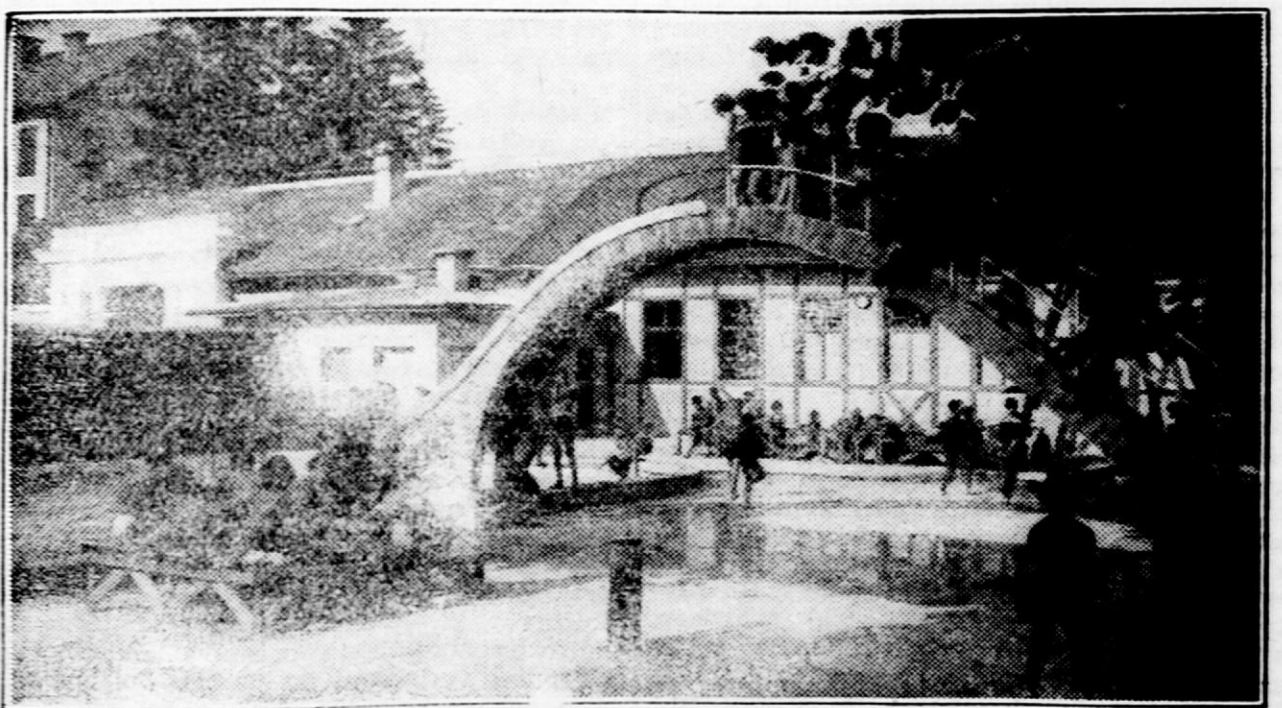
sih tako slovečega zdravilišča in letovišča. Moderni hotel bi bil Kamniku potreben tudi zaradi tega, ker sedanjí gostinski obrati iz razumljivih razlogov ne morejo nuditi udobja velikih hotelov. Kamniške gostilne slove sicer že desetletja po dobri postrežbi, izvrstni kapljici in največji snagi, vendar pa razvajenim tujcem to ne zadostja. Kamniku bi bil potreben tudi večerni lokal, kjer bi se letoviščarji ob glasbi in plesu lahko razvedrili. Vse to bi lahko dal hotel — stavba, ki sedaj kazi Kamnik, ki že leta in leta stoji zapuščena, namestu da bi jo že pred leti dovršili in da bi prinašala dobiček. Več kakor čudno je, da se v dolgih letih ni zganil nihče, ki bi odločno nastopil za ureditev tega posloja. Niti lastnik sam, čeprav bi mu stavba, če bi bila

Mestno pokopališče na Nevljici pri Kamniku

del z enako živahnim in iniciativnim delom, kakor je pred leti delovala zasebna pobuda v Tujkoprometnem društvu, toda to se doslej še ni zgodilo. V zadnjih letih v tujkoprometnem pogledu Kamnik ne beleži sploh nobenega napredka, pač pa počasi, skoraj nevidno, tone v nekakšno otopenost, iz katere se že nekaj let ne more zbrati. Že pred vojno po lepoti daleč naokoli znani kamniški umetni in prirodni parki propadajo, steze, ki so včasih tako lepo urejene vodile po romantični kamniški okolici so zapuščene, dovolj klopi, kjer bi se odpočili, tujci ne najdejo niti na najlepših razglednih točkah, ceste niti v samem mestu niso urejene tako vzorno, kakor morajo biti urejene v vsakem količnjak pomembnem turističnem kraju, go-

dograjena in urejena za hotel, lahko prinesla najprej odplačilo morebitnega dolga, potem pa lepe dohodka. Upravičeno se pojavlja vprašanje, zakaj propada Kamnik? Če je bilo že Tujkoprometno društvo zaradi nerazumljivih in neopravičljivih razlogov obsojeno na smrt — po vseh znakih lahko trdimo, da že nekaj let sem ne kaže več nobene življenjske moči — moramo resno vprašati, zakaj krajevni občinski turistični odbor kot uradni naslednik prej tako marljivo in iniciativnega Tujkoprometnega društva ne začne in ni začel že za letošnjo sezono dela, ki bi bilo Kamniku v korist in ki bi opravičilo obstoj tega odbora. Kamnik je že nekaj let brez prospektov, — turizmu namenjeni denar je bil menda porabljen za

Umetno kopališče v parku ob Nevljici

stinski obrati so po večini še zmerom takšni kakor pred desetletji. Od nikoder ni nobene pobude, nikjer se ne kaže volja za tujkoprometno delo, čeprav lahko Kamnik od tujkega prometa pričakuje največ, saj priroda ni bila skopa, ko je ustvarjala njegovo okolico.

Najbolj žalostno poglavje v tujkoprometnem pogledu je vsekakor nedovršena stavba v lepem parku, ki je bila svojčas namenjena za bolnico, pa je bila za zamisel

drugačne namene — nihče zanj ne dela načrtne propagande, nihče ne pove ljudem, ki tako radi prihajajo v naše kraje, da je tudi Kamnik letovišče in zdravilišče, kakršnih je malo v Sloveniji. Letovišče in zdravilišče z nenavadno redkimi zanimivostmi, s prezanjivo zgodovino, z okolico, s kakršno se ne more postaviti sploh noben slovenski kraj. Nikjer ni priroda na tako majhnem prostoru ustvarila toliko lepote, kolikor jih je dala našemu Kamniku,

Poslednji film POLE NEGRI!

Poslednjič Vas bo pretresla njena živa umetnost, poslednjič boste čuli njen glas, njeno petje... v krasnem filmu KINO UNION — tel. 22-21

MICKEY ROONEY, filmski zvezdnik velike bodočnosti bo očaral vsakogar s svojimi presenetljivimi pustolovščinami v odličnem filmu širom sveta poznane družine Hardy. — Novi filmski triumf — v katerem sodnik Hardy brani čast svoje družine! OTROCI SODNIKA HARDYJA PREMIERA DANES! Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri (v nedeljo) ob 10.30 dop. (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri KINO SLOGA, tel. 27-30

Moderni ljubavna drama po romanu Loyda C. Douglasa. Ali sme imeti zdravnik svoje privatno življenje? Ali sme zdravnik delati samo za denar, ali za napredek znanosti. V režiji Frank Borzage.

KINO MATICA, tel. 21-24

Dorothy Lamour

Akim Tamiroff

DOKTOR FORSTER

Ob 16., 19. in 21. uri, v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

kjub temu pa ljudje ne izrabljajo teh lepot, ampak prepuščajo svoj kraj in njegovo okolico počasnemu umiranju.

Res nujno potrebno bi bilo, da bi kamniško Tujkoprometno društvo zopet oživel in s sodelovanjem s KOTO nadaljevalo vzorno delo iz prejšnjih let, po katerem smo ga po pravici lahko šteli med najagilnejša in najbolj prizadevna slovenska tujkoprometna društva in podobne ustanove z enakimi nameni.

Kdo bo dal za to pobudo, je čisto vseeno. Dejstvo je, da bo Kamnik brez tega društva čim dalje bolj propadal, dokler ne bo naposled po lastni krivdi izgubil svoje tako pomembne tujkoprometne vloge. Tudi vprašanje, v kakšnem odnosu bo Tujkoprometno društvo s krajevnim občinskim turističnim odborom, bi se dalo urediti, saj je zakonodajalec že sam poudaril naloge tega odbora in hkrati tudi željo, da bi v vseh naših krajih kljub tej uradni ustanovi še tudi v bodoče delovala zasebna pobuda v tujkoprometnih društvih, ki naj bi jih krajevni občinski turistični odbori celo podpirali. Le malo dobre volje je potrebno na obeh straneh, pa bi Kamnik lahko prebrodil krizo, ki je nastala, ko je Tujkoprometno društvo zamrlo.

Morda bo pobuda za ponovno oživenje Tujkoprometnega društva dala kamniško županstvo, ki mu napredek Kamnika mora biti najbolj pri srcu. Gostilniška tarnanja ne pomagajo. Potrebna je

javna anketa, na kateri bodo vse prizadete ustanove in vsi prizadeti sloji povedali svoje mnenje in izpovedali tudi svojo voljo za delo. Če te volje ne bo, potem Kamnik ne more pričakovati ničesar drugega, razen usodo čisto navadnega podeželskega mesta. Zavedati se moramo, da nihče ne more

v enem letu popraviti v Kamniku vse neopustljive napake, ki so bile zagrešene v zadnjih letih, trdimo pa lahko, da ima Kamnik vse pogoje — prirodne, delno pa že tudi v gostinskem pogledu — za boljše tujkoprometno bodočnost. Na javni anketi, ki je za Kamnik res nujno potrebna, bi morali poklicani podati referat, kaj vse je Kamniku v tujkoprometnem pogledu potrebno, pa tudi očrtati način, kako bi bilo vse to izvedljivo. Desetletje marljivega dela — naslonjenega na zasebno in uradno pobudo — bi lahko Kamniku vrnilo sloves ne le lepega, ampak tudi lepo urejenega letovišča in zdravilišča.

Te ankete se bodo zanesljivo radi udeležili tudi zastopniki turističnega odsaka banke uprave in naše ljubljanske Tujkoprometne zveze, ki bodo lahko povedali, kaj vse more Kamnik — upošteva normalne razmere — pričakovati in na kakšno podporo javnih ustanov, če bo zopet začel s smotnim delom, more računati.

Prepričani smo, da bodo merodajni kamniški činitelji to potrebo spoznali in storili vse, kar je potrebno, da bi Kamnik v našem tujkem prometu zopet zavzel mesto, ki mu po njegovi zgodovini, po njegovi tujkoprometni tradiciji in po njegovi legi s prekrasno okolico pripada.

Nedavna anketa dolenskih tujkoprometnih činiteljev v Novem mestu je odkrila marsikaj zanimivega in dala dovolj smernic za delo v bodočnosti. Takšna anketa bi zanesljivo koristila tudi Kamniku, ki ne sme pozabiti, da predstavlja vsak zamujen dan veliko škodo. Če so si s lastnim delom in naporom lahko zgradila pomembne turistične naprave majhna mesta, kakor n. pr. Metlika in Višnja gora, bo to z malo dobre volje zmogel tudi naš lepi Kamnik.

Življenje v naših turističnih krajih poteka povsod čisto normalno in vlada zanje čimdalje večje zanimanje

Ljubljana, 22. junija V zadnjem času so nekateri brezvestni ljudje začeli tročiti govornice, da v naših letoviščih in zdraviliščih ni vse v redu. Vedeli so povedati da so nekateri kraji prenapolnjeni... in še marsikaj drugega. Vse te govornice so bile seveda veselozi neresnične. Lahkomiselnosti ljudje, ki so jih tročili, niso pomislili niti na interese naše države, ki so o njih našli listi že nešteto krat poročali, niti na čeme kraje, ki jim takšne neutemeljene govornice kaj lahko povzročijo neprecenljivo škodo.

Življenje poteka zdaj v vseh naših zdraviliščih in letoviščih čisto normalno. Povsod, zlasti v Rogški Slatini, Slatini Radenci in Dobni, je že veliko število gostov, ki ob zdravilnih izvirih slovenke zemlje iščejo novega zdravja ali pa se hočejo odpočiti od napornega dela. Enako sliko nam daje naša Gorenjska. Pes je sicer, da je precej prizadet Bled, ki nima letos inozemskih gostov, pričakujemo pa lahko, da bodo domači gostje, zlasti letoviščarji iz južnejših krajev, tudi letos prinesli na Bled običajno življenje, tako da mu bo vsaj delno dan protitež za izostale inozemske goste. Manj bosta prizadeta Bohinj in Kranjska gora, še manj pa bodo zaradi nastalih razmer v Evropi prizadeta manjša gorenjska letovišča, ki so bila že itak doslej vedno in po večini najbolj navezana na naše domače slovenske goste ali goste iz južnejših krajev. Tudi v vseh teh manjših gorenjskih letoviščih so se že oglašili prvi letoviščarji, ki v miru uživajo našo gostoljubnost in iščejo oddiha od napornega dela.

Govornice, ki so se v zadnjih tednih razširile po vseh naših krajih — nihče ne ve, odkod izvirajo — so nekatere lahkovernejše ljudi sprva sicer zbegale, vendar pa so pozneje tudi vsi takšni lahkoverni Tomaži spoznali, da so nasledili neodgovornim ljudem. Prav nobenega povoda namreč ni, da bi bilo normalno življenje v naših letoviščih in zdraviliščih ovirano. Celo nasprotno; vsi naši turistični kraji so se tudi za letošnjo sezono pripravili z največjo vne- mo in z največjim mirom.

Te dni so iz naših važnejših turističnih krajev prispela že prva poročila o letošnji turistični sezoni. V Dobni je kljub nemirnemu času že precej živahno. Med gosti so zastopane razne narodnosti. Zlasti živo je ob nedeljah, ko prihajajo v Dobno zelo številni tizetniki, ki se v tem našem lepem zdravilišču in letovišču sprostijo vsaj za kratek dan in naberejo novih moči. Za glavno sezono je poskrbljeno, da bo prav tako živahna in zabavna kakor vsako leto doslej. Tudi v Rogški Slatini so sprehajališča že oživila. Vsak dan prihajajo novi tujci, ki prinašajo zopet novo življenje. Čez nekaj dni se bo že začela glavna sezona. Nobene ovire ni, da ta glavna sezona ne bi potekala tako kakor vsako leto doslej. Gostje bodo imeli dovolj zabave in razvedrila, pa tudi dovolj priložnosti, da v miru in zatišju dobe, kar si žele od naše zdravilne Rogške Slatine. Slatina Radenci že tudi nudi vsakoletno sliko ob tem času. Novi gostje se oglašajo vsak dan, posebno živahno pa bo v glavni sezoni, saj je uprava zdravilišča poskrbela, da ne bodo gostje prav nič prikrajšani in da bodo tudi letos našli v Radenci vse, kar so imeli doslej vsako leto. Dolenski Toplice so letos celo živahnjeje kakor prejšnja leta. Zdravilišče je v vsakem pogledu zelo napredovalo, kar pa je bilo tudi precej potrebno, saj so po toploti zdravilnih izvirov

Dolenske Toplice v Evropi na enem izmed prvih mest. To naše zdravilišče ima vsekakor prav lepo bodočnost, tekmovala pa bodo z njimi morda že prihodnje leto tudi šmarjske Toplice, ki bodo pod novim lastništvom temeljito preurejene in pripravljene za največje število gostov. Tem gostom bodo dajale seveda tudi več udobja in razvedrila kakor doslej. Najlepši razvoj Dolenskih in šmarjskih Toplic bo gotovo ugodno vplival tudi na kraje v bližnji okolici — samo Novo mesto, Kostanjevico in druge, ki jim to dana pobuda za naglejšo in smotnejše delo na tujkoprometnem polju.

V Kranjski gori in njenih prelepih sosedih letos sicer še ni prav tako živahno kakor prejšnja leta ob tem času, čeprav ni za to nobenega povoda, razen morda — deževnega vremena, toda po zanimanju za ta naša visoka planinska letovišča lahko

Rdeči križ nujno prosi

Plemenito tekmovanje za nabiralno akcijo

Danes in jutri se vrši širom Slovenije velika nabiralna akcija v prid Rdečemu križu. Mnogo sto požrtvovalnih nabiralk in nabiralcev se trudi po ulicah in nabira darove za Rdeči križ. V plemenitem delu tekmujejo odborniki in odbornice, bolničarji in bolničarke, samarijani in samarijanke, da dosežejo najlepši uspeh.

Dr. Oton Feticch, zastopnik predsednika dravskega banovinskega odbora in predsednik Ljubljanskega krajevnega odbora Rdečega križa

V Ljubljani je akcija zavzela najobsežnejši in vse hvale vredni obseg. Rdečemu križu pomagajo pri njegovem zbiranju tudi številne druge človekoljubne, prosvetne in nacionalne organizacije. Pri nabiranih mizah sodelujejo med drugimi odbornice in člani podružnic Ciril-Methodove družbe. Klju-

ba Primork, ljubljanskih sokolskih društev, Kršćanske ženske zveze, Ruskega Rdečega križa, Splošnega ženskega društva, Zveze akademskih žen, Udruga gledaliških igralcev. — Skavtske organizacije, Fantovski in prosvetni odseki, Kolo jugoslovenskih sester, Dekliški krožki, magistratne uradnice, Dom učiteljic, društvo Ate- na, Soča, Jadranska straža, Knežinja Zorka, Kršćansko žensko društvo, akademsko društvo Edinstvo, Jugoslavija in Savica, Zveza gospodinj, Gostilničarska gospodinjstva šola, Kolodvorski misijon itd. — vse tekmuje za Rdeči križ! Plemenite ljubljanske žene so na delu z nabiralkami Rdečega križa ne glede na politično in svetovnonazorsko opredeljenost. Soproje sedanjih in bivših visokih dostojanstvenikov sodelujejo z našimi odborniki, bolničarkami in bolničarji iz vseh slojev.

Rdeči križ nujno prosi! Vsako leto apelira na dobra srca, letos je pa njegov apel posebno živ in odločen. V resnici dobi, v kateri živimo, ne smemo biti nepravilni. Oprema naših rezervnih bolnišnic je nezadostna. Naše ambulate za prvo pomoč imajo mnogo premalo sredstev in materiala. Če se primeri elementarna katastrofa, potres, poplava, epidemija, zlasti pa, če izbruhne proti vsemu pričakovanju vojna, smo premalo opremljeni in bomo ostali skoraj prazni rok! Ne bomo mogli lajšati gorja v taki meri, kakor se od Rdečega križa pričakuje!

Zato vneto apeliramo na vse, ki so dobrega srca, brez ozira na stan, spol, vero in politično miselnost, na vse, ki so dobre volje in ljubijo svojo domovino: priskočite Rdečemu križu na pomoč, odzovite se z radostnim srcem klicu njegovih požrtvovalnih sodelavk in nabiralcev! Odprite srce, odprite roke! Dajte in darujte Rdečemu križu!

Dr. Oton Feticch

DNEVNE VESTI

— Vse za Rdeči križ! Danes se prične zbiranje raznega materiala — posteljnine, obvezi itd. — za sanitetne ustanove Rdečega križa v dravski banovini. Gotovo ima marsikdo doma kakšno pripravno odlično stvar, ki bo dobrodošla zbiralnemu namenu. Dajte jo Rdečemu križu, da bo lažje izvrševal svoje plemenite človekoljubne naloge! Ako pa nimate nič primerne, sezite čim globlje v žep in — darujte v gotovini. Nič ne odloži prosenj nabiralca in nabiralcev!

— Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce, da so v prejšnjem mesecu dostavljali plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga! Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki res plačani! To opozorilo naj se smatra kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez prejšnjega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja. 12. L.

— Spremembe v letalskem prometu. Uvedene so spremembe na letalskih progah Milan—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta in na progi Zagreb—Ljubljana. Po novem voznom redu odleti letalo iz Milana ob 8.45 in prispe v Zagreb ob 10.35, nadaljuje polet iz Zagreba ob 10.55, prispe v Beograd ob 12.35 in odleti v Bukarešto ob 13.55. Iz Bukarešte odleti ob 10.30 in prispe v Beograd ob 11.25, od kod nadaljuje polet ob 11.55 in prispe v Zagreb ob 13.25. Iz Zagreba odleti ob 13.50, prispe v Benetkah ob 16.10, v Milanu pa ob 17.40. Ta sprememba je bila uvedena v četrtek. Razen tega je zagrebški Aeroput objavil spremembo voznega reda na progi med Zagrebom in Ljubljano. Iz Ljubljane odleti letalo ob 10. in prispe v Zagreb ob 10.45. Iz Zagreba odleti ob 13.50 in prispe v Ljubljano ob 14.35.

— Lažni glasovi o ustavitvi plovbe na Jadranu. Ko je bila razširjena vojna na Sredozemsko morje so se jele širiti razne vesti, nekatere povsem neosnovane in smešne, ki so nastale le zaradi vojne psihoze. Povsem neutemeljene so vesti o minah, podmornicah in skrivnostnih letalih na Jadranu, kakor v zvezi s tem, da bo zaradi nevarnosti ustavljena plovba vzdolž naše obale. Letoviščarji naj se teh govorice ne strašijo in naj potujejo brez skrbi na poletnice na Jadran, če so se tja namenili. Na našem Jadranu vlada popoln mir in gostov je od dne do dne več.

— Samomor bivšega predsednika zagrebškega Udruga vojnih invalidov. V četrtek je izvršil samomor v Beogradu Mirko Petrović, bivši predsednik zagrebškega Udruga vojnih invalidov. Našli so ga v parku v Košutnjaku pri Topčiderju ustreljenega. Petrović je v svojem pismu obrazložil povod samora, češ da se mora posloviti od življenja, ker ga je pred dnevi napadel neki zagrebški list. Petrović je naslovil svoje pismo na ženo in v njem navedel imena krivcev, ki so haje oškodovali invalidsko organizacijo. V njem tudi pravi, da mu je bilo poverjeno 80.000 din, nikakor pa ni on denarja porabil.

— Vlom v škofjansko župnišče pojasnjen. Pred dnevi smo poročali o skrajno drznem vlamu v župnišče v Škofjanci pri Turjaku, ki je bil izvršen preteko nedeljo, najbrže med jutranjo mislo. Vlomilec je odnesel župnikovo iz predala omare deset tisočakov in pa samokres s 70 naboji. Kakor je sedaj ugotovila ljubljanska policija je bil vlomilec Jože Tekavec, ki je bil, kakor znano, aretiran že v redelo dopoldne v Rožni dolini. Tekavec se je najbrže že ponoči skrčil v župnišče, jutraj na vse zgodaj pa izrabil župnikovo odprtost in vlomil v sobo in omaro. Takoj po vlamu je izginil v smeri proti Ljubljani in se opil, nakar je pričel razsajati po Rožni dolini, kjer ga je tudi pričakal usoda. Na stražnika in na druge ljudi je Tekavec streljal s samokresom, ki ga je ukradel župniku.

— Kozolec so mu podrli. V Polju pri Vodicah je popravil posestnik Matevž Perne kozolec, za katerega se ni bil utiril cementni temelj. Nad le zaslon postavljeno kozolec pa so se spravili v četrtek ponoči neki zlikovci in ga podrli. Škode, ki jo trpi posestnik Perne, je več tisočakov. Zadevo je seveda prijavil orožnikom, ki so uvedli preiskavo in tudi že izsledili krivce med domačini. Surovi pomočniki bodo seveda morali povrniti škodo, za svojo dejanje pa se bodo morali še posebej zagovarjati pred sodiščem.

— Dijaki — nižješolci! Opozorjamo dijaštvo na dijaški internet »Učiteljski dom, Ljubljana VII., Zibertova ul. 27 (Spodnja Šiška), kjer se sprejemajo za šolsko leto 1940/41 na stanovanje in v popolno oskrbo dijaški gimnaziji — nižješolci, dijaški meščanski šoli in v učenci ljudskih šol od 3. razreda dalje. Prošnje pisemne ali ustne za sprejem v dom sprejema domova uprava, ki daje vsa potrebna pojasnila. V domu dobivajo gojenci tečno in zdravo hrano, se jim pere perilo, so vedno pod strogim nadzorstvom prefekta, ki jim pomagajo pri učenju. Letna oskrbina se plača v 9 zaporednih mesečnih obrokih počeni s septembrom. Mesec junij je oskrbne prost. Uprava oskrbuje tudi vpisovanje učencev vseh razredov ob pričetku šolskega leta, seveda vse dogovorno s starši. Oglasite se v domu za naš prospekt, ali pa ga zahtevajte pisмено. 262-n

— Avtobusno podjetje »Poljanška« (proga Ziri-Ljubljana) je preloži za 23. junija odhod avtobusa od žel. postaje Škofja Loka do Zirov na 7.45 na mestu ob 8.45. 263-n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, nagajenje k nevihtam. Včeraj je bila najvišja temperatura v Splitu in Dubrovniku 27, v Ljubljani 26, v Sarajevu in Kumboru 25, v Zagrebu in Beogradu 24, na Visu in Rabu 22. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756.2, temperatura je znašala 15.2.

Iz Ljubljane

— Iz Pododbor Rdečega križa v Ljubljani najprosi vse ljubljansko prebivalstvo, naj se odzove prošnji nabiralca in nabiralcev za denarne prispevke, s katerimi bo omogočeno izpolniti skladišče Rdečega križa na ljubljanskem polju za najpotrebnejši sanitetni material. Naj ne bo nikogar, ki bi odklonil, če tudi skromen dar, ker le s skupnimi močmi more tudi ljubljanski Rdeči križ skrbeti za svojo pripravljenost.

— Iz Rdeči križ postavlja vse bolničarje in bolničarke, ki so napravili bolničarski izpit v prejšnjih letih, pa še niso oddali legitimacije v pisarni Rdečega križa, naj se takoj zglasijo na Gosposvetski cesti št. 2-II. v popoldanskem urah od 16. do 19. zaradi evidence. S seboj naj prinesejo legitimacije.

— Iz Rdeči križ. G. direktor drž. žel. inž. Kavčič je dovolil, da smejo blagajniki ljubljanskih postaj pri potniških blagajnah prodajati 22. in 23. junija kuponske listke po 1 din v korist nabiralne akcije Rdečega križa. Kdor odpotuje iz Ljubljane, naj se oddolži tej akciji z nakupom enega ali več listkov. »Rdeči križ nujno prosi!«

— Iz Vodstvo na razstavi G. A. Kosovih monumentalnih slik bo imel jutri v nedeljo ob 11. akad. slikar prof. Mirko Subić. Izkoristite zadnjo priliko, da si ogledate to kvaliteto razstavo, ki jo ne le slovenski, temveč tudi srbski in hrvaški tisk imenuje kulturno-umetniški dogodek. Dones v zadnjih dneh je namenjen bolniškimu skladu Društva slov. lik. umetnikov.

— Iz Zadnji dan protiletalske zaščitne razstave na ljubljanskem velesejmu bo jutri v nedeljo 23. junija, na kar opozarjamo vse, ki se te izredno zanimive in poučne razstave še niso udeležili ogledati. Vstop na razstavo je brezplačen.

— Iz Jutri bo v Ljubljani zadnji nabiralni dan za Rdeči križ. Iz nabiranih prispevkov se bo nakupilo potrebno posteljino in drugo perilo, obvezi itd., tako, da bo tudi naš Rdeči križ za event. resne primere kolikor mogoče dobro pripravljen. Tudi v drugih državah se je izkazala potreba podpreti Rdeči križ, ki naj lajša gorje beguncem, ranjenim in bolnikom. Tudi naš Rdeči križ čaka taka naloga, zato ga podprimo!

— Iz Diplomirala je na zagrebški glasbeni akademiji za violino Ljubljanka gdč. Inka Dernovšek. Čestitamo!

— Iz Ljubljana dobi mesarske tržnice.

V današnjem »Službenem listu« mestna občina razpisuje težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovska, mizarska in kamnoseška dela pri novih mesarskih tržnicah, ki bodo sezidane ob Ljubljani med Kresijo in Zmajskim mostom. V novih poslopih bo 30 mesarskih tržnic. Ki bodo 6 m široke, 5 m globoke in 4,75 visoke. Pred vhodom v te lokale bo 3,20 m široka streha z arkadami. Vsak tržni lokal bo imel vodovod, elektriko in priključek na telefon. Pod lokali bodo kleti. Dela bodo oddana čez 14 dni in ponudbe je treba poslati do 8. julija. Čim bodo dela oddana, bodo začeli delati, da bodo lokali že uporabljeni ob novem letu.

— Iz Na dr. orednem zavodu v Ljubljani bo od 9. julija do 27. julija krojni tečaj in tečaj za razne nove tehnike ženskih ročnih del. Vpisovanje bo od 1. julija do 8. julija od 8.—10. na Novem trgu št. 4-I.

— Iz Ljubljana - Bloke - Prezid - Susak. Avtobus odhaja ob 5.40 jutraj s Krekovega trga 9. — Predprodaja vozovnic in rezerviranje sedežev pri Zvezbi za tujski promet »Putnik« v Ljubljani in na Susaku Avtopodjetje Pečnikar, telefon 49-28.

— Iz Popravljamo. Včeraj smo poročali o hujski nesreči na Tržaški cesti, katere žrtev je postal blagajniški pomočnik TPD Josip Bačar. Naknadno smo bili informirani, da se je tovrstni avto, ki je podrl Bačarja, zaletel vanj od zadaj, hoteč ga prehiteti in mu ni vozil naproti. Bačar ima rano zadaj na glavi, poleg tega pa ima natirih tudi več reber.

— Iz Nesreča ne počiva. Na Tržaški cesti je neznan voznik povozil 32letnega Al. Mohoriča v trenutku, ko je prekrasil cesto. Mohorič je dobil pri padcu poškodbe na glavi in po životu. V Wolfovi ulici je padla trgovka Kristina Reharačev iz Ljubljane in udarila z glavo ob rob pločnika. Na Mestnem trgu pa je padla kuharica Alojzija Rudolfova z Dolenjske ceste, baš ko je šla od zdravilnika. Pri padcu se je Rudolfova poškodovala po rokah in po životu. Na glavnem kolodvoru se je včeraj ponesrečil 57letni delavec Ivan Lesar. Padel je pod vagon in si zlomil desno nogo. V bolnico so prepeljali smoti tudi soderastnega pomočnika Karla Merka iz Cerklje, ki je padel s kolesa in si zlomil levo roko.

— Iz Velik naval v bolnico. V splošno bolnico v Ljubljano prihaja sleherni dan veliko število bolnikov in sicer od vseh povsod. Pomoči iščejo v ljubljanski bolnici bolniki iz skrajne severne meje, iz Prekmurja pa tudi z juga, v mnogih primerih celo bolniki iz banovine Hrvatske. Do včeraj je bilo sprejetih v bolnici skupno 17.350 bolnikov, za 826 več nego lani do tega časa. Največ imajo bolnikov navadno na kirurškem oddelku, skoro nič manjši pa ni naval bolnikov na oddelke za interne bolezni. Na teh dveh oddelkih seveda stalno primanjkuje prostora in morata ležati po dva bolnika na eni postelji, odnosno po trije bolniki na dveh posteljah.

— Iz Brivnica na postaji Ljubljana. Direkcija drž. železnice v Ljubljani odda s 1. septembrom v zakup za nedoločen čas kol. brivnico na postaji Ljubljana. Za obratovanje potrebna glavница je 20.000 din, če reflektant nima nobenega inventarja in opreme; v nasprotnem primeru 6.000 din, mora pa biti posest inventarja in opreme dokazana. Letna zakupnina je 2.000 din. Prošnje se vlagajo do 10. avgusta na naslov direktorije drž. železnice v Ljubljani. Predpisano varščino 500 din v gotovini. Natančnejša pojasnila o pogojih se dobe pri direkciji drž. železnice v Ljubljani, soba št. 59 odn. 54 in pri šefu postaje Ljubljana.

Sokol

Objava. Vladimir Mahovič, akviziter iz Ljubljane ob 22. januarja 1940 dalje ni več član Sokola I, Ljubljana-Tabor. Uprava.

Naše gledališče

O P E R A

Začetek ob 20. uri
Sobota, 22. junija: ob 15. uri: Prva javna pevska preizkušnja. Globoko značane cene od 10 din navzdol. Ob 20. uri: Carmen. Red A.
Nedelja, 23. junija: ob 10. uri: Druga pevska preizkušnja. Globoko značane cene od 10 din navzdol. Ob 20. uri: Pevska tekma. (Razprodano)
Ponedeljek, 24. junija: Carmen. Red B
Torek, 25. junija: zaprto

Pevska tekma bo v nedeljo 23. t.m. ob 20. zvečer v operi. Na njej bodo nastopili najboljši pevci in pevke, ki jih bo izbrala

Komitija gledaliških strokovnjakov na treh pevskih preizkušnjah. Prvi dve bosta javni in pristopni občinstvu. Prva javna pevska preizkušnja bo danes ob 15., druga jutri ob 10. dopoldne. Za pevski preizkušnji veljajo cene od 10 din navzdol. Vstopnice za pevsko tekmo v nedeljo zvečer so vse razprodane. Glasovanje občinstva za tri najboljše tekmovalce bo samo pri nedeljski večerki pevski tekmi. Tretja pevska preizkušnja je namenjena pred vsem tistim tekmovalcem, ki ne morejo prej prispeti v Ljubljano, ter bo jutri v nedeljo ob 16. K tej občinstvo ne bo imelo pristopa.

Tekmovalce za pevsko tekmo in pevke preizkušnje opozarjamo, da se morajo zglasiti v opernem gledališču eno uro pred začetkom preizkušnje, oziroma pevsko tekmo.

Boleznica

K O L E D A R

DANES: Sobota, 22. junija: Ahacij
JUTRI: Nedelja, 23. junija: Agripina

DANASJE PRIREDITVE
KINO MATECA: Doktor Forster
KINO SLOGA: Otroci sodnika Hardyja
KINO UNION: Noč odločitve
KINO MOSTE: Živi mrtvec in Vstajenje
Ljubezni

PRIREDITVE V NEDELJO
KINEMATOGRAFI ISTI SPORED
VODSTVO PO RAZSTAVI G. A. KOSOV
VII MONUMENTALNIH SLIK ob 11.
v Jakopičevem paviljonu. Vodi akad.
slikar prof. Mirko Subić

DEŽURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78
MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljaj v soboto ob 8. zvečer do ponedeljka ob 8. jutraj mestni zdravstveni svetnik dr. M. Franta, Poljanska cesta 15/II, telefon št. 32-84.

Borzna poročila

Cerh, 22. junija, Beograd 20, London 15.87, New York 442.50, Milan 22.50, Madrid 40, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4, Bukarešta 2.25.

Metliški narodni plesi

Metlika, 20. junija
Ker je nameravani belokranjski festival prireditveni odbor prelozil in bo bržkone v prvi polovici meseca septembra, je bila v nedeljo 16. t.m. le javna prireditev metliških narodnih plesov na slavnem Pungertu, ki so ga Metličani že od nekdaj uporabljali za izvajanje narodnih plesov na velikonočni ponedeljek.

Izredno lep dan je privabil v prijazno Metliko precej tujcev, ki so z zanimanjem pričakovali sprevid plesalcev. Nekaj pred 11. dopoldne se je res pomaknil sprevod z grajskega vrta čez Ganglov trg proti Pungertu. Na čelu je korakala mestna godba pod vodstvom kapelnika g. Drobniča, za njo pa v pestrh belokranjskih narodnih nošah plesalci in plesalke, katerim se je pridružil stoglavna množica. Ob prihodu na Pungert so priredili za uvod fantje sekanje pisane, nakar so sledili po redu metliško kolo, most, rešetca, roščec, originalen petelinji boj, ob koncu pa so fantje postavili in nesli dvonadstropen živ »turn«. Za svoja izvajanja so plesalci želi navdušeno priznanje občinstva. Skupine so bile nešteto krat fotografirane, celotno prireditev pa je film priznani mojster akad. kipar g. prof. Jakac iz Ljubljane, ki bo tudi o priliki narodnega festivala v Metliki film še druge nastopajoče skupine. Javni produkciji narodnih plesov so prisostvovali tudi sreski načelnik Svetina in mnogi novinarji.

Popoldne so se udeleženci in gostje z avtomobili odpeljali v nekaj kilometrov oddaljene Drašče, kjer je izletnike prijetno presenetila predvsem krasota tega vinorodnega kraja s prekrasnim razgledom na bližnje belokranjske in sosedne hrvaške gorice. Pripravili pa so jim tudi pečene janjce in belokranjsko kapljico in tako poskrbeli za popoln užitek. Lepi vtiski, ki so jih izletniki odnesli s prireditve v belokranjski metropol, so nam porok, da bo obisk o priliki prireditve festivala rekordni!

Iz Novega mesta

Razmere v novomeškem občinskem zavetišču. Kakor poroča novomeška mestna uprava, so bili podatki o razmerah v novomeškem občinskem zavetišču, ki jih je objavil naš list 15. t.m., povsem netočni in izmišljeni.

Z Jesenic

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. zv. (v nedeljo tudi ob 3. pop.) velemil »Kapetan carjeve garde« s P. R. Willom in Vero Korene v gl. vlogi. Med dodatki domači kulturni film, kulturni film in zvočni tednik. Sledi »Bela suznja«.

Iz Kranja

Maturantje na gimnaziji. Za višji tečajni izpit na gimnaziji se je prijavilo 23 moških in 12 žensk, skupaj 35. Izpit so napravili šumi Franc, Schiffer Marjan, Vrtovec Bojan (vsi z odličnim uspehom in so bili oproščeni ustnega izpita), Česen Andrej, Ferčec Jerica, Šifer Martina in Vidić Franc (z odliko), Čepak Franc, Čop Leopold, Grašič Ana, Ješe Marija, Lakota Gabriella, Oprešnik Miloš, Pleško Tatjana, Počehla Bojan, Poljanšek Stanislav, Vafarha Branko (s prav dobrim uspehom), Ciglić Henrik, Debevo Mihael, Grošelj Anton, Jenkole Rozalija, Nedemer Boris, Požum Marjan, Semen Jožica, Skrt Anton, Zupan Pavla, Mančič Vladislav. Popravni izpit ima 8 kandidatov. Za leto dni ni bil nihče odklonjen. Izpit se je vršil pod predsedstvom direkt. savoda g. Korbarja Franca.

Kino v Strazšcu predvaja še drevi in jutri v nedeljo ob običajnih urah dva zanimiva filma: »Revolver gentleman« in »Marionette«.

Rezultati maturo na tektistični šoli. Komistijski podpredsednik direktorja dr. Hočvarja se je javilo 21 kandidatov, izmed katerih jih je 19 z uspehom končalo izpit, dva pa sta bila odklonjena do jesenskega roka. Izpit so napravili: Cunta Bogdan, Drevenšek VIII, Feher Franjo, Ferlan Evgen, Kafol Marko, Kobler Adi, Leonard Just, Marc Joža, Morel Franc, Močan Joško, Pečnik Miro, Pogacnik Janes, Struna Ema, Šekrjanc Drago, Širca Ivan, Štefanić Franc, Zircelbach VIII, Zorc Stane in Kramar Vlado.

nič Franc, Zircelbach VIII, Zorc Stane in Kramar Vlado.

S konjem in vozom v hišo. Na križišču Stare ceste in Kozliške se je pripetila nesreča, ki k sreči ni zahtevala nobene žrtve. Vozniku, ki je vozil težko naložen voz lesa na postajo, se ni posrečilo po klanecu zavreti voza in tako se je dogodilo, da je voz pričel potiskati konja naprej. Ker ni mogel zadržati voza, je konj z vozom z vedno hitrejšo silo drvel po klanecu navzdol, dokler se ni na ovinku na Stari cesti zaletel v bivo »Nackov« hišo. Od silnega udarca sta se voz in tovor razletela, konj pa je obležal na škarpi ob hiši. K sreči si ni zlomil nog, ima pa močno poškodovano glavo. Voznik, ki je mislil ob koncu klanca na ravni cesti umiriti konja, ni računal z ostrim ovinkom, ki je povzročil nesrečo, sam je bil k sreči na notranji strani ovinka, sicer bi ga voz stisnil k hiši.

Davčna uprava v novih prostorih. Zaradi selitve opozarja davčna uprava, da

blagajna od 25. do 26. t.m. ne bo poslovala. Zato naj občinstvo v teh dneh plačuje svoje obveznosti po pošti. Tudi v ostalih davčnih zadevah v teh dneh ne bo uradovanja, razen v najnujnejših primerih. S. 27. junijem pa bo davčna uprava poslovala že v novih prostorih na Mencingerjevem trgu (bivša tovarna »Ikar«).

Vsi aktivirani bolničarji in bolničarke, ki so napravili tečaj v letošnjem letu, naj se odzovejo pozivu okrajnega odbora Rdečega križa na sestanek, ki bo jutri v nedeljo ob 9. Sestanek se skljuje v važni zadevi in je udeležba strogo obvezna.

Nov grob. Včeraj dopoldne je nenadoma umrl g. Karel Drinovc, kleparski mojster. Pokojnik je bil med ustanovniki Sokola v Kranju in njegov večletni voditelj, poleg tega pa se je v prvih letih čitalnice odlikoval kot navdušen pevec v pevskem odseku. Naj v miru počiva!

Kino »Narodni dom« predvaja drevi in jutri v nedeljo napeti film »Tiger Arizonec«.

Par milijonov škode

je povzročila včerajšnja železniška katastrofa na Ranci
Promet delno vzpostavljen — Kupi premoga ob železniški progi

Pesnica, 21. junija

K današnjemu kratkemu poročilu o železniški katastrofi pri Ranci smo prejeli od našega pesniškega poročevalca še naslednje podrobnosti:

Globoko je moral prevzeti vsakogar pogled na žalostno razdejano pri kilometrskem kamnu 268.3 med železniškima postajama Pesnica in Cerkljico. V dolžini 50 do 60 m visijo čez železniško progo proti bližnjim njivam razbitine obeh lokomotiv in 13 železniških vagonov, 4 naših potniških in 9 nemških tovornih. K sreči so bili naši potniški vagoni mešanega vlaka št. 9661 popolnoma prazni, ker bi bila sicer katastrofa še strašnejša in še groznejša. Omenjena garnitura osebnih voz pred tovrstnimi vagoni je namenjena namreč našim obmejnim učencem in učenkam, ki se vozijo v njej ob 7.12 iz št. Ilija proti Mariboru.

Ogromne količine nemškega premoga, ki je bil namenjen v Italijo, ležijo v velikih kupih ob železniški progi, kamor so jih nametali našli železniški delavci, da bi železniško progo čimprej usposobili za promet. Okoli 200 delavcev je bilo danes ves dan zaposlenih pri delu. Levi tir v smeri proti meji, so očistili v rekordnem času, tako da je lahko prispel popoldanski brz vlak v Maribor šele ob 16. in nadaljeval proti Ljubljani ob 16.30 namestu ob 14. Težje bo z desnim tirom, ker bodo morali z žerjavi dvigniti obe lokomotivi in bo treba mnogo truda, da se bodo odstranile ogromne količine razbitin, ki ležijo preko desnega tira proti jarku ob železniški progi.

Žalosten je pogled na to pretrajano sliko razdejane. Vse je pomešano v strahoten kaos: razbita kolesa in odbijači, vrata in odlomljena okna, na nešteto koščkov razbiti leseni deli vagonov, na tisoče in tisoče drobcev razbitin, ki ležijo v neredu vzdolž proge. Vmes se prepletajo še žice razrvanih telefonskih drogov in napeljav na petih razdaljah. Tudi osebe mariborske tehnične in telefonsko-telegrafne sekcije je bilo ves dan zaposleno, da je lahko

Uspešno delo trboveljske PTL

Nujna potreba zboljšanja delavskih stanovanjskih razmer in zgraditve zdravstvenega doma

Trbovlje, 21. junija.

Na nedavnem obnem zboru je trboveljska protituberkulozna liga pregledala svoje zdravstveno socialno delo v zadnjem poslovnem letu, ki je zlasti po poročilu tukajšnje protituberkulozne dispanzerja pokazalo lep napredek, čeprav se morajo ustanove lige na tukajšnjem industrijskem področju boriti z raznimi težavami, predvsem z zelo nedostatnimi stanovanjskimi razmerami pri rudarskem delavstvu.

Poročilo dispanzerja, ki je najbolj merodajno za zdravstveno stanje trboveljskega prebivalstva, v kolikor se tiče tuberkuloznih obolenj, vsebuje zanimive podatke, iz katerih posnemamo, da je bilo 1. 1939 v 423 poslovnih urah sprejetih v prvo preiskavo 1376 oseb, v ponovni kontrolni pregled pa 1054 oskrbovancev. Z raznimi prijavami in po mnoge informacije se je v dispanzer zateklo 1040 ljudi, ter je skupna frekvenca lanske leto dosegla 3470 oseb. Statistični podatki iz zadnjih let kažejo znatno opadanje števila izsledenih odprtih tuberkuloz, ki se je 1. 1933 izgnilo na 62 odprtih, je 1. 1939 padlo na 23 primerov. Sistematično delo dispanzerja kaže s tem prve lepe uspehe, kajti sveža obolenja so v zadnjem času med rudarji izredno redka. Posebno skrb povzroča dispanzerju širjenje tuberkuloze med delavstvom hrastniške steklarne, kjer se zadnji čas vidno množijo sveža tuberkulozna obolenja. Vzrok sta predvsem slaba prehrana in nočno delo mladostnikov, ki zelo kvarno vpliva na zdravstveno stanje delavstva.

Ob koncu leta 1939 je imel dispanzer v zdraviljenju in nadzorstvu 145 težkih, za svojo okolico nevarnih bolnikov, izmed nov sprejetih pa je ostalo v evidenci glede oskrbe in opazovanja 395 oseb. Med pacienti je bilo opaziti mnogo srčnih obolenj, ter je bilo 333 bolnikov poslanih v nadaljnje zdravljenje, 82 v bolnišnico. Novodoliti so bili zavarovani: 862 pri bratovski skladnici, 379 pri OUZD, 20 pri Trgovsko bolnišnici in v podpornem društvu, 114 pa je bilo nezavarovanih. V preteklem letu je bilo izvršenih po zdravniku 1272 kliničnih preiskav, 2346 rentgenskih preiskav, pri otrokih je bilo apliciranih 113 tuberkulinskih preizkušanj, 920 preiskav krvi. Vseh pregledov je bilo 2838. Poleg tega je bilo sistematsko pregledanih 1173 delavcev kemične tovarne v Hrastniku, tukajšnje cementarne in solarjev. S serijskimi preiskavami med trboveljskimi rudarji in šolsko dečo je bilo zajetega 34.6 odstotka trboveljskega občinstva. S temi preiskavami je bila podana možnost za najzanežljivejšo preprojo ljudskega zdravstvenega stanja. Posebna pozornost velja seveda šolski deci. Poleg tega namerava dispanzer razširiti svoje delo tudi na ostale plasti prebivalstva, članstvo in svoje OUZD in privatnike.

Zaščitna sestra je izvršila 488 hišnih obiskov ter je pri tej priliki dognala, da 33 bolnikov z akutno jetiko ni imelo svoje po-

stelje, bodisi zaradi temnega stanovanja ali pa pomanjkanja postelj in posteljnine. Izmed 287 obiskanih stanovanj je bilo 154 neprimernih za bolnikovo bivanje, tem manj za ureditev potrebne izolacije, ker so po večini vsa premalo prostorna, inana g vlažna, temna in sploh nehigienična. Čeprav je rudniška uprava že v mnogem izboljšala stanovanjske razmere delavstva, so vendar še — razen najnovejših stanovanjskih zgradb, zidanih pred par leti — mnoga stanovanja zelo neprimerna, ker sloni vsa stanovanjska politika TPD na zastarelem ozkoprstnem principu enosobnega stanovanja na glede na to, ali šteje rodina dva ali pa deset članov. Če pri zdravih rodbinah, ki imajo več članov, so take stanovanjske razmere nevedzno iz higijenskih in moralnih ozirov, tem bolj škodljiva pa je tak sistem pri nalezljivih obolenjih, zlasti pri tuberkulozi. Protituberkulozna liga skuša seveda vplivati na vodstvo podjetja, vendar je malo upanje, da bi se to že od vsega početka zavezoje vprašanje rešilo v večji prilog zdravstvene profilaktične službe.

Predsednik lige dr. Jensterle je podal izčrpano poročilo o delu lige ter pozval prisotne, naj med delavskimi organizacijami zbudijo več zanimanja za to koristno udrženje, ki je v prilogo vsemu delavstvu. Obča želja je, da bi celokupno delavstvo pristopilo k ligi za kar bi se rudarjem odtrgoval mesečni prispevek od prejemkov. Pri volitvah je bil z malimi izjemami potrjen stari odbor s predsednikom dr. Jensterlom na čelu.

Delo protituberkulozne lige zasluži vse priznanje in podporo ne le prebivalstva, temveč tudi vseh drugih javnih činitelev, ki imajo dolžnost, da srbijo za zboljšanje zdravstvenih razmer širokih ljudskih slojev, zlasti tistih, ki so pri težkem rudarskem delu izpostavljeni posebnim telesnim naporom. Predvsem bi bilo tu misliti na zboljšanje stanovanjskih razmer delavstva, uvedbo plačanih dopustov, ukinitve tistih delavskih kolonij, ki nikakor več ne ustrezajo najbolj primitivnim življenjskim zahtevam in na čimprejšnjo uresničitev načrta o izgraditvi zdravstvenega doma, v katerem bi bile združene vse tukajšnje zdravstvenozasčitne ustanove, ki bi pod skupnim vodstvom še mnogo bolj učinkovito lahko izvajale svoj načrt za dobro prebivalstva. Predvsem bi bilo potrebno, da se omogoči protituberkuloznemu dispanzerju delovanje v tem domu ter s tem izboljša vse nevarnosti obolenja, ki pri njegovi sedanjosti nastaniti v bolnici bratovske skladnice niso izključene! Akcija za trboveljski zdravstveni dom naj čim prej opozori na to,

KINO MOSTE
Danes ob 20.30 uri, jutri ob 14.30, 17.30
ŽIVI MRTVEČ
Viktor Francen, Mla Corak-Slavenska
Po Tolstojem romanu!

KINO MOSTE
Danes ob 20.30 uri velik senzacionalni franc. film
ter ljubavna drama prepletena z vojnimi
dogodki in burnimi strastmi
VSTAJENJE LJUBEZNI
Marcelle Chantal, Pierre Renoir
Aktualno! Sodobno!

Dr. Tone Krisper, zdravnik OUZD

Zdravstveno stanje vajencev glede na njihov poklic

Cas, v katerem živimo, zahteva od vsakega človeka, da si zagotovi svoj obstoj, bodisi kot posameznik bodisi kot član narodne skupnosti, pogoj te borbe za obstanek pa je zdrav človek na pravem mestu. V nizu problemov, ki se pri tem pojavljajo, nas zanima tudi vprašanje pravičnega zdravstvenega stanja vajencev, kakor tudi vpliv poklica na njihovo zdravje. Opazoma namreč gotove spremembe ob vstopu vajenca v učno dobo, ki jih pri drugi mladini ni opaziti in ki tvorijo zaradi tega zase posebno in zanimivo poglavje. O priliki vajeniških pregledov ob vstopu v uk in kasneje, sem mogel ugotoviti različne zanimivosti, ki so doslej — lahko bi rekli — skoro neopazne šle mimo nas, razen v primerih, ko so se pojavile nevarnosti, ki so nam kot nerazumljive uganke stopile pred oči. Kot osnovno preiskavo sem si izbral vajence tudi zaradi tega, ker tvorijo pri njih prehod iz šolske dobe v poklicno življenje ostro mejo in nam je s tem podana možnost, da ugotovimo vpliv poklica na zdravstveno stanje vajencev. Če površno pregledamo različnih ugotovitev nas prepriča, da nastopajo ob vstopu v poklicno življenje take spremembe, ki imajo lahko za posledico nepričakovano škodo za zdravje, kakršna se da kasneje težko popraviti. Za primer bom navedel nekaj tipičnih poklicev, katerih vajenci v vajeniku, zlasti doslej še neraziskana poklicna obolenja frizerskih vajencev in vajencev, katerih vzrok do zadnjega časa ni bilo mogoče pojasniti. Zanimivo je, kako je po napornem delu in temeljitih raziskovanjih uspelo razjasniti vzroke teh obolenj, tako za lastnike frizerskih salonov, frizerske naraščaje, kakor tudi za dame, ki obiskujejo frizerske salone. To so ugotovitve, ki imajo za nekatere — skoro bi rekli — življenjsko važen pomen.

Preden preidemo k vprašanju, kakšno je zdravstveno stanje vajencev in pod kakšnim vplivom, moramo ugotoviti, zakaj se kdo odloči za vstop v poklicno življenje. Ugotovitve pri preiskavah vajencev so namreč pokazale prav nasprotno od običajnega naziranja, da se gredo učiti različnih obrti le oni, ki duševno zaostajajo in za šolo niso dovolj sposobni. Preiskave so pokazale, da prihaja velika večina vajencev in vajenk, do 75 odstotka, iz kmečkih in delavskih družin z velikim številom otrok to je do dvanajst otrok, kakor tudi iz družin, kjer so pomrli starši, oziroma iz družin, ki so gnojno slabše preskrbljene.

Preiskave so dokazale, da je povprečno duševno stanje vajencev enako povprečnemu duševnemu stanju ostale mladine ter da v tej starosti ni nobene razlike. Razlike v duševnem stanju nastopijo šele kasneje v sled pomanjkanja nadaljnje izobrazbe, ki jo ovira delna telesna preobremenitev s prekomernim delom, ki traja pri nekaterih tudi do 16 ur na dan, ali pa dejstvo, da vajenec sam nima toliko uvidenosti, da bi poskrbel za svojo izobrazbo. Telesni razvoj je v večini primerov povojen ter vključuje prekomerno delo in toliko oviran, kot bi človek pričakoval. Skoro vsi primeri slabe telesne konstitucije izvirajo iz otroških let. V skladu s tem telesno konstitucijo si vajenci oziroma njihovi starši večinoma sami izberejo poklice. Da je ta izbira čisto prav, ali ne, morda ne bomo posebej poudarili. Posledica nestrokovne izbire je prevelik naval v nekatere poklice in s tem zmanjšana možnost zaslužka, kar ima za posledico slabšo prehrano in preobremenitev, ki zopet vpliva na zdravstveno stanje vajencev in kasnejših mojstrov. Ni torej potrebno le skrb za zdravje, ampak tudi pravilna izbira poklica, ne zadostuje ugotovitve same telesne konstitucije vajenca, temveč je treba skrbeti tudi za večjo možnost zaslužka. Vajenci bi morali zasedati predvsem ena vajeniška mesta, ki so preprostim ljudem manj poznana in kjer možnost zaslužka prekaša celo akademsko polico, kar opazoma posebno v barvarski in tiskarski stroki, kjer znašajo dohodki do 6000 dinarjev na mesec. Pomembno bi bilo, da se posvetujejo starši, ki imajo duševno dobro razvite otroke, preden jih dajo v uk, v banovinski poklicni posvetovalnici, s čimer bi se doseglo dvojce: 1. razbremenitev prenasitih poklicev; 2. otvorenje poti v take poklice, ki so pri nas razmeroma dobro plačani in ki zagotavljajo primerno bodočnost.

Pri vstopu v učno dobo pa ni važna samo izbira poklica, temveč je potrebna tudi ugotovitev zdravstvenega stanja vajenca zaradi presoje, ali je dotičnik sploh sposoben za izvrševanje enega ali drugega poklica. Vsak poklic namreč zahteva gotovo mero spretnosti in zmogljivosti. Krojaški in šiviljski stan je karakteriziran na primer s tem, da ima večina srčno napako in da je vsled tega njihova telesna konstitucija slabotnejša in so si zaradi tega izbrali ta poklice.

Obolenja, ki nastopajo ob vstopu v učno dobo, so delno splošnega značaja, delno pa so v zvezi s poklicem in jih lahko imenujemo poklicna obolenja. Izmed bolezenskih pojavov, razen infekcijskih bolezni, je omembe vredna ugotovitev, da je potenje rok in nog pri vajenih zelo razširjeno. Potenje rok se opaža pri šiviljah, krojačih, čevljarjih, potenje nog pa je čisto v poklicih, kjer se pretežno stoji, namreč pri trgovskih, frizerskih in drugih vajenih.

Izmed poklicnih obolenj vajencev naj naštejemo le nekaj izrazitejših in zanimivejših primerov, ki so važni za preprečevanje nadaljnjih takih obolenj in za katere je dobro, da zve tudi širša javnost, da bi sodeloval vsak na svojem področju za njihovo preprečevanje. Važno je namreč, da se že vajenec navadi pri delu gotovega reda, ki naj mu zagotovi ne samo napredek v pouku za obrt, temveč tudi treniranje obolenj, ki so v zvezi s poklicem.

Obolenja, ki so v zvezi z izvrševanjem poklica, so lahko lažje narave, lahko pa tudi ogrožajo življenje, marsikdaj pa pu-

šajo trajne posledice. Mnoga taka obolenja so že dolgo znana, vendar pa o tem pri nas doslej nismo mnogo razpravljali. Zato naj navedem nekaj tipičnih primerov, ki dovolj jasno kažejo nevarnost poklicnih obolenj.

Eno izmed njih je na primer obolenje z bencolom, telkočino, ki je slična s svojimi svojstvi bencinu, ki se mnogokrat tudi uporablja kot nadomestilo zanj. Gotov odstotek bencola vsebuje tudi navadni bencin, ki se prodaja po črpalkah. Bencol se uporablja na primer za razredčevanje barv v tiskarnah, za pranje klišejev in drugega, za čiščenje madežev, pri izdelovanju loščila za parket, v čistilnicah, v tovarnah za izdelovanje gumijastih predmetov, pri lakiranju in drugje. Značilno je, da se ne pojavljajo obolenja zaradi bencola v velikih kemičnih tovarnah, kjer delajo z bencolom, in v plinarnah, temveč le tam, kjer ga uporabljajo v malih količinah in za njegovo navzočnost ne vemo. Nekaj primerov obolenja z bencolom sem opazil pri vlagalkah v tiskarnah. Tu nastajajo obolenja zaradi vdihavanja hlapov pri sušenju tiskarske barve, ki je razredčena z bencolom.

Skoro se zdi človeku smešno, da oboli v sled bencola kuharice in sobarice. Uganka ni tako lahko rešljiva, kajti, preden se izsledi, da je v loščilu za parket bencol, je treba precej povpraševanja, raziskavanja na tudi nekoliko sreče. Ne bom razlagal, v čem obstaja to obolenje, lahko pa rečem, da je precej nevarno, ker razkrajja kri. Posebno nevarno je bencol, če ga dalje časa vdihavamo v malenkostnih množinah. Proti obolenju z bencolom se zaščitimo s tem, da ne vdihavamo z bencolovimi hlapci pomešanega zraka ter skrbimo, da imamo v prostoru, kjer delajo z bencolom, odprta vrata in ne okna, in sicer zaradi tega, ker je zrak, pomešan z bencolom, težji od ostalega zraka ter sili k tlu. Od tam ga moramo po možnosti spustiti na prosto. Omeniti je treba še eno važno dejstvo, namreč, da so mladi ljudje za bencol občutljivejši kakor stari in da so vajenke desetkrat občutljivejše za bencol kakor vajenci.

Drug primer poklicnega obolenja je skoro vsakomur znan in ga srečavamo čisto pri krojačih in šiviljah, ki likajo z oglijem. Pri likanju se razvija v gotovih okoliščinah ogljikov monoksid, ki strupeno učinkuje na človeka. Predznak zastrupljenja je močan glavobol, ki bi moral biti svarilo, da je treba z delom prenehati, ali pa likati z oglijem na prostem, da sploh ne pride do zastrupljenja. Ogljikov monoksid nima nobene duha, tudi brezbarven je, da se ne more duhati niti videti. Težak je enako kakor zrak ter visi tako rekoč v zraku. Rekl bi lahko, da je bolj zahrbtn kakor bencol, vendar pa vidimo, če primerjamo posledice obolenja v sled bencola ali ogljikovega monoksida, da je bencol nevarnejši.

Se eno delo, ki je precej nevarno in ki ga opravljajo običajno vajenke ali mlade delavke, je bronciranje. Če se vprašamo, kako more sploh priti do obolenja pri bronciranju, je treba pomisliti na postopek pri delu in bo takoj jasno, kje tiči nevarnost. Bronca se pri nanašanju na predmete, pri mešanju in pospravljanju meša z zrakom, ki ga vajenke vdihavajo. V pljučih se bronca deloma raztopi in pride v krvni obtok, kjer opravi svoje delo. Obolenje sliči zastrupljenju s svinčcem, ki je bolj znano.

Za zaključek naj navedem še poklicno obolenje, ki prav za prav ni tako hude narave, vendar pa je po njem prizadetih skoro 50 odstotkov frizerskih vajenk, vajencev in pomočnikov. Značilno za to obolenje je močan in neznosen glavobol v senci. Glavobol nastopi običajno v gotovih okoliščinah in traja pri nekaterih ves dan, pri nekaterih le nekaj ur. Dokazano je skoro v vseh primerih, da je ta glavobol nastopil šele po vstopu v učno dobo. Obstojal je torej sum, da gre za poklicno obolenje, torej za obolenje v zvezi z izvrševanjem poklica. Ugotoviti je bilo šele treba vzrok tega obolenja. K temu je priganjalo tudi dejstvo, da je ta glavobol včasih tako silen, da se ga z običajnimi sredstvi sploh ne da omiliti. Bilo je potrebno precej truda, potrditve pa je bilo tudi nekoliko sreče, da je se vendarle moglo ugotoviti, odkod izvira ta glavobol. Kombiniral sem različne možnosti, kakor so na primer vdihavanje ostrih las, gledanje iz prevelike bližine, ki tudi povzroča glavobol, vendar pa je bilo treba to misel opustiti, ker se v mnogih primerih to ni dalo dokazati. Vzrok temu obolenju sem iskal tudi v krivi držbi pri česanju, v vdihavanju plinov pri segrevanju železa. Domneval sem, da nastopa vsled prepiha, slabe razsvetljave in morda tudi zaradi kakih telesnih hib, vendar točna razmotrivanja v tej smeri niso dala nobene dovolj uspešne. Končno je vendar le uspelo priti na sled izvora te a trdovratnega glavobola. Ugotoviti se je dalo namreč, da se pri vročem kodranju mastnih las razkrajja lasna masčoba, pri čemer se razvija snov, ki povzroča glavobol ne samo pri vajenih in vajenkah, ampak tudi pri damah, ki si pustijo kodrati lase.

Zaključek tega bi bil naslednji. Nobena dama si ne bi smela dati kodrati las, če nima suhih, pri mastnih laseh pa ovrane glave. To bi moral vedeti vsak frizerski mojster, kakor tudi vsaka vajenka zato da opozori svoje stranke na to.

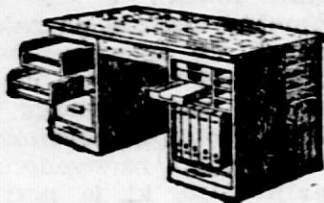
Morda si bo kdo mislil, da sem zašel na stranska pota, vendar mi bo v zadostje, če bi dosegel vsaj majhen uspeh s tem, da sem opozoril na gotove stvari, ki imajo precejšen praktičen pomen in ki povzročajo predvsem vajenkam in vajencem precej težav, včasih tudi nepopravljivo škodo v zdravju.

Dejstvo je, da ima vsako poklicno udeleževanje svoje slabe strani in slab vpliv na človekovo zdravje, da se ta vpliv začne z dnem, ko začne vajenec učno dobo in da traja do konca življenja. Proti temu se je treba boriti s sistematsko vzgojo naših vajencev tako, da bodo takrat ko bo-

do sami mojstri, imeli razumevanje tudi za zdravstveno zaščito svojih nameščenec ter bodo skrbeli zanje sporedno z razvojem obrti in industrije.

RAZSTAVA

zanimivih novih modelov

pisarniškega pohištva
do 26. junija t. l.

REMEC-Co

Ljubljana, Kersnikova ul. 7
(poleg Slamiča)

Iz Celja

—c Blagosloven motorne brzgalne in gasilski župni zlet v Zabukovci. V nedeljo 23. t. m. popoldne bo v Zabukovci pri Grižah svečana blagoslovenje nove motorne brzgalne gasilske čete v Zabukovci pod pokroviteljstvom g. bana. Obenem bo tudi župni zlet celjske gasilske župe. Sodelovala bo godba 39. pp. iz Celja.

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 34 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 18 oseb, posredovanj je bilo 7, odpotovalo je 9, odpadlo pa 30 oseb. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 230 brezposelnih (182 moških in 48 žensk) nasproti 242 (188 moških in 54 žensk) dne 10. t. m. Delo dobilo 3 hlapci, po 2 čevljarska pomočnika in poljska delavca, 1 frizerski pomočnik, 10 kmečkih deklet, 8 kuharic, 3 služkinje ter po 1 podnatakarica, sobarica in postrežnica.

—c Pod vozom. V sredo je padel 27letni v železnici v štorah zaposleni delavec Rudolf Sivka iz Laške vasi pri Teharju doma pod voz. Kolesa so šla cez Sivka ter mu zlomila roko in nogo in mu prizadejala tudi težke notranje poškodbe. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Nedeljski sport. V nedeljo 23. t. m. ob 17. se bo pričela na Glaziji zanimiva tekma med pravom ljubljanskega prvega razreda SK Marson in pomlajeno enajstoro SK Celja. Tekma bo gotovo nudila lep sportni užitek. Ob 9. dopoldne pa se bo pričel na Glaziji interni klubski atletski miting SK Celja. Pravico tekmovalja imajo vsi verificirani in neverificirani člani, tudi oni, ki so pod zabrano. Zaradi bližnj nastopov naj se udeležijo mitinga vsi atleti.

—c Umrla je v petek v Gornjem Dolihu pri Mislinju v starosti 56 let soproga velepoustnika in lesnega trgovca g. Marja Zupančeca. Pokopna je bila odločno narodna žena ter vzorna soproga in mati. Pogreb bo v nedeljo ob 10. dopoldne na župno pokopališče pri sv. Florijanu v Dolihu. Pokojnik bodi ohranjen lep spomin, svojcem iskreno sožalje!

—c Pred sodniki. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo 20letnega čevljarskega pomočnika Ludvika Goričana na 4 leta robbije, ker je 10. maja v Osoški vasi pri Oplotnici udaril Ivana Breznika z ročico po glavi in ga usmrtil. Na 2 leti in 1 mesec strogega zaporja je bil obsojen 19letni Ivan Hlupič, ker je 17. maja v Zbelovski gori pri Ličah v prepiru udaril Nežo Jutriškovo s kolom s tako silo po glavi, da ji je ohromela desna stran glave in je Jutriškova trajno nesposobna za delo. Po čl. 3 zakona o zaščiti države je bil obsojen na 2 leti in 2 meseca strogega zaporja 48letni, v šmarje pri Jelšah pristojni brezposeln trgovec pomočnik Henrik Arzenšek. Krivga pričevanja so bili obtoženi 20letna pletilja Frančiška Koroščeva, 22letna zasebna uradnica Lucija Zagarjeva iz Trčica in 38letni Ivan Zdobšek iz Ljubljane, bivši upravitelj umobolnice v Novem Celju. Frančiška Koroščeva je bila obsojena na 2 leti in pol robbije, ostala dva obtožena pa sta bila oproščena.

—c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 23. t. m. zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici.

—c Izlet v Logarsko dolino. Priredila podružnica SPD in TK Skale v Celju. Izletniški avtomob. bo vozil iz Celja v petek 28. t. m. zvečer, vrnil pa se bo v nedeljo zvečer. Ena skupina izletnikov odide iz Logarske doline preko Okrešja na Skuto in Grinčevce, druga pa po novi planinski poti čez Škrlino na Ojstrico in Korosico. Izletniki si seveda lahko izberejo tudi druge ture po obsežnih Savinskih planinah. Prijavitelj se je treba op podružnici SPD ali pa TK Skali v Celju.

—c Sokolsko društvo Celje-matica bo prihodnji teden zaključilo akcijo za nabavo novih slavnostnih krojev. Večina se je odločila za nove delovne kroje, uporabne za izlete, povorko, turistično in smučanje, ki bodo zaradi svoje praktičnosti pa tudi lepote postopno po letih močno prevladovali nad dosedanjimi. Blaga je še nekaj v zalogi, zato pripravljamo bratom, naj se prijavijo pri br. Miroslavu Modcu, kjer bodo zvedeli tudi dobavne in plačilne pogoje.

—c V naših planinskih predelih se sedaj pričnjo glavna turistična sezona. V Savinskih Alpah se sedaj dobro oskrbujejo že vse planinske kočice, pripravljene za sprejem množičnih posetnikov. Logarska dolina ima kot izhodišče mnogih planinskih tur ugodne avtomob. zveze s Celjem in Ljubljano. Za planince, ki se izkazujejo z legitimacijo, velja pri vožnji z avtomob. 25odstotni popust. Ugodnosti so delni planinci tudi v planinskih kočah. Vse kočice, n. pr. Piskernikovo zavetišče in Aleksandrovo dom v Logarski dolini, Erišchaufov dom na Okrešlju, Kočbekov dom na Korosici, Mozirski in Celjski kočici, nudijo posetnikom tudi priložnost za daljše bivanje. Za nedeljske izlete v Savinsko dolino in okoliška pogorja je ugodna uporaba izletniškega vlaka, ki vozi iz Celja ob 4.44 in na povratku prihaja v Celje ob 21.45. Jutraj in zvečer ima ta vlak v šmarternem ob Paki tudi zvezo s poštnim avtomobusom preko Mozirja v Logarsko dolino. Zveza je prikladna za obisk Mozirskih koč na Golteh. Izletniški vlak omogoča tudi ugodno zvezo z železniškimi postajama v Mislinju in Dovžah kot izletniškima izhodiščema na zapadno Pohorje.

Razvoj našega gospodarstva v vojnih mesecih po poročilu Narodne banke — Doba milejše depresije

Ljubljana, 22. junija

V splošnem pregledu obširnega poročila Narodne banke o razvoju našega gospodarstva od začetka vojne do aprila je ugotovljeno, da po sedmem mesecu vojne v Evropi ni mogoče več govoriti o normalnem gospodarskem razvoju katerekoli države. To seveda velja tudi za naše gospodarstvo. Gospodarsko življenje v prvih 3 mesecih letos je predvsem motilo neredno dobavljanje surovin in zato je bila zaposlenost industrijskega delavstva v tej dobi za 2.3% manjša kakor v lanskem prvem trimesečju. V prvih sedmih mesecih vojne v Evropi je bila zaposlenost v primeri z enakim razdobjem pred letom manjša za 1.5%. Vpliv vojne se je pa začel kazati v našem gospodarstvu tudi na mnogih drugih področjih. V dobi september-marec 1939-40 v primeri z enakim razdobjem pred letom kaže naslednje značilnosti: povečanje denarnega obkroga za 41.3% in posojil Narodne banke za 26%; za 4.2% povečan promet na naših borzah; zmanjšanje hranilnih vlog za 10.6%; povečanje državnih dohodkov za 5.8%; povečan indeks rudarske produkcije za 4.6% in zmanjšanje indeksa topniške produkcije za 4%; porast cen v prodaji na debelo za 15 in v nadrobni prodaji za 9.9%; zmanjšanje obsega zunanje trgovine za 4.5 in povečanje njene vrednosti za 16.8%; povečanje števila naloženih vagonov za 10.4%. Zaradi povečanja blagovnega prometa so se znatno zmanjšale zaloge življenjskih potrebščin (živeža in obleke). V tej dobi je bilo tudi uvoženih za 8.7% manj industrijskih surovin.

Kmetijstvo. — Dolga zima je znatno vplivala na rast ozimice in je zadržala pomladna dela. Precej škoda je mraz prizadel pšenici, pozneje pa so napravile še večjo škodo poplave. — Od l. 1920 do letos je bila najdražja pšenica pri nas maja 1925, ko je bila po 470 din 100 kg. Letos marca je bila po 250 in aprila po 251 din (lani aprila po 150).

Rudarska produkcija stalno narašča že od l. 1932. Indeks te produkcije znaša v prvem trimesečju letos 161.6 v primeri s prejšnjima letoma, ko je znašal 148.5, odn. 137.8. Produkcija je znašala letno skupno 2.511, lani pa 2.318 milijonov ton.

Živilska industrija. — Mesna industrija je preživljala visoko konjunkturo; zaposlitev delavstva se je povečala za 71.6% v primeri s številom zaposlenih delavcev lani. Produkcija je narasla za 149.3%.

Lesna industrija. Konjunktura se je začela tudi za to stroko. Produkcija se je letos povečala v primeri z lanskim za 15.9% in z l. 1938 za 26% ter l. 1937 za 34.4%.

Darujmo za Rdeči križ

Danes in jutri pobirajo požrtvovalne članice in člani Rdečega križa v dravski banovini razni sanitetni material, posteljino, itd., da bi izpolnili skladišče banovinskega odbora z najnujnejšimi za event. resne primere. Ničte naj ne bo trd in naj skušate po svojih močeh — bodisi z materialom, bodisi z darovi v gotovini — pomagati Rdečemu križu, da bo mogel izpolniti svoje plemenite naloge. Darujte hitro in čim več! Ničte ne more danes vedeti, kaj nas čaka, — toda pripravljeni moramo biti!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Revija naših krajev

Ljubljana, 22. junija
S precejšnjo zamudo, ki pa je v sedanjih časih razumljiva, je te dni izšla številka »Turizma« za marec, april in maj. Kakor vse prejšnje krasi tudi to novo številko cela vrsta res izbranih slik naših krajev. Izmed pomembnejših člankov moramo omeniti prof. Violečevega »Prvi proračun banovine Hrvatske in najnujnejše potrebe našega turizma«, Regalyjevega »Rogaska Slatina — zdravilna, živahna in lepa«, prof. Peričevega »Izleti iz našega čarobnega Splita«, »Izprehod skozi Zagreb od istega avtorja, Regalyjevega »Turizem — naša življenjska potreba«, prof. Violečevega »Regulacijska osnova Susaka in njegov turizem«, obširen pregled vseh slovenskih planinskih postojank z najvažnejšimi navodili za planince pod naslovom »Obiščite slovenske planine!«, Hribarnikovega »Bohinj — eden izmed najlepših klimatskih krajev Jugoslavije«, Kapusovega »Radovljica — biser naše Gorenjske«, Regalyjevega »Slatina Radenci — zdravilišče in letovišče in Urbančevega »Obiščite naše Jadransko morje!«

Slike, ki ilustrirajo posamezne članke, nam kažejo Dom likovnih umetnikov v Zagrebu, Rogasko Slatino in njen paviljon nad izviro »Tempele«, vhod v starodavno trogorsko katedralo, motiv z morja, Brdo pri Lukovici, Skofjo Loko, Zelezničke in Ljubelsko cesto v Valvazorjevih časih, Susak, Slatino Radence, Logarsko dolino, P-hinjsko jezero, Radovljico in Hvar.

Ze utrjeni sloves revije za propagando turizma banovine Hrvatske in Slovenije »Turizem« je nova številka znova potrdila, tako da jo lahko štejemo med najlepše jugoslovenske revije sploh. Urejuje jo z znano spretnostjo in dobrim okusom novinar g. Vladimir Regaly, ki si je na polju naše turistične publicistike v zadnjih desetih letih pridobil že res mnogo zaslug.

Revijo »Turizem« tiska prav vzorno Narodna tiskarna v Ljubljani. Letna naročnina stane 100 din, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ul. 5. Zlasti toplo jo priporočamo vsem našim gostinskim podjetjem!

Tekstilna industrija. V petem mesecu evropske vojne je prišlo do normalizacije v naši tekstilni industriji. V prvem trimesečju letos so bile odpravljene mnoge ovire pri uvozu surovin za to stroko. Zaposlenost v prvem trimesečju letos je bila manjša za 5.7% kakor lani, v prvih 7 mesecih pa za 2.5%.

Kovinska industrija. V topniški industriji je bilo v prvem kvartalu letos zaposlenih 27.5% več delavcev kakor lani in 73% več kakor leta 1936. Produkcija se je povečala za 14.5% v primeri z lanskim.

Papirniška industrija izkazuje povečanje produkcije za 32% in porast zaposlenosti za 6.5%. — Elektranje izkazuje nazadovanje produkcije električne energije za 4.5 odst. — Vojna je zelo prizadela cementno industrijo; produkcija je bila v prvem letošnjem kvartalu zmanjšana za 37.9% in zaposlenost za 7.8%.

Male zaloge surovin. Ob izbruhu vojne je bila naša industrija brez večjih zalog surovin. Z uvozom so bile ves čas velike težave.

Podražitev industrijskih izdelkov. Med industrijskimi izdelki so se najbolj podražili tekstilni in les, in sicer v razdobju sedmih mesecev od septembra do konca marca les celo za 99.5% in tekstilije za 44.2%, dalje obutev za 41.4%, steklo in keramika za 39.4% in izdelki živilske industrije za 21.5%. Nekatere življenjske potrebščine so se podražile tako zelo predvsem zaradi tega, ker so bila domača tržišča preslabo založena, kar velja za lesno, tekstilno in usnjarsko industrijo.

V oceni splošnega položaja naše industrije je ugotovljeno, da je bila industrija v prvem trimesečju letos kakor tudi v vseh prvih sedmih mesecih evropske vojne, zaradi slabše preskrbe s surovinami in zaradi motenj v mednarodnem prometu v znaku milejše depresije.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, telefon 41-79

Kralja humorja Stanlio in Olio
v njihovi najbolj veseli komediji

Viteza brez strahu

(Stanlio in Olio na divjem zapadu)

Predstave: danes ob pol 9, jutri ob 5, 7, in 9, ured v ponedeljek ob pol 9, uri

Prihodnji spored:

Tarantela

Šolstvo

Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani. Završne (diplomske) izpite, ki se bili od 3. do 15. junija pod predsedstvom direktorja inž. Novaka, so opravili absolventi: a) v arh. gradbenem oddelku: Antonič Josip, Auer Anton, Kadunc Jožef, Marovt Janez, Martinec Anton, Nastran Ivan, Oman Jožef, Pavlovič Alojzij, Rems Kenrad, Runovec Franc, Skvarč Stanislav, Suliman Grudinski Ivan, Zerdin Stefan; b) v strojnem oddelku: Ambrožič Bogdan, Arzenšek Alojz, Beguš Friderik, Brili Zvonimir, Cirman Ivan, Čebular Ludovik, Germek Jožef, Gosak Martin, Jeranič Edvard, Jožar Stefan, Koren Dušan, Lenarčič Boris, Lipoglavšek Stanislav, Noč Vladimir, Puh Borislav, Rant Ivan, Skačej Otmar, Terlep Matija, Wedam Jožef; c) v elektrotehniškem oddelku: Blažič Vladislav, Dolenc Andrej, Dri-novec Rudolf, Drobne Jožef, Justin Janko, Kolesa Janez, Kontler Zlatko, Kožuh Jožef, Kužnik Josip, Ladinik Janez, Lenarčič Ivan, Mrak Alojzij, Počivavsek Marjan, Por Josip, Trampus Ladislav, Vidraz Franc, Zavabnik Josip, Zakotnik Janez, Zavec Vilhelm, Zupančič Bruno

Drž. velodromska šola v Ljubljani. Završne izpite, ki so bili od 3. do 18. junija pod predsedstvom direktorja inž. Novaka, so opravili kandidati: a) v gradbenem oddelku: Arko Stanislav, Bagari Franc, Blažič Karol, Hojkar Frančišek, Majerčič Alojzij, Mavrič Anton, Novak Bojan, Petek Alojzij, Robič Ciril, Sodnik Anton, Svete Stanislav, Zupan Janez, Zandar Stanislav, Zelenikar Peter; b) v strojnem mojstrskem oddelku: Ahlik Alojzij, Arh Ivan, Baloh Frančišek, Camernik Stanislav, Dovecar Franc, Finžgar Frančišek, Furlan Ivan, Gorogranc Anton, Grčar Janez, Hillinger Ivan, Kebe Alojzij, Kregar Adolf, Krpan Matevž, Krulje Radoš, Krušček Stefan, Lavrič Ciril, Lukman Ciril, Maraz Milan, Mohorič Jožef, Nowak Jožef, Osterman Dušan, Pecar Franc, Peddirec Ivan, Potočnik Adolf, Radaj Herman, Rožek Alojz, Svetek Dušan, Vozelj Rado, Vrbinc Miroslav, Zapušek Danilo, Zavaddl Zdravko; c) v elektroinstalaterskem oddelku: Brajer Dominik, Krmelj Vladimir, Natek Srečko, Perko Bogdan, Plantan Ladislav, Zorn Miloš, Znidarič Sava; d) v mizarskem mojstrskem oddelku: Celar Danijel, Cestnik Alojzij, Dolžan Janez, Dorbež Stanislav, Grošelj Jakob, Lužar Jožef, Medvešek Matija, Orešnik Alojzij, Podprešek Jurij, Stopar Anton, Stefko Karol, Nartnik Franc.

Strela razdejala pet palač

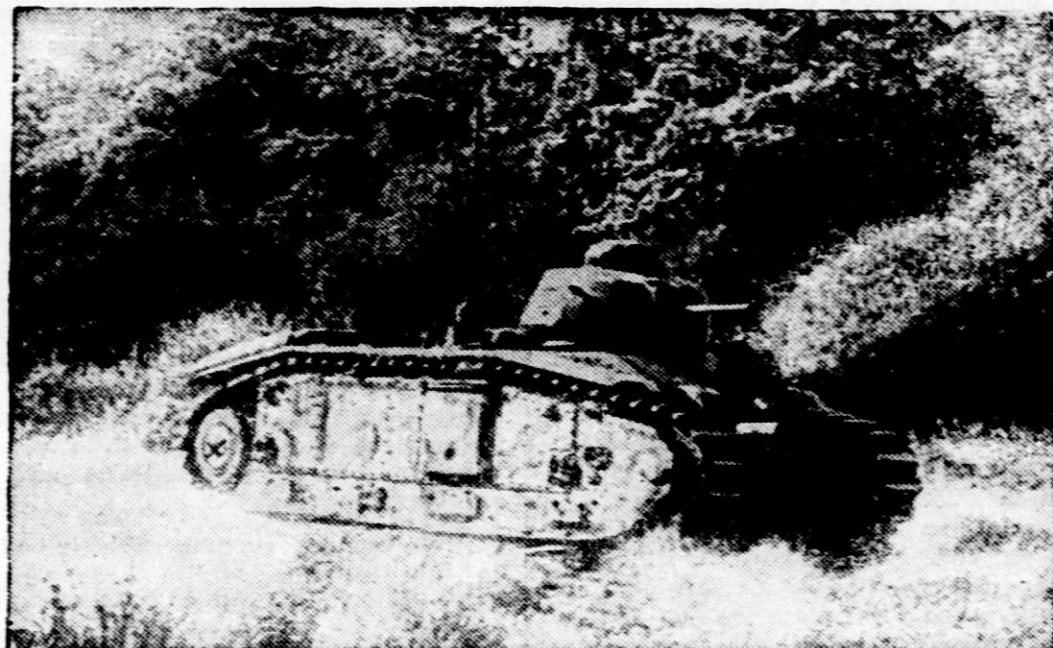
Tokio, 21. jun. s. (Reuter). Davi je udarila v Tokiu strela v neko vladno poslopje v središču mesta. Nastal je požar, ki se je razširil še na pet drugih vladnih palač. Vseh šest zgradb je popolnoma pogorelo. Med uničenimi poslopji je tudi zgradba finančnega ministrstva v bližini cesarske palače.

Nekaj iz zgodovine tankov

Izumitelj tankov je bil Slovenec

Mnogi vojaški strokovnjaki že priznavajo, da so tanki igrali odločilno vlogo v sedanji vojni na zapadnem bojišču, tudi tisti strokovnjaki, ki so se pred tedni gledali na to strašno orožje omalovažujoče in ki so se vedno pričakovali nenaden prevrat na bojnem polju. Sprito tega vas bo zanimalo, kako se je to orožje razvijalo, kdo ga je izumil in kdo prvi uvedel med vojne enice. Zato ob tej priliki opozarjamo na zelo zanimivo poljudno razpravo, ki je izšla kot zvezek »Dokumentov da-

francoska armada pred začetkom te vojne 4.500 do 5.000 tankov, med njimi okrog 100 velikih posebno težkih. Prevladovalo je prepričanje, da je Francija na drugem mestu za Sovjetsko Rusijo po številu tankov. Med to vojno se je pa izkazalo, da te cenitve najbrž niso bile točne, odnosno da produkcija tankov med vojno ni primerno naraščala. Da se francoski tanki niso bolje uveljavili, je po sodbi nekaterih strokovnjakov treba pripisovati posebnemu načinu sodelovanja francoskih tankovskih edi-

Francoski težki tank

našnjice, publikacij »Sedme sile« v Beogradu pod naslovom »Borna kola«.

Tanki so posegli v vojno prvič 1.1916

Tanki so se pojavili prvič na bojišču 15. septembra 1916. To je bilo izredno veliko presenečenje za Nemce. Tanki so namreč uporabili prvi Angleži. Nekateri strokovnjaki pripisujejo prav tankom, da so svetovno vojno dobili zavzetost. Ob koncu vojne so sicer tudi Nemci že učinkovito porabljali to orožje, vendar pa šele tedaj, ko so bili že zelo izčrpani.

Francoski lahki tanki

Churchill se je prvi zavzel za tanke. Marsikdo ne ve, da je dal prvi idejo za organizacijo tankovskih enic sedanji angleški ministri predsednik Churchill. On je že 1.1914 (ko je bil mornariški minister), čeprav to ni spadalo v njegov resor, odredil, da konstruirajo prvi tank v Angliji. Priznati mu je treba, da je bil dalekoviden. Pri tem je pa sedaj tudi vprašanje, zakaj Angleži niso pripisovali tankom večjega pomena, ko so se pripravljali na sedanjo vojno.

Izumitelj Slovenec?

Še bolj nas preseneti, da je bil izumitelj tanka Avstrijec. V navedeni razpravi citamo, da je bil izumitelj tanka avstrijski poročnik Gunter Birštin, slovenskega porekla. Zanimivo je tudi naključje, kako je prišlo do izuma. Poročnik Birštin se je moral zagovarjati, ker se je pri vojaškem kamionu zlomila os. Poveljnik se je zelo razburil nad mladim oficijerjem in zahteval, je naj škodo v najkrajšem času popravi. Mladi poročnik je sedel na vrtno neke dunajske kavarne in nervozno risal konstrukcije tovornih avtomobilov na marmornati mizi. Nenadno se je domislil, da bi kazalo pri težkih vozovih uvesti večja platišča na kolesih, da bi se teža lažje prenašala ter da bi se kolesa ne udarila na mehkem zemljišču, in sicer tako, da bi bila kolesa povezana s široko verigo. Birštin je skiciral takšno vozilo in bil je navdušen nad svojim izumom. Kmalu je sestavil model in sprevidel je, da takšno vozilo prenese izredno veliko obremenitev ter da ga je zato mogoče tudi obtežiti z oklopom in orožjem.

Vojaški strokovnjaki zavrnili izum

Svoj izum je ves srečen nudil generalnemu štabu, tam so se mu pa oficirji smejali in stari general je dejal: »Vi ste pesnik in ne vojak! Vojak ne fantazira, temveč misli samo o tem, kar je mogoče.« Birštin se pa ni dal kar tako odgnati. S svojim modelom je šel tudi do vojnega ministra. Vojni minister je izročil model strokovnjakom, da bi ga proučili. Pristojni strokovnjaki je izum ocenili tako: »To je neumnost!«

Ostala je še zadnja instanca, vojni tehnični svet, ki je ocenil izum tako: Projekt nima niti trohice praktične vrednosti! Iz berlinskega patentnega urada v London Birštin se je po vseh teh neuspelih obrnil na patentni odsek na Dunaju. Pozneje je poslal po patentni pisarni svoj izum patentnemu uradu v Berlinu, kjer je bil izum registriran oktobra 1912. Iz patentnega urada v Berlinu je patent ukradel agent Intelligence Service in ga poslal v London. Med svetovno vojno so se spomnili na ta patent in ga uporabili. Angleški strokovnjaki so pravilno ocenili Birštinov izum. Leta 1915 so Angleži že pripravljali tanke in naslednje leto so z njimi presenetili Nemce.

Francoski tanki

Mnogi, ki so bili poučeni o oborožitvi Francije, so se med to vojno čudili zakaj se francoski tanki niso bolj uveljavili. Kaže pa, da so bile mnoge cenitve oboroženih sil napačne. Po nemški cenitvi je imela

Ženske kot šoferji

Kdo je boljši šofer, žena ali mož? S tem vprašanjem se je pečala ameriška avtomobilska zveza. Delali so več mesecev temeljite poskuse. Preskušali so sposobnosti moških in žensk za vožnjo z avtomobili v 70 mestih. Pri teh poskuseh se je izkazalo, kar so že prej trdili, namreč, da so moške boljši šoferji. Seveda veljajo tudi v tem primeru izjeme in upoštevati je treba, da na primer ženske bolj razpoznavajo barve pri vožnji kakor moški.

Mnoge prometne nesreče pa zakrivi ženska radovednost. Če so vpraševali moške, kaj so videli na levi in desni, ko so vozili po ulici, jim niso vedeli mnogo povedati, nasprotno pa so ženske pripovedovale mnoge podrobnosti. Ženska radovednost ne gre skupaj s pazljivostjo, ki je potrebna pri vožnji. Prav s tem si razlagajo, da se ženske tudi prej ustrašijo pri vožnji kakor moški, štiri med sto ženskami so se tako prestrašile nenadnega hrupa, da so izgubile oblast nad volanom, pri moških šoferjih pa je bilo to razmerje 2:100. Ugotovili so tudi, da ženske zelo rade naglo zavirajo. Tako so nekatere pri hitrosti 100 km na uro izgubile oblast nad seboj in začele nadležno zavirati. Če se pred šoferko nenadno pojavi resnična nevarnost, reagira ženska trikrat počasneje kakor moški.

O kakšnih možeh sanjajo dekleta

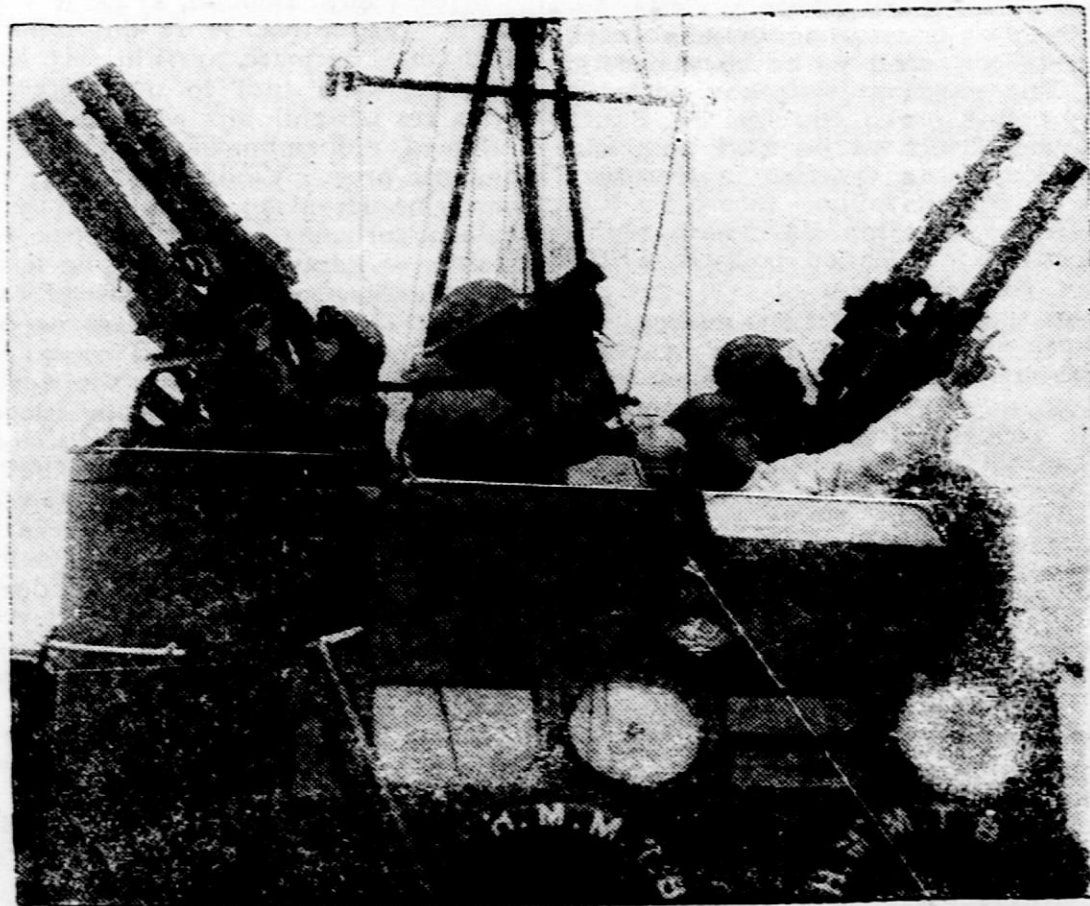
Neka pisateljica je trdila v svojem romanu, da moške sploh ne morejo biti krasni. So lahko le čedni, lepe rasti in ubogljivi. Ubogljivost, je trdila ta dama, je sploh največja odlika mož. Toda, kaj je lepota? Grški filozof Theognist je trdil, da je lepo to, kar nam je všeč. Kant je pa dejal, da lahko imenujemo lepo to, kar je takšno, da se s svojim videzom vzbuja splošno in nujno občudovanje.

Ker se tiče moške lepote — o ženski lepoti se že tako dovolj govori — so že zdavnaj prirejali ankete, kakšen moški tip je idealen. Pred leti je odgovarjalo na to vprašanje 15 umetnic svetovnega slovesa, med njimi so bile pisateljice, igralki in slikarice. Te dame niso imele posebno vzvišenih nazorov o moških. Govorile so predvsem o barvi las moških in najbolj so jim bili všeč plavolasi. Deset udeleženk te ankete se je izreklo za svetle lase, štiri za črne, le ena dama, igralka, sploh ni govorila o laseh. (Morda pridejo pri nji v poštev tudi plešasti.) Izjavila pa je, da mora biti mož njenih sanj velik, močan in bleščočih očih, pripravljen prenašati tudi največje napore, in neustrašen. Druga igralka iz Amerike je povedala, da mora imeti njen ideal široka ramena, modre oči ko plavica, plave lase in pri tem mora biti blagega in melanholičnega značaja. Toda, je pripomnila, vseč so mi tudi možje, ki niso vedno enaki, od časa do časa so lahko energični, pri posebnih prilikah pa naj bodo tudi nežni.

Slikarka Florence Fay se navdušuje za moške ostrih potez obraza in temnih, strogih očih. Morajo imeti tudi okrog ust značilen izraz. Pravi, da ta tip najbolj privlači vse žene, ki hočejo, da jih mož duševno obvlada. Madame Dupret je pa zahtevala, naj bo ideal njenih sanj precej drugačen, in sicer drobnega, ozkega obraza in hladnih očih. Starost nima posebne vloge. Mož je lahko star 20 do 50 let, toda ta gospod mora biti spreten v razgovoru, živahen in ognjevit, a sleherni beseda, ki jo spregovori, mora biti duhovita. Ali naj po tem sodimo, da so bile te žene, ki so sodelovale v anketi, same idealistke, ker niso niti omenile mesečne plače, penzije in kakšno premoženje naj ima njihov ideal? Težko je reči, ker morda vsega tega niso omenjale le zato, ker mislijo, da se razume samo po sebi, naj bo mož tudi bogat.

800 let stara preproga

K velikim umetniškim zakladom moramo prištevati dragoceno preprogo v cerkvi v Brašovu v Rumuniji. Ta preproga je stara okrog 800 let. Sploh je težko reči, koliko je vredna. Nedavno se je obrnil neki ameriški konzorcij na cerkevno občino, naj bi mu prodala to preprogo. Američani so ponudili pol milijona dolarjev. Penudba je pa bila brez vsakega obotavljanja odklonjena. Razen same denarne vrednosti ima preproga tudi neprecenljivo umetnostno in zgodovinsko vrednost, zato je cerkevna občina ne more prodati.

Protiletalski topovi na angleški motorni vojni ladji v pripravljenosti

Kihnil je kroglo iz glave

V Bukarešti živi mirno Butur Schiopu, ki je preživel precej burno mladost. Kot spomin nanjo je nosil nad levim očesom revolversko kroglo. Pred 19 leti ga je nekdo ustrelil in krogla je obšla v čelu. V tej dolgi dobi je pa počasi lezla proti nosu in zadnje čase je bila že vidna. Nedavno je Schiopu nalezal hud nahod in je marljivo kihnil. Ko se mu je enkrat posebno močno kihnilo, je izkihnul iz nosa staro kroglo in sicer s takšno lahkoto, da ni niti krvavel.

Sodišče oprostilo boga

V nekem kopalšču ob mehiški obali Tihvega oceana sta imela dva zdravnikova asistenti jahti. Nenadno je začel pihati silen vihar in ladji sta trčili. Pri tem se je ena jahta skoraj povsem razbila. Oškodovani lastnik je tožil lastnika druge jahte za odškodnino. Obtoženec se je izgovarjal, da je vihar božje dejanje in da on ni kriv nesreče. Sodišče ni pripustilo zvrženje krivde na boga in obsodilo obtoženca, da mora plačati odškodnino, češ, da bi moral ladjo dobro zasidrati.

Sueški prekop in njegov pomen

za prometne zveze med Sredozemskim morjem ter afriško in azijsko celino

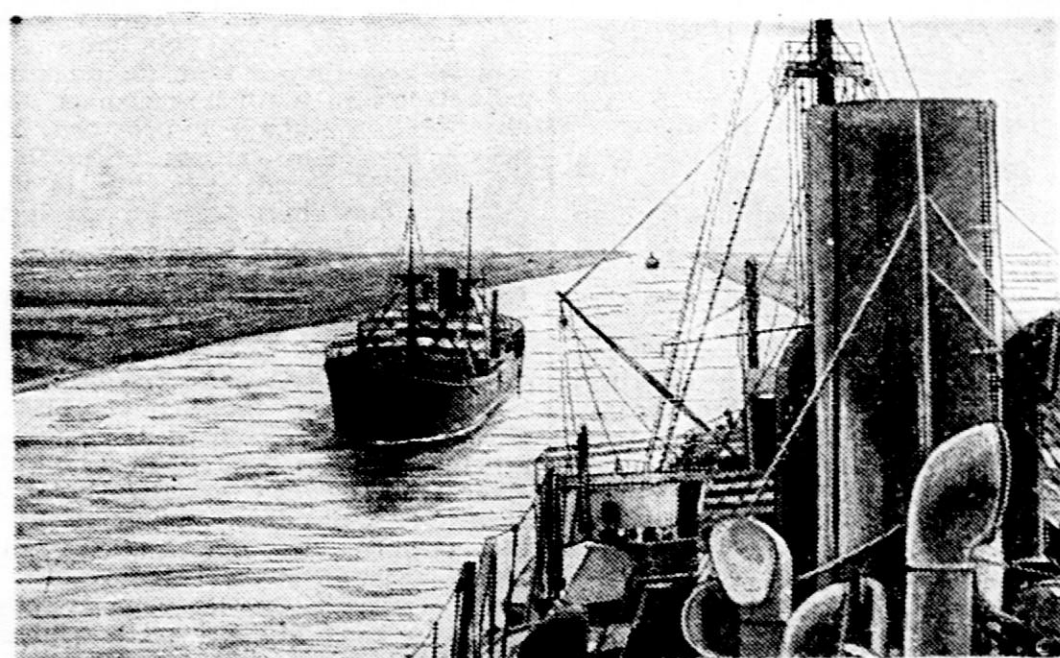
Oči vsega sveta so bile v raznih kritičnih časih obrnjene v Afriko ter je bilo v teku diplomatskih pogajanj in razpravljanj pogosto slišati glasove, da bi egiptska vlada utegnila zapreti Sueški prekop. Vsekakor je imel ta prekop že v raznih vojnah zelo veliko vlogo. Za vsak prevoz ladij je treba plačati velikanske vsote v zlatu, za vsakega popotnika deset zlatih frankov, za vsako ladijsko tono pa šest zlatih frankov. V zadnjih letih je plulo skozi prekop po šest do osem tisoč ladij na leto. Vrednost akcij je po minuli svetovni vojni rasla od leta do leta.

Zgodovinski viri nam poročajo, da je zasnoval najstarejši poskus zveze Sredozemskega morja z Rdečim morjem egiptski faraon Necho, izvršil pa ga je perzijski kralj Darij I. Iz one dobe, torej več tisoč let nazaj, je slakovodni kanal, ki se odcepi v bližini Kaira, tam, kjer ima veletok Nil še svojo polno vodno silo ter se obrne proti vzhodu. Ta vodna cesta je dolga 187 km, široka 15 m in ima poldrug do dva in pol metra globine. V prvi vrsti je ta prekop izrednega pomena za zemeljsko ožino Suez, ki nima nobene pitne vode. Ta kanal se nato razdeli v dva rokava, katerih severni in krajši se pri mestu Ismajlija izliva v Sueški prekop, drugi rokav pa vodi med slanimi jezери do mesta Suez in Rdečega morja. Brez tega slakovodnega kanala bi bila zgraditev Sueškega prekopa nemogoča, zakaj brez njega bi bili delavci kakor tudi prebivalci ob glavnem kanalu brez pitne vode. Ne le južni, temveč tudi severni del zemeljske ožine črpa vodo iz tega starodavnega Nilskega kanala. Dve železni cevi pretakata pitno vodo od Ismajlije, kjer so velikanske tovarniške črpalne naprave, do Port Saida, severnega vzhoda v Sueški prekop.

V dobi rimskih cesarjev je ta starodavni slakovodni kanal propadel. Pozneje so ga

legije golih tlačanov bi bile za tako orjaško podjetje nezadostne, če ne bi prišla na pomoč že nova tehnika s paro in z železom, ki je prevzela največja dela. V službo je stopilo nad 200 parnih strojev, ki so razvijali okrog 22.000 konjskih sil. Orjaškemu podjetju je bilo v veliko olajšanje, da ima zemeljska ožina tri velike vdrtnice. Blizu Sredozemskega morja, kjer je nastalo med Damiette in ostanke starega Peluzija novo pristaniško mesto Port Said, se raztega plitvo Menvaleh-jezero. Sredi zemeljske ožine je Tinsah — ali krokodilsko jezero, ki je bilo prej z ločjem porasla solna mlača, sedaj pa je dobilo sveže morske vode. Peščeni griči, ki dosežajo pri Tussum in Serapcum 10 do 12 m višine, ga ločijo od južno ležečih slavnih jezer, nekdanje lagune Rdečega morja. Te kotanje so prahranile dober del poglobitvenih podjetij, vendar so bile težke, ki so se morale premagati, ogromne. Zakaj nova vodna cesta, če je hotela služiti za velike ladje, je morala biti najmanj 8 m globoka in vodna gladina 100 m široka. In ne le peščeni, kameniti in blatni gnot kopnega, temveč tudi morske plitvine, ki so branile ladjam, da bi se jim približale, so morali poglobiti in napraviti ugodne luke za pristanek ladij. To se je v Port Saidu kakor v Suezu povsem posrečilo. Za pomoč in kamnite nasipe so izgovarjali umetne kamnite kvadre iz zmesi francoskega hidroavličnega apna in puščavskega peska. Na tratičah so prevzajali te ogromne kvadre na določena mesta, jih dvigali z žerjavi ter potapljali v vodo.

Cloveški duh, ki postavlja vse naravne sile v svojo službo, je pričaral iz puščavskih samot, močvirnih nižin in solnih jezer plodna polja in vrtove, mesta in vasi. Port Said, pristanišče ob Sredozemskem morju, je postal v nekaj letih iz bornega arabskega taborišča moderno mesto, ki šteje danes

Sueški prekop

zopet vzpostavili Arabci, da bi tovorili žito iz Egipta preko Rdečega morja v Arabijo. V srednjem veku je bil ponovno zasut s peskom. Takšno stanje je trajalo dolga stoletja in vse ladje, ki so hotele iz Sredozemskega morja, odnosno iz Atlantskega oceana v Vzhodno Indijo ali Tih ocean, so morale napraviti dolgo potovanje okoli Afrike in obkrožiti rt Dobre nade. V teku svoje egiptске ekspedicije leta 1798.99 je spoznal Napoleon v svoji bistroumnosti veliki pomen in neizmerno važnost neposredne zveze Sredozemskega morja z Rdečim morjem za koristi Francije ter zaukazal svojemu inženirju Lepérju, da naj nivoira zemeljsko ožino in preišče možnost zgradbe prekopa med obema morjema. Ta pa je prišel s svojim merjenjem do zmotnih izsledkov, češ da je gladina Rdečega morja za 11 m višja kakor ona Sredozemskega morja. Zato je Napoleon opustil svoje načrte glede prekopa, ker se je bilo bati, da bi povzročil nagli in silni vdor Arabskega morja v Sredozemsko morje neizogibno zasipanje prekopa.

Skoro pol stoletja je trajalo to zmotno mnenje, dokler niso leta 1846 in 1847 izvršili inženirji, Anglež Stephenson, Francoz Talabot, Avstrijec Negrelli in Egipčan Linart Bellefonds Bey novega niveliranja, ki je pokazalo, da je vodno stanje Rdečega morja le za 16 cm višje kakor ono Sredozemskega morja. Anglež Stephenson je hotel zgraditi železnico namestu prekopa; Francoz Valabot je sicer veroval v drzen načrt vodne poti, toda se je bil previsokih stroškov. Inženjer Luigi Negrelli je odpoval v Egipt, da bi na mestu do podrobnosti proučil svoj načrt in dognal, kako bi se dala najlažje odstraniti pregrada med obema morjema ter odpreti nova, silno važna morska pot ladjam, ki so morale dotlej voziti daleč naokrog okoli Afrike. Pa tudi v Egiptu Negrelli ni našel potrebnega razumevanja in se je moral vrniti, ne da bi kaj opravil. Anglija se je postavila proti njegovim načrtom.

Že nekaj let pozneje je egiptski podkralj z velikim zanimanjem poslušal poročilo francoskega inženjerja Ferdinanda de Lessepsa, sina prejšnjega egiptskega podkronzula, ki mu je tolmачil Negrellijev načrt. Lesseps je opozoril egiptskega podkralja na nekdanji prekop, delo starih Egipčanov, in ga takoj pridobil za ta načrt. L. 1854 je egiptski podkralj Said paša podelil Ferdinandu de Lessepsu koncesijo za zgradbo Sueškega prekopa in ga imenoval za ravnatelja tega podjetja. Z njegovim soglasjem je Lesseps ustanovil v Parizu komisijo in družbo za uresničenje načrta, ki mu je bil prvi oče Negrelli. Ta pa je umrl 1.1858 na Dunaju in večina načrtov je ostala v rokah de Lessepsa. Družba se je imenovala »Compagnie universelle du canal maritime de Suez«. Za financiranje podjetja je bilo izdanih 400.000 delnic z nominalno vrednostjo po 500 frankov in skupni vsoti 200 milijonov frankov. Francija se je udeležila z dobro polovico, Said-paša s četrtino glavnice; ostanek sta krili Rusija in Avstrija, dočim sta bili Anglija in Nemčija, ki sta bili na Francojo od vsega začetka ljubosumni, le malenkostno udeleženi. Šele pozneje si je pridobila Anglija za dober kup egiptске delnice.

Gradba Sueškega prekopa se je začela 25. aprila 1859. Said paša se je zavezal, da bo postavil v delo 20.000 egiptskih felehov, ki so se menjavali vsak mesec. Toda vse te

do 100.000 prebivalcev. Enako sta se razvili v času zgraditve Sueškega prekopa mesti Ismajlija in Suez. Ena izmed najtežjih ovir se je stavila podjetju pri el Salufu, med slanimi jezери in Suezom, kjer so morali prekopati precejšnjo dolžino kanala skozi skalnata tla. Bil je ogromen napor in orjaško delo, da se je dosegla potrebna širina in globina. Lažje delo je bilo v laguni pri Suezu, kjer se nahaja že vodovje Rdečega morja. Vendar so morali zgraditi kamnite, 3 km dolge nasipe v morje, da so pri nizkem stanju vode dosegli potrebno globino 8 m. Vendar pa orjaško podjetje še ni bilo končano; vplacana glavnic je bila že davno porabljena, družba ni mogla več vršiti svojih plačilnih obveznosti. Čim je postala plovitev skozi prekop mogoča za manjše ladje, je bila 17. in 18. novembra 1869 sijajna otvoritvena svečanost. K otvoritvi so prispeli poleg egiptskega podkralja, tudi francoska cesarica, pruski prestolonaslednik in avstrijski cesar Franc Jožef I., ki je v imenu Evrope odprl Sueški prekop. Ob tej priliki so igrali na prostem opero »Aïda«, ki jo je prav za to slavnost skomponiral Verdi. Inženjer de Lesseps, ki je »prezreval« Afriko, je postal slaven, obenem pa si je s tem podjetjem pridobil ogromno premoženje. Ob vzhodu v Sueški prekop pri Port Saidu tik ob morju stoji njegov spomenik.

Toda delo na prekopu še vedno ni bilo končano, šele v maju 1871 je dospela poglobitev kanala tako daleč, da je dosegla v vsej svoji dolžini povprečno globino 8½ m in so mogle pluti skozi prekop tudi večje in težje ladje. Tako ima Sueški prekop sedaj 80 do 120 m širine, 9,5–10,5 m globine, prekop sam pa je dolg 171 km. Gradba kanala je veljala ob času otvoritve 20 milijonov funtov šterlingov ali v naši valuti 4½ milijarde dinarjev. Lastnica prekopa je družba »Compagnie universelle du Canal maritime de Suez«, ki je imela do najnovejšega časa svoj sedež v Parizu. Dohodki družbe Sueškega prekopa so bili v zadnjih letih velikanski. Delnice imajo nominalno vrednost 500 zlatih frankov, njihov tečaj pa je bil v zadnjih letih po 18.000 frankov. Dve tretjini delnic sta v francoskih rokah. Še pred nekaterimi leti je imela družba po 700 do 800 milijonov frankov dohodkov in okroglo sto milijonov frankov izdatkov, dividenda pa je znašala po 450 odstotkov na leto. Ogromna je važnost in korist, ki jo ima morska plovitev od Sueškega prekopa. Ladje, ki bi plule iz Italije v vzhodne afriške kolonije okoli rta Dobre nade, bi potrebovale za to trideset dni in noči, med tem ko traja vožnja skozi Sredozemsko morje in Sueški prekop komaj teden dni. Morska pot iz Hamburga v Bombaj okoli rta Dobre nade je dolga 11.200 morskih milj, skozi Sueški prekop pa 6400 milj, in je torej skoro za polovico krajša.

Finska brez šip

V vseh finskih mestih so med zadnjo vojno popokale skoraj vse šipe. Zaloga stekla je bila precej manjša, da bi lahko vsa okna popravili, razen tega je pa še največja finska steklarna, ki je v Lahti, med vojno ustavila obratovanje. Prebivalstvo je med zimo silno trpelo zaradi mraza in šipe so skušali nadomestiti s papirjem. Sedaj izdelujejo finske steklarne samo steklo za šipe.

Zadnja poročila: Totalitarna organizacija rumunske države

Izjave rumunskega pravosodnega ministra o novi politični osnovi za ustvaritev novega državnega reda — Stroge kazni za kršilce novega reda

Bukarešta, 22. junija. AA. (Rador) Pravosodni minister je naglasil v svojem poročilu, da je glavni odbor fronte nacionalnega preporoda obrazložil kralju potrebo, da se rumunski narod v interesu države organizira na novi politični osnovi in da se ustvari nov politični instrument, ki bo zagotovil popolno enotnost duha in akcije naroda. Odbor je zaprosil kralja, naj prevzame vrhovno upravo stranke naroda. V svoji novi obliki stranka ni nič drugega kot evolucija, izvedena na osnovi višjih naukov in izkušenj. Na ta

način bo dosežena najvišja stopnja učinkovitosti akcije. Na drugi strani naglašajo poročila glavnega odbora stranke nacionalnega preporoda potrebo, da se ves narod oprime idej in akcij za izvedbo zgodovinskih smernic in popolnega političnega izenačenja naroda. Poročila naglašajo istovrstne uspehe bivše stranke nacionalnega preporoda, ki je omogočila, da se izvede disciplinirane aktivnosti posameznikov v skladu z velikimi državnimi interesi.

Bukarešta, 22. junija. AA. (Rador) Na osnovi dekreta o zaščiti enotnega in totalitarnega političnega reda v državi, so do- ločene kazni, ki se gibajo med tremi in petimi leti ročne kazen, 10 do 100.000 ljev denarne kazni, kakor tudi izgubo političnih pravic za dobo od enega do pet let za dejanja, naperjena proti političnemu redu v državi ter za propagando proti obsto- ječi politični organizaciji. Isto tako je kaz- nivo organiziranje tainih društev z istim namenom, kakor tudi za obnovo razpu- ščenih organizacij kakor tudi za vsa de- lanja, ki bi škodovala ugledu enotne poli- tične organizacije ali ovirala njeno delo- vanje.

Italijansko vojno poročilo

Ojačenje delovanja vojne mornarice in letalstva
Italijanska letala bombardirala sovražne pos- tojanke v Afriki — Letalski napadi na severno Italijo in Sicilijo

Rim, 22. jun. br. (Stefani) Vrhovno po- veljstvo italijanske vojske je opoldne ob- javilo naslednje vojno poročilo:

Na Sredozemskem morju sta mornarica in letalstvo povsod ojačala svoje delo- vanje. Podmornice so potopile tri sovražne ladje, med njimi dve oboroženi. Vzhodno od Balaerov se je letalom posrečilo z bombami zadeti neko sovražno križarko, ki je bila v formaciji z drugimi vojnimi ladjami. Letala so podnevi in ponoči v valovih napadala oporišča v Bizerti in Marsellieu. V Bizerti je bila zadeta neka ladja. Poškodovan je bil arzenal in z bom- bami so bili zažgani tanki nafte. V mar- seilleskem poročilu škoda ni bila ni- manjša.

V Severni Afriki je letalstvo s silnimi napadi do tal razdejalo Marso Matruh,

kjer sta imeli svoj stan angleški višji po- veljstvi. Bombardirani so bili objekti in kolone čet. Sovražno letalstvo je napadlo Tobruk. Neke bomba je udarila v morna- riško bolnišnico, ter je bilo več mrtvih in ranjenih zdravnikov, bolničarjev in bol- nikov. Mornariško protiletalsko točnštvo je sestrelilo neko sovražno letalo.

V vzhodni Afriki so letala bombardirala Port Sudan, Suareb in manjše luke in le- talska oporišča v Keniji. Pri sovražnem letalskem napadu na Direjavo je bilo sestreljeno eno sovražno letalo.

V pretekli noči je bilo izvršenih nekaj sovražnih letalskih napadov na italijansko ozemlje, posebno na Severno Italijo in Si- cilijo. Nikjer pa ni prišlo do bombardir- anja, razen v Turinu in Livornu, kjer je bilo zadetih nekaj stanovanjskih hiš v centru mesta. Zrtev ni bilo.

V peklu letalskega ognja

Nemški letalec pripoveduje o hudih borbah z angleškimi lovci

Berlin, 22. junija. AA. DNB je dobil to- le poročilo o učinku nemškega zračnega napada na velika angleška skladišča goriv in olja ob ustju Temze. Neki letalec poro- ča o tem dogodku:

Naše letalo je letelo v enakomernem le- tu proti svojemu cilju, ustju Temze, kjer so ogromna skladišča tekočih in drugih goriv. Pod nami je Rokavski preliv in v daljavi izginja obal kontinenta. Vedno bolj se vidi angleško primorje in zagleda- li smo tudi že ustje Temze. Iz teme me- jejo reflektorji svojo luč, toda zastoni

nas iščejo na obzorju. Naš pilot se spret- no giblje med žarki reflektorjev ter se letalo vedno bolj približuje cilju. Prispe- li smo že nad skladišča.

Z letala, v katerem je poveljnik, dobimo po radiu povelje. Bomba za bombo je začela padati. Na kraju, kjer mora biti po naših skicah skladišče, je nastal naenkrat ogromen plamen. Toda samo trenutek, kajti zakril ga je ogromen oblak črnega dima. Toda tudi dim je kmalu izginil ter se je prostor pred nami izpremenil v pra- vo oslinito. To pomeni, da so naše bom- be zadele svoj cilj.

Kako žive dekleta v Hollywoodu

Premnoga so porabila ves prihranjeni denar ter se morajo lotiti vsakršnega dela

V Hollywoodu ne žive le slavne film- ski zvezde, ki jih zavidajo zaradi nji- hove glave in velikih prejemkov žene iz skoraj vsega sveta. V filmski metropoli živi zdaj okrog 50.000 žensk, ki si v raz- nim delom služijo kruh. Po zaposlitvi jih lahko razdelimo na štiri kategorije: igral- ke, tehnični filmski posredniki (scenariste, slikarice, publiciste itd.), dalje na te, ki so sanjale o filmu, a so postale družabnice, vodnice tujcev in končno na veliko arma- do nameščenk, ki jih najdemo v vsakem drugem mestu, n. pr. uradnic, strojepisk, blagajničark, frizerk, maserk, kuharic in služkinj.

V Ameriki govore, da je Hollywood me- sto žen. Na enega moža jih odpade tam sedem. Zato bi bile vse deklice ki sanja- jo o tem, kako imenitno se godi holly- woodskim dekletom, češ, da si lahko iz-

birajo moše, kakršni je n. pr. Gable. Tay- lor, Power itd., silno razočarane. Možnost za deklet v Hollywoodu, da bi se poročila in zlasti še, da bi ostala poročena, je zelo majhna. Dekle si težko dobi tudi partner- ja za sport, ples in sprežode. Zato so mož- je tam tudi zelo razvajeni in izbirljivi. Mož, ki je v katerikoli drugem mestu komaj vzbudil pozornost in zasluži v Hol- lywoodu kakšnih 100 dolarjev na teden, si lahko tam pridobi naklonjenost krasotic, ki zaslužijo na teden po petkrat več. Po- sebno so cenjeni možje iz vzhodnih kra-jev, ker so na glaslu kot večji kavalirji in kupujejo na pr. šopke dekletom ne da bi dovolili, naj bi jih dekleta sama plače- vala. Pri možih iz zahodnih krajev je pa baje običaj, da čakajo, ko jim dekleta na- povedo sestanek, da tudi same preskrbe vstopnice za predstave.

Krinka ljubezni

Roma

Strašen krik in vik je zaglušil njegove besede. Trušče je postal vedno večji, desnica je jela klicati na govornika:

— Dovolj! Tak skandal! Pozovite ga k redu!

Levica je pa gromovito ploskala.

V sredini je stala visoko vzravnana postava in izgovarala roko proti predsedništvu.

— Zahtevam besedo!

— To je bil Eugen Pavert.

Njegov nastop je povzročil tako začudenje, da je postal naenkrat razmeroma tiho.

Na tribuni je znova povzel besedo zadnji poslanec.

— Če proglasi človek listino za potrjeno in če to ni res, se da morda iz tega sklepati, da mu je dotična lista posebno neprijetna. In kdo je potem ponarejevalec, če ne...

— Dovolj! — so se začuli ogorčeni klici. — Pavert, Pavert...

Nihče se namreč ni zmenil za možni razvoj debate,

kajti vsaka stranka se je v skrbih spraševala, kak- šno presenečenje ji pripravila ekvilibrist »skrajne sredine«. Po kom bo udaril? Dotlej je bil zagrižen valcorist. Ali bo po izjavi izvedencev svečano pre- klical svoje mnenje in prišel na dan z nečim ugod- nim, proti vsej verjetnosti, ugodnim zlasti zdaj za stare stranke? Ali bo žilav, ali bo morda mogel za- držati polom? Če se odprave Valcoru, bo pokopana ta čudna usoda. Podpora njegove skupine bi utrdila levičarski blok proti omajani desnici. Vse je kazalo, da bo izvolitev razveljavljena. V tem primeru bi nihče več ne verjel markizu. Ostal bi samo pusto- lovec, ki bi mu ne kazalo nič drugega, nego izginiti.

Pavert je začel.

Prvič v svojem življenju je bil kratak.

Ker je imel slučajno res nekaj, kar je lahko po- vedal, ni hotel tega utopiti v svojih besedah. Kateri Demosten bi bil povzročil tak učinek?

Ko je dvignil navaden list belega papirja, govoreč o tej vsakdanji trgovski malenkosti, o tovarniški znamki v obliki v papir vtičene vodne risbe, je zavladovala v polkrogu okrog njega grobna tišina. Malo je manjkalo, da od presenečenja in pozornosti v klopih in na tribunah niso nehala biti vroča srca.

Ko je pa govoril o groznih izvedencih, o splet- kah preiskovalnega sodnika in višjega državnega tožilca in ko je pripisoval izvor teh spletk celo vladi in ko je vzel na piko neposredno tudi čuvarja pe- čata, pozivajoč ga drzno, naj ovzrže njegove trditve, če more, se je dvignil še večji val razburjenja in ogorčenja, kakor prvič.

Bili smo v pravem peklu. Angleško pro- tilletalsko točnštvo strelja iz stotin topov. Ozačje odmeva od tonovskega streljanja in eksplozij granat. Polavila so se tudi angleška lovka letala, ki naj bi nas pre- gnala. Zastoni, spodaj se pojavljajo vedno novi in novi požari.

V tem je prispelo povelje, naj se vr- nemo. Trajalo je dosti časa, da smo se izmuznili iz nevarnosti. Sovražnik nas pre- gnal in stalno se moramo boriti z njim. Toda naš napad je bil izvršen preveč ne- nadoma. Angleški lovci so izgubili kmalu sled. Brez težav smo prispeli do matične- ga letališča ter poročali, da smo nalogo iz- vršili brez vseh izgub.

Ameriški bombniki za Anglijo

New York, 22. junija. AA. (Reuter) Po- pisani »New York Times« je včeraj ob- letelo z newyorškega letališča v Halifax na Novi Škotski 55 bombnikov vrste »Nor- trap«, ki so pripadali ameriški vojski. Le- tala bodo nadaljevala pot v Anglijo. »New York Times« piše, da je bilo včeraj po- slanih drugih 38 bombnikov z ladnjami v Anglijo.

Washington, 22. junija. AA. (Reuter) Se- nat je izglasoval včeraj predlog predse- dnika pomorskega odbora, da se uvedejo gotove omejitve glede dobav zavzemnim presežka materiala ameriške vojske in mornarice. Po tem predlogu bo odslej po- trebna odobritev načelnika generalnega štaba.

Nova ležišča železne rude na Madžarskem

Budimpešta, 22. junija. AA. (MTI) V hribovih južno od Pečuha so našli nova le- žišča železne rude. Po mnenju strokov- njakov so ta ležišča zelo bogata. Lahko se računa z bloki po 200 stotov rude z veli- kim odstotkom železa. Po mnenju stro- kovnjakov ta ruda nič ne zaostaja po zna- ni švedski železni rudi. Pripravljajo že iz- koriščanje teh rudnikov.

In kakšen je gmotni položaj žen, ki jih vidimo na filmskem platnu in ki jih mnogi ali mnoge najbolj zavidajo? Med film- ske zvezde se lahko šteje igralka, ki za- služi najmanj 1000 dolarjev na teden. Ta igralka ima lastni dom (izmed najbolj slo- vitih filmskih zvezd živi v najetih hi- šah le Greta Garbo in Jeannette Gynor), kupuje si obleke in klobuke v najboljših trgovinah, ima razkošen avtomobil, ko- palni bazen in teniško igrišče. Ni se ji treba pritoževati, da se moške zanje ne zanimajo, toda spremljevalce za obisk dirk ali premier ji pogosto preskrbi druž- ba, pri kateri je zaposlena, ker je potreb- no, da bi delala reklamno novim igralcem, ki doslej obstivajo še niso bili znani.

Zivljenje tako zvane featured player (karakterne igralke) je že povsem dru- gačno. Zaslužijo na teden 75 do 750 dolarjev. Le tiste igralke, ki zaslužijo največ, to se pravi okrog 750 dolarjev, si lahko najma- mejo vilo, večina jih pa živi v penzionih. Boljše plačane imajo do dve služkinji, slabše pa le postrežnice. To pomeni, da si mora slabše plačana igralka sama likati perilo, popravljati nogavice in pomivati posodo. Tiste, ki zaslužijo 500 do 750 da- larjev na teden, imajo avtomobil, slabše plačane pa se morajo zadovoljiti s starimi nemodernimi avtomobili ali s kakšnim ce- nimim ljudskim tipom avtomobila. Za ob-

leke izdajo vse brez razlike velike vsote, ki nikakor niso v sorazmerju z njihovimi prejemki, najmanj tretjino plače. To je njihova dolžnost. Tako je n. pr. Frances Farmer dobila ukor od družbe, ki jo za- posluje, češ da se oblači neelegantno. Igralka jim je na to duhovito odgovorila: Ko bi družba posvela takšno pozornost mojim vlogam, kakor mojim oblekam, bi me plačala mnogo boljše.

Te vrste igralk, ki so šle na poti, da postanejo zvezde, nimajo prevelike izbire med možmi. Iz sebičnih razlogov, da bi jim prej napredovale, si prizadevajo vlo- viti kakšnega producenta, režiserja ali ko- garkoli, ki jim lahko pomaga naprej. Včasih dobe moža, ki ga lahko vzamejo brez samozatajevanja. Vedno se pa prijetno s koristnim ne da združiti. Če igralka nima nobenega romana, ki bi ga lahko porabila za svojo reklamo in popularnost, si mora karkoli izmisliti reklamna pisarna n. pr., da se dekle namerava poročiti s kakšnim evropskim plemičem itd. Takšne zgošbice pogosto čitate v listih in jim celo verja- mete. Včasih si pa igralka pomaga s po- močjo moža tudi brez svatbe, če je pri- tem ne ovira njen pojem časti. Seveda je včasih za igralko zelo nevarno, če še ni stara, ako bi odločno odbila katerega iz- med vplivnih mož filmske produkcije, ker so ti ljudje precej maščevalni. Zgodilo se je že, da je neka krasna mlada igralka zaradi te nepravilnosti za vedno izginila s filmskega platna, čeprav si je že pridobi- la nekaj lepih uspehov. V Hollywoodu se igralka docela omenijo, če se zame- ri le enemu izmed producentov. Filmska podjetja si namreč pogosto posojajo film- ske igralke iz režiserje in zato so v do- brih zvezah. Zaradi tega si podjetje dobro razmisli, preden zasedi kakšno igralko, ki se je omenila v katerem drugem hol- lywoodskem filmskem podjetju.

Nadaljnja kategorija igralk so epizodist- ke, ki zaslužijo le po 35 do 50 dolarjev na teden, stanujejo navadno po dve in plačata za stanovanje po 50 do 75 dolarjev na mesec. So bolj revne plačajo po 50 dolarjev na mesec z vsi oskrbo. Ker se morajo te igralke tudi elegantno oblačiti, ker sicer ne morejo napredovati, jim na- vadno ni z ročicami ustlano. Velike skrbí imajo s tem, da si pridobijo prizna- nje ali vsaj zanimanje režiserja, na tudi kameramana, da bi jih fotografiral tako, kakor si želi vsaka igralka, ki bi rada vzbudila pozornost, ko igra med večjim številom igralcev ter da bi ne ostala v senci.

Razen tega je v Hollywoodu še nad 10.000 statistik, ki zaslužijo po 7,5 do 35 dolarjev na dan. To bi ne bil slab zaslu- žek, če bi bile zaposlene vsaki dan. Najma- jajo jih na le od časa do časa. Registrirane so in ko jih potrebujejo, jim sporo- čijo. Pri tem pa tudi igra veliko vlogo pro- tekcija. Statistke stanujejo navadno po penzionih študija, kjer dobe sobo in dva- krak na dan hrano za 8 dolarjev na teden. Če si žele še lastno kopalnico, morajo doplačati pet dolarjev. Oblačijo se pa tako elegantno, kakor da zaslužijo najmanj 200 dolarjev na teden. Nekatere kupujejo obe- ke na obroke in varčujejo pri hrani, druge se na tudi ne branjajo denarja mo- skih. V Hollywoodu je pač nujno opozoriti na sebe, naj stane kar hoče. V mestu prav mrzoli krasnih deklet, ki so se tam zbrale iz številnih ameriških mest, kjer so jih opozarjali, da bi bile zelo dobre za film, ali so si pa to samo mislile. Ko so porabile vse prihranke, ki so jih prinesle s seboj v Hollywood, so se morale orietati dela, kakršnega so pač dobi. Tiste, ki niso bile solane, ali ki niso imele stro- kovne kvalifikacije za kakršenkoli pokli- so postale družabnice bolnikov, ki jih pri- haja v Kalifornijo mnogo zaradi tamkaj- šnjega prijetnega podnebja. Zopet druge so postale vodnice tujcev, ki obiskujejo filmsko mesto, to se pravi zaposlene so v poklicu, ki je nekoliko sumljiv, čeprav ni odvisno le od njih, temveč tudi od mož, ki jim delajo družbo, kaj se z njimi zgodi.

Hollywood potemtakem ni mesto žen, ki imajo na rožah postlano. V resnici do- bro se godi le nekaterim filmskim zvez- dam, a še tem ne stalno. Za tiste pa, ki jih je zvalil v Hollywood zunanji si- naj, je postal ta kraj nevarno mesto in v njem so postale sužnje svoje castihlepnos- ti in svoje izgubljene eksistence. Mnoge nimajo poguma in ne sredstev, da bi se vrnil domov ter morajo ostati v tem na- mišljenem zemeljskem rajju.

Ko slepec spregleda

Zdravnikom se je posrečilo že večkrat, da so dali človeku, ki je bil od rojstva slep, vid. Pri slepcih, ki so bili slepi od rojstva in so pozneje spregledali, so ugotovili mno- go zanimivega. Ti ljudje so si ustvarili po- vsem različno sliko o svetu. Neki človek, ki je bil prej slep od rojstva, je posegel po jabolku, ki je spregledal. Toda to ja- bolko je bilo samo naslikano na sliki, ki je bila položena na mizo. Slepč tudi ni- majo nobene predstave o daljavah ter ne vedo kakšna je daljava kilometra ali 100 m. Človek, ki po operaciji spregleda, sega po predmetih, ki so oddaljeni od njega tudi po več sto metrov. Slepci tudi ne poznajo sence in še mnogo drugih reči, kakor drugi ljudje. Imajo tudi povsem druge predstave o oblikah raznih predmetov.

Radioprogram

Nedelja, 23. junija

8: Jutranji pozdrav. — 8.15: Prenos cer- kvene glasbe iz franc. cerkve. 8.45: Ver- ski govor (msgr. Viktor Steska). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Gorenjski trio. 10: B. Smetana: Moja domovina, sinf. sui- ta (plošče). — 11: Operni trio, vmes po- jeta narodne Andrej Jarc in Tone Petrovi- čič s spremljevanjem harmonike (Avgust Stanko). — 12.30: Objave. — 13: Napove- di. 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 16.30: Pol ure za dijake. — 17: Kmet. ura: Katere bolezni uničujejo zarod naše živine (dr. Janko Koren). — 17.30: Pevski zbor »Cankar«. — 18.15: Citre in balalajke (plo- šče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Prenos pevske tekme iz opernega gledališča. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: V kresni noči (radijski orkester).

Ponedeljek, 24. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Iz otroške sobe (plo- šče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Ob- jave. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Zdravstveno proda- vanje: Nekaj o dieti (dr. Božena Zajc-La- vrčeva). — 18.20: Komorni trio (plošče). — 18.40: Slovenski delež v tujih kulturah: Znanstveniki (prof. Vilko Novak). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Veseli zvoki (plošče) 20.30: Operna glasba. Sodelujejo: Ksenija Vidali, Jean Franc, člana ljublj. opere in radijski orkester, dirigent D. M. Sijance. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za bolj- so voljo (plošče).

Torek, 25. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napove- di, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Po domače (plo- šče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napo- vedit. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. 14: Poročila. — 18: Cello — solo koncert, prof. Cenda Šedlbauer pri klavirju prof. Pavla Sivca. — 18.40: Gostinstvo in turiz- em (Joško Sotler). — 19: Napovedi, poro- čila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potoč- nik). — 20: Koncert radijskega orkestra. 21.15: Duet harmonik (brata Goloba). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za ples (plošče).

Sreda, 26. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napove- di, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Godbe na pihala igrajo (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Veseli kvartet. — 14: Poročila. — 18: Madžarska ura: Reportaža iz tiskarne. — 18.40: Restavriranje kapitlja- ske cerkve v Novem mestu (Jože Grego- rič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Violin- ski koncert prof. Jana Slaisa, pri klavirju Ruža Slajs. — 20.50: Bizet: L'Arlesienne, suita (plošče). — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Havajske kitare in wurlische orgle (plošče).

Četrtek, 27. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napove- di, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Pisan drobji (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski spored slo- venskih skladateljev (radijski orkester). — 14: Poročila. — 18: Strmel »Škrjanček«. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: De- set minut zabave. — 20: Koncert opernega baritonista Borisa Popova, pri klavirju pro- fesor Pavla Sivca. — 20.45: Reproduciran koncert simfonije glasbe. — 22: Napove- di, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 28. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napove- di, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 9: Solska ura: Vidovdan- ska proslava (pripravlja H. dekl. mešč. so- la v Ljubljani, vodi gđ. Marija Laharnar). 10: Prenos iz stolnice. — 12: Iz domovine (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Akademski pevski kvin- tet. — 14: Poročila. — 18: Koncert jugo- slovenske glasbe (radijski orkester). — 18.40: Vidov dan (prof. dr. Fr. Trdan). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. — 20: O znanju politiki (Fr. Tersegaj). — 20.30: Radijski komorni zbor in radijski orkester, dirig. M. Sijance. 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Slovenska

Nova metoda

V oddelku bižuterije v veliki trgovski hiši so se začele silno množiti tatvine in ravnatelji je poklical šefa oddelka ter mu zagrozil: Tega mora biti konec, če ne... Kmalu potem so tatvine v resnici pre- nehale. Ravnatelj se je temu č. d. il. Zopet je poklical šefa oddelka: Kako se vam je posrečilo to urediti?

— Povsem enostavno. Name t'j sem v oddelku novo vdeltelico.

— In ta je bolj pazljiva?

— Ne. Teda ta je škilasta.

To je bil eden tistih valov, v katerem so ogorčeni vzkliki, razbijanje po klopih, grožnje, psovke ter krik in vik izpremenili parlament v pravo judovsko šolo.

Ko se je slednjič razburjenje in ogorčenje neko- liko poleglo, je jelo dobivati zasedanje parlamenta določnejše oblike. To je bil za markiza de Valcora izreden osební uspeh. Zdal ni šlo več zanj. Noben glaš se ni dvignil, da bi zahteval razveljavljenje njegove izvolitve. Politične strasti, razpaljene naj- prej zavoljo njegovega imena, so pustile zdaj, da se je to ime dvignilo visoko nad debato, kakor da je naenkrat postalo nedotakljivo.

Zdaj je bila vlada na zatožni klopi, in to je bil za parlament mnogo večji užitek, kakor debata o poslancu okraja Finistere.

Vlada samo zato ni padla, ker ni Pavert iz svojih posebnih nagibov izpremenil svojega vprašanja v ne- posredno interpelacijo. Toda vlada je čutila, da bo padla prihodnjic iz tem večje višine, če ji je bilo že priznanešeno danes.

Obraz ministrskega predsednika je bil kar posinel. Njegov nastop je bil tem klavnerjski, ker se na na- pad ni bil pripravil. Nesrečnež ni ničesar vedel o vodnem znaku. Vse je bilo ostalo pri njegovem zma- govelnem razgovoru s čuvarjem pečata in pri izjavi izvedencev.

Ko je jel vodja skrajne sredine demonstrirati z listkom, se je ministriki predsednik nasmehnil, sko- mignil z rameni in zašepetal svojemu tovarišu pra- vosodnemu ministru:

— Demantirajte.

Pravosodni minister je nakremžil obraz, kakor da ga je nekdo udaril s kijem. Njegov obraz ni bil ble- den, temveč rdeč kakor opeka in oči so mu izstopile iz votlin.

Ko je bil končno potisnjen na tribuno in ko je moral zadnje pojasniti, se je zadovoljil s tem, da je med ogorčenim žvižganjem in psovkami izjavil, da se zdi vse, kar je izjavil spoštovani poslanec Pavert, neverjetno, da bo pa navzile tem uvedel preiskavo. Sumljivo je napovedal, da je treba sprejeti take ma- nevre samo z nezaupanjem, zlasti če se upošteva ogromno bogastvo, ki lahko kupi vse priče in vse vesti.

Pri teh nesramnih besedah je že završalo na enem koncu galerije nad tribuno. Tam je hotel Baillégian glasno protestirati, pa so ga potisnili iz galerije. Potem je izvedenec v kuloarjih ogorčeno izpostavil svojo vest občudovanju. Toda na tribuni je šnila srdito napadenemu čuvarju pečata v glavo misel, ki bi bila malone postala Valcoru usodna.

— Norce brije iz vas, — je vzkliknil obrnjen k desnici. — Pripoveduje vam bajko, ki ne prenese nobene preiskave. Niti do jutri je ne bo mogel braniti. Danes zapeljani po strasteh potrdite sramotno izvolitev. To je vse, kar hoče izvesti iz vas z izredno spretnim presenečenjem. V štirindvajsetih urah boste to že spoznali, toda takrat bo že prepozno. In tisti, ki so vas pretentali, se bodo javno smejali vaši lahkovernosti. Toda njihov namen bo dosežen.

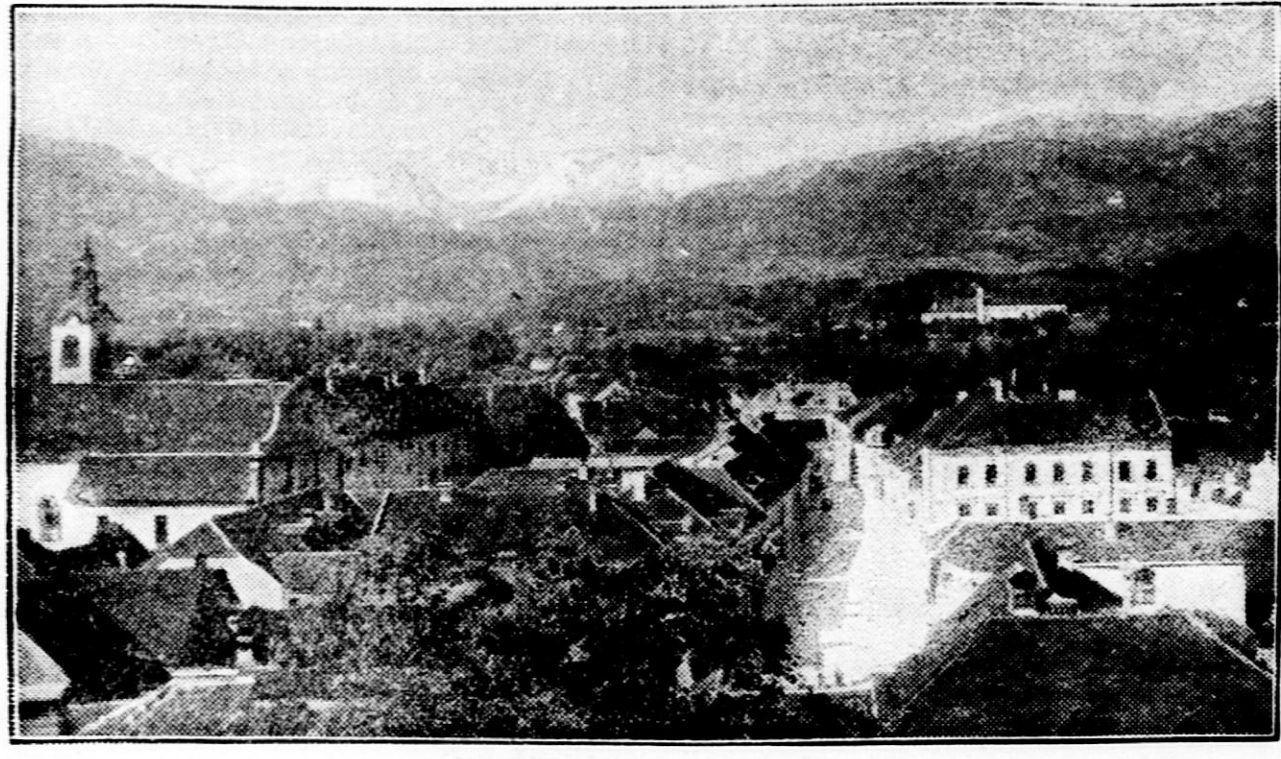
Ali Kamniku res ni pomoči?

Zakaj propada to naše najstarejše in najlepše planinsko letovišče?

Ljubljana, 22. junija

Če bi pogledali v zgodovino slovenskega tujškega prometa, bi na enem najčistnejših mest gotovo našli zapisan naš lep Kamnik, ki je že pred desetletji slovel ne le kot letovišče, ampak tudi kot pomembno, po vseh deželah bivše Avstrije in Ogrske sloveče zdravilišče. Svetovna vojna je seveda tudi Kamniku zadala hud udarec: marsikaj, kar je bilo dotlej z velikimi žrtvami zgrajenega, je propadlo. Po vojni je v Kamniku tujski promet zopet oživel, tako da si je po kratkih letih tudi v naši državi ponovno priboril svoj sloves lepega, gostoljubnega, udobnega, pa vendar cenenejšega letovišča. Priznati je treba, da so vsi kamniški župani zmerom kazali dovolj potrebnega zanimanja za razvoj tujškega

zaradi pomanjkanja denarnih sredstev pozneje opuščena. Stavba je vrsto let čisto zapuščena in kazi ves park. Tujci upravičeno vprašujejo, zakaj se pred sedanjimi, težavnejšimi takšna brezvestnost? Kamniku je že desetletje najnujnejše potrebno moderno gostinsko podjetje — vsaj sezonski hotel, ki bi lahko sprejel večje število gostov in jim nudil vse potrebno udobje. Kamniški gostilničarji, ki imajo tudi prenočišča, bi z novim hotelom ne bili čisto nič prizadeti, saj imajo precej gostov, ki že leta in leta prihajajo k njim, pa se niti po dograditvi novega hotela ne bi odločili zanj. Hotel je potreben Kamniku predvsem zato, da bi bila mogoča res velkopotepna propagandna akcija za ponovno uveljavljanje in populariziranje tega našega vča-

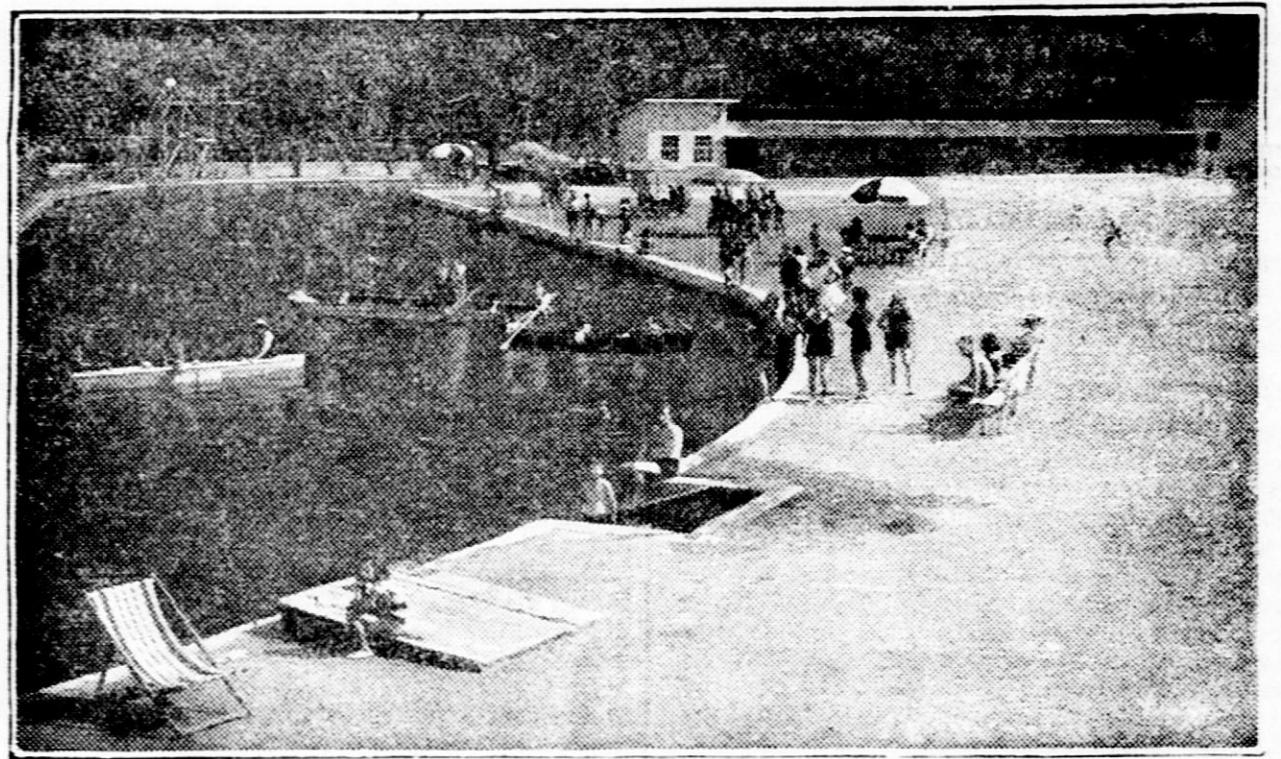

Pogled na Kamnik

prometa v Kamniku in njegovi okolici, dolga leta pa je kot eno najmarljivejših in najzgodnejših zelo aktivno delalo na tem polju tudi kamniško Tujskoprometno društvo. Ko je pred leti dotedanji zaslužni predsednik g. Alfonz Skala odstopil, je začelo društvo hirati, dokler ni naposled obitalo na mrtvi točki, s katere se nikakor ne premakne.

Kot nekakšna protitutež spečemu kamniškemu Tujskoprometnemu društvu je bil na podlagi novih turističnih uredb nedavno tudi v Kamniku ustanovljen krajevni občinski turistični odbor. Kamnik, ki mu je res prožna in delavna tujskoprometna organizacija nad vse potrebna, je upravičeno pričakoval, da bo tudi krajevni občinski turistični odbor za letošnjo sezono za-

sih tako slovečega zdravilišča in letovišča. Moderner hotel bi bil Kamniku potreben tudi zaradi tega, ker sedanji gostinski obrati in razumljivih razlogov ne morejo nuditi udobja velikih hotelov. Kamniške gostilne slove sicer že desetletja po dobri potrebi, izvrstni kapljici in največji snagi, vendar pa razvajenim tujcem to ne zadošča. Kamniku bi bil potreben tudi večerni lokal, kjer bi se letoviščarji ob glasbi in plesu lahko razvedrili. Vse to bi lahko dal hotel — stavba, ki sedaj kazi Kamnik, ki že leta in leta stoji zapuščena, namestu da bi jo že pred leti dovršili in da bi prišla dobiček. Več kakor čudno je, da se v dolgih letih ni zganil nihče, ki bi odločno nastopil za ureditev tega posloja. Niti lastnik sam, čeprav bi mu stavba, če bi bila

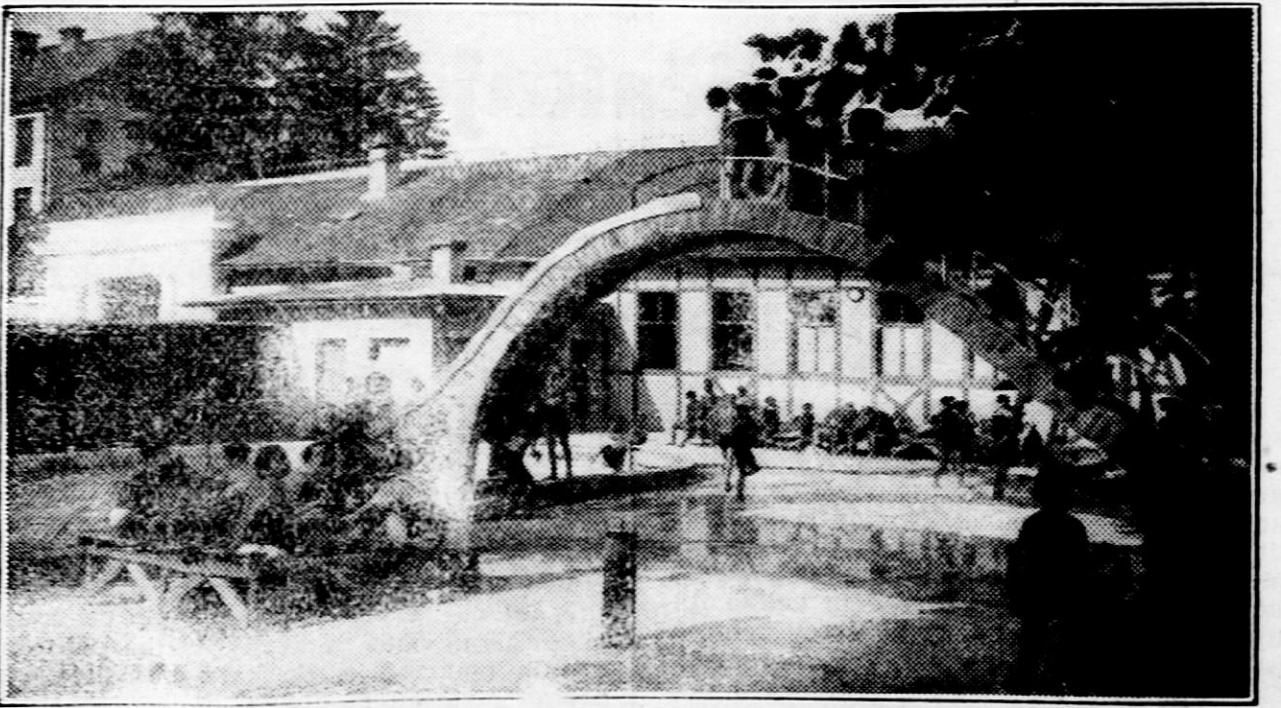

Mestno pokopališče na Nevljici pri Kamniku

čel z enako živahnim in iniciativnim delom, kakor je pred leti delovala zasebna pobuda v Tujskoprometnem društvu, toda to se doslej še ni zgodilo. V zadnjih letih v tujskoprometnem pogledu Kamnik ne beleži sploh nobenega napredka, pač pa po-časi, skoraj nevidno, tone v nekakšno oto-pelost, iz katere se že nekaj let ne more zramiti. Že pred vojno po lepoti daleč na-okoli znani kamniški umetni in prirodni parki propadajo, steze, ki so včasih tako lepo urejene vodile po romantični kamniški okolici so zapuščene, dovolj klopi, kjer bi se odpočili, tujci ne najdejo niti na najlepših razglednih točkah, ceste niti v samem mestu niso urejene tako vzorno, kakor morajo biti urejene v vsakem ko-ličkej pomembnem turističnem kraju, go-

dogrjena in urejena za hotel, lahko prisnela najprej odplačilo morebitnega dolga, potem pa lepe dohodke.

Upravičeno se pojavlja vprašanje, zakaj propada Kamnik? Če je bilo že Tujsko-prometno društvo zaradi nerazumljivih in neopravičljivih razlogov obsojeno na smrt — po vseh znakih lahko trdimo, da že ne-kaj let sem ne kaže več nobene življenjske moči — moramo resno vprašati, zakaj kra-jevni občinski turistični odbor kot uradni naslednik prej tako marljivega in inicia-tivnega Tujskoprometnega društva ne zač-ne in ni začel že za letošnjo sezono dela, ki bi bilo Kamniku v korist in ki bi op-ra-vičilo obstoj tega odbora. Kamnik je že nekaj let brez prospekta, — turizmu na-menjeni denar je bil menda porabljen za

Umetno kopališče v parku ob Nevljici

stinski obrati so po večini še zmerom takšni kakor pred desetletji. Od nikoder ni nobene pobude, nikjer se ne kaže volja za tujskoprometno delo, čeprav lahko Kam-nik od tujškega prometa pričakuje največ, saj priroda ni bila skopa, ko je ustvarjala njegovo okolico.

Najbolj žalostno poglavje v tujskoprometnem pogledu je vsekakor nedovršena stavba v lepem parku, ki je bila svojčas namenjena za bolnico, pa je bila za zamisel

drugačne namene — nihče zanj ne dela načrtne propagande, nihče ne pove ljudem, ki tako radi prihajajo v naše kraje, da je tudi Kamnik letovišče in zdravilišče, ka-kršnih je malo v Sloveniji. Letovišče in zdravilišče za nenavadno redkimi zani-mivostmi, s prezanjivno zgodovino, z okolico, s kakršno se ne more postaviti sploh no-ben slovenski kraj. Nikjer ni priroda na tako majhnem prostoru ustvarila toliko le-pot, kolikor jih je dala našemu Kamniku,

Poslednji film POLE NEGRI!
Poslednjič Vas bo pretresla njena živa umetnost, poslednjič boste čuli njen glas, njeno petje... v krasnem filmu
KINO UNION — tel. 22-21

Noč odločitve

POLA NEGRI
SVETISLAV PETROVIC,
SABINE PETERS.
Danes premiera! Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri (v nedeljo) ob 10.30 dop. (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

MICKEY ROONEY, filmski zvezdnik velike bodočnosti bo očaral vsakogar s svojimi presenetljivimi pustolovščinami v odličnem filmu širom sveta poznane družine Hardy. — Novi filmski triumf — v katerem sodnik Hardy brani čast svoje družine!
OTROCI SODNIKA HARDYJA
PREMIERA DANES! Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, KINO SLOGA, tel. 27-30 jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri

Moderna ljubavna drama po romanu Loyda C. Douglasa.
All sme imeti zdravnik svoje privatno življenje?
All sme zdravnik delati samo za denar, ali za napredek znanosti.
V režiji Frank Borzage.
KINO MATICA, tel. 21-24

Dorothy Lamour **Akim Tamiroff**
DOKTOR FORSTER
Ob 16., 19. in 21. uri, v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

kljub temu pa ljudje ne izrabljajo teh le-pot, ampak prepuščajo svoj kraj in nje-govo okolico počasnemu umiranju.

Res nujno potrebno bi bilo, da bi kamniško Tujskoprometno društvo zo-pet oživel in s sodelovanjem s KOTO nadaljevalo vzorno delo iz prejšnjih let, po katerem smo ga po pravici la-hko šteli med najagilnejša in najbolj prizadevna slovenska tujskoprometna društva in podobne ustanove z enaki-mi nameni.

Kdo bo dal za to pobudo, je čisto vseeno. Dejstvo je, da bo Kamnik brez tega društva čim dalje bolj propadal, dokler ne bo naposled po lastni krivdi izgubil svoje ta-ko pomembne tujskoprometne vloge. Tudi vprašanje, v kakšnem odnosu bo Tujsko-prometno društvo s krajevnim občinskim turističnim odborom, bi se dalo urediti, saj je zakonodajalec že sam poudaril na-loge tega odbora in hkrati tudi željo, da bi v vseh naših krajih kljub tej uradni ustanovi še tudi v bodoče delovala zasebna pobuda v tujskoprometnih društvih, ki naj bi jih krajevni občinski turistični odbori celo podpirali. Le malo dobre volje je po-trebne na obeh straneh, pa bi Kamnik la-hko prebrodil krizo, ki je nastala, ko je Tujskoprometno društvo zamrlo.

Morda bo pobudo za ponovno ožvilenje Tujskoprometnega društva dala kamniško županstvo, ki mu napredek Kamnika mora biti najbolj pri srcu. Gostilniška tarnanja ne pomagajo. Potrebna je

javna anketa, na kateri bodo vse pri-zadete ustanove in vsi prizadeti sloji po-vedali svoje mnenje in izpovedali tudi svojo voljo za delo. Če te volje ne bo, potem Kamnik ne more priča-kovati ničesar drugega, razen usodo čisto navadnega podeželskega mesta. Zavedati se moramo, da nihče ne more

v enem letu popraviti v Kamniku vse ne-odpušljive napake, ki so bile zagrešene v zadnjih letih, trdimo pa lahko, da ima Kamnik vse pogoje — prirodne, delno pa že tudi v gostinskem pogledu — za boljšo tujskoprometno bodočnost. Na javni an-keti, ki je za Kamnik res nujno potrebna, bi morali poklicani podati referat, kaj vse je Kamniku v tujskoprometnem pogledu potrebno, pa tudi očrtati način, kako bi bilo vse to izvedljivo. Desetletje marljivega dela — naslonjenega na zasebno in uradno pobudo — bi lahko Kamniku vrnilo sloves ne le lepega, ampak tudi lepo urejenega letovišča in zdravilišča.

Te ankete se bodo zanesljivo radi ude-ležili tudi zastopniki turističnega od-seka banske uprave in naše ljublan-ske Tujskoprometne zveze, ki bodo lahko povedali, kaj vse more Kamnik — upoštevaje normalne razmere — pričakovati in na kakšno podporo jav-nih ustanov, če bo zopet začel s smot-nim delom, more računati.

Prepričani smo, da bodo merodajni kam-niški čimtelji to potrebno spoznali in storili vse, kar je potrebno, da bi Kamnik v na-šem tujskem prometu zopet zavzel mesto, ki mu po njegovi zgodovini, po njegovi tujskoprometni tradiciji in po njegovi legi s prekrasno okolico pripada.

Nedavna anketa dolenjskih tujskoprometnih čimteljev v Novem mestu je od-krila marsikaj zanimivega in dala dovolj smernic za delo v bodočnosti. Takšna an-keta bi zanesljivo koristila tudi Kamniku, ki ne sme pozabiti, da predstavlja vsak zamujen dan veliko škodo. Če so si z last-nim delom in naporom lahko zgradila po-membne turistične naprave majhna mesta, kakor n. pr. Metlika in Višnja gora, bo to z malo dobre volje zmogel tudi naš lep Kamnik.

pričakujemo, da letošnja sezona, kar se tiče naših domačih gostov, po številu in po nočninah ne bo dosti zaostajala za pre-jšnjimi leti. Vreme se bo morda že v krat-kem ustalilo, tako da bo odpadla tudi ta edina dotedanja ovira za normalno tujsko-prometno ožvilenje v našem najbližjem se-vernem gorenjskem kotu. Podobna je slika na Jezerškem, v Kamniku in drugih go-renjskih letovišcih. Po dotedanjih okoliščinah lahko sodimo, da bosta — kar se naših jugo-lovenskih gostov tiče — tudi Bled in Bohinj prišla letos na svoj račun, izostanek inozemskih gostov je pač razum-ljiv in nemadomestljiv.

Mirno in prijetno je tudi v vseh naših manjših letovišcih, ki so posejana po vsej Sloveniji. Povsod boste našli dovolj udob-ja in dovolj miru! Ne poslušajte nesmisel-nih govorov, ampak si tudi letos, kakor vsa prejšnja leta, izberite letovišče in po-dajte se tja! V času živčne vojne, ki nas edina vznemirja, je to celo bolj potrebno!

Županova jama pri Ponovi vasi

Nedaleč od prijazne vasice Ponove vasi pri Grosupljem vodi lepa in prijazna va-ska pot po obsežnem gozdu. V dobri pol uri hoda pride potnik od malega okrepča-lišča z mnogimi preprostimi klopi in mi-zami, ki te vabijo, da se nekoliko odpočiješ in ohladiš. Par korakov od tu je vhod v Županovo jama. Pod dokaj strmimi stop-nicami je vhod v »Ledenico«, naravno ze-meljsko kotlino, ki je zelo mrazla, zaprta z močno železno ograjo. Prijazni vodnik od-pre težka železna vrata in že si v »Lede-nici«, ki ne kaže še nič posebnega. Od tu dalje vodi zelo strma pot v zgornje po-dzemske prostore. Močne električne žarni-ce ti razsvetljujejo podzemsko pot. Kma-lu dosepeš v drugo prostorno dvorano, na katere visokem stropu opaziš modro ne-ba. Od tu dalje vodijo delno cementne, de-loma lesene stopnice v posamezne prede-le, kjer se odpira očem pravi čar podzem-skih krasot v vseh mogočih kapniških ob-likah. Hlad, ki je ob vstopu v jama objel telo, se tu ne čuti več. Oko zastaja na po-sameznih lepotah in se čudi lepoti raznih tvorov, tako da sam ne veš, kateremu bi dal prednost. Pot vodi vedno dalje in da-lje po obsežnih prostorih in povsod se od-pirajo nova čuda, nove tvorbe, ki niso jo napise in imena. Tu je oltar, tam kapelica, tu kralja Matjaža prestol, tu krasen za-stor itd. Povsod se vse iskri v siju elektri-čnih žarnic kakor bi bil v kraljestvu bise-rov. Pri koncu že raziskanih krasot je nov vhod v okoli 100 m dolg podzemeljski pro-stor, ki pa še ni urejen za ogled in v ka-terem so še mnoga čuda.

Ko človek tako opazuje vse te lepote in krasote, se mu nehoti izvirje vzklik »Kako lepa je naša domovina, koliko naravnih krasot ima, toda žal, mi jo še vse premalo poznamo!« In res! Županova jama skriva v sebi prave čare, toda koliko je naših ljudi, prijateljev narave, ki niti ne ve-do za nje.

Rdeči križ nujno prosi

Plemenito tekmovanje za nabiralno akcijo

Danes in jutri se vrši širom Slovenije velika nabiralna akcija v prid Rde-čemu križu. Mnogo sto požrtvovalnih nabiralk in nabiralec se trudi po uli-ah in nabira darove za Rdeči križ. V plemenitem delu tekmujejo odborniki in odbornice, bolničarji in bolničarke, samarijani in samarijankе, da doseže-jo najlepši uspeh.

Dr. Oton Fettich, zastopnik predsednika dravskega banovinskega odbora in pred-sednik Ljubljanskega krajevnega odbora Rde-čega križa

V Ljubljani je akcija zavzela najob-sežnejši in vse hvale vredni obseg. Rdečemu križu pomagajo pri njegovem zbiranju tudi številne druge človeko-ljubne, prosvetne in nacionalne orga-nizacije. Pri nabiranih mizah sodelu-jejo med drugimi odbornice in člani podružnic Ciril-Metodove družbe. Klju-

ba Primork, ljubljanskih sokolskih društev, Kršćanske ženske zveze, Ru-skega Rdečega križa, Splošnega žen-skega društva, Zveze akademskih žen, Udruženja gledaliških igralcev. — Skavtske organizacije, Fantovski in prosvetni odseki, Kolo jugoslovenskih sester, Dekliški krožki, magistratne uradnice, Dom učiteljev, društvo Ate-na, Soča, Jadranska straža, Knežinja Zorka, Kršćansko žensko društvo, aka-demsko društvo Edinstvo, Jugoslavija in Savica, Zveza gospodinj, Gostilni-čarska gospodinjstva šola, Kolodvorski misijon itd. — vse tekmuje za Rdeči križ! Plemenite ljubljanske žene so na delu z nabiralniki Rdečega križa ne-glede na politično in svetovnonazorsko opredeljenost. Soproje sedanjih in bi-vših visokih dostojanstvenikov sodelu-jejo z našimi odborniki, bolničarkami in bolničarji iz vseh slojev.

Rdeči križ nujno prosi! Vsako leto apelira na dobra srca, letos je pa nje-gov apel posebno živ in odločen. V resnici dobi, v kateri živimo, ne sme-mo biti nepripravljeni. Oprema naših rezervnih bolnišnic je nezadostna. Na-še ambulante za prvo pomoč imajo mnogo premalo sredstev in materiala. Če se primeri elementarna katastrofa, potres, poplava, epidemije, zlasti pa če izbruhne proti vsemu pričakovanju vojna, smo premalo opremljeni in bo-mo ostali skoraj praznih rok! Ne bo-mo mogli lajšati gorja v taki meri, ka-kor se od Rdečega križa pričakuje! Zato vneto apeliramo na vse, ki so dobre srca, brez ozira na stan, spol, vero in politično miselnost, na vse, ki so dobre volje in ljubijo svojo domo-vino: priskočite Rdečemu križu na po-moč, odzovite se z radostnim srcem klicu njegovih požrtvovalnih sodelav-ki in nabiralec! Odprite srce, odprite ro-ke! Dajte in darujte Rdečemu križu!

Dr. Oton Fettich

Par milijonov škode

je povzročila večerajšnja železniška katastrofa na Ranci
Promet delno vzpostavljen — Kupi premoga ob železniški progi

Pesnica, 21. junija

K današnjemu kratkemu poročilu o železniški katastrofi pri Ranci smo prejeli od našega pesniškega poročevalca še naslednje podrobnosti:

Globoko je moral prevzeti vsakogar pogled na žalostno razdejano pri kilometrskem kamnu 268.3 med železniško postajama Pesnica in Cerinico. V dolžini 50 do 60 m visijo čez železniško progo proti bližnjim njivam razbitine obeh lokomotiv in 13 železniških vagonov. 4 naših potniških in 9 nemških tovornih. K sreči so bili naši potniški vagoni mešanega vlaka št. 9661 popolnoma prazni, ker bi bila sicer katastrofa še strašnejša in še groznejša. Omenjena garnitura osebnih voz pred tovarnimi vagoni je namenjena namreč našim obmejnemu učencem in učenkam, ki se vozijo v njej ob 7.12 iz št. lica proti Mariboru.

Ogromne količine nemškega premoga, ki je bil namenjen v Italijo, ležijo v velikih kupih ob železniški progi, kamor so jih nemetali naši železniški delavci, da bi železniško progo čimprej usposobili za promet. Okoli 200 delavcev je bilo danes ves dan zaposlenih pri delu. Levi tir v smeri proti meji, so očistili v rekordnem času, tako da je lahko prispel popoldanski brz vlak v Maribor šele ob 16. in nadaljeval proti Ljubljani ob 16.30 namestu ob 14. Težje bo z desnim tirom, ker bodo morali z žerjavi dvigniti obe lokomotivi in bo treba mnogo truda, da se bodo odstranile ogromne količine razbitin, ki ležijo preko desnega tira proti jarku ob železniški progi.

Žalosten je pogled na to pretresljivo sliko razdejane. Vse je pomešano v strahoten kaos: razbita kolesa in odbijali, vrata in odlomljena okna, na nešteto kosovih razbiti leseni deli vagonov, na tisoče in tisoče drobec razbitin, ki ležijo v neredu vzdolž proge. Vmes se prepletajo še žice raztrganih telefonskih drog in napeljav na petih razdaljah. Tudi osebe mariborske tehnične in telefonsko-telegrafične sekcije je bilo ves dan zaposleno, da je lahko

vzpostavilo in uredilo provizorično napeljav.

Ves dan od 7. zjutraj naprej so prihajali od vseh strani ljudje, ki so si ogledovali žalostno razdejano usodno železniško nesrečo. Nešteto Mariborčanov je prihitelo na Pesnico in Ranco s kolesi, motocikli in avtomobili. Red je vzdrževalo orožništvo, ki je pazilo, da niso ljudje prišli preblizu železniški progi, kjer je na stotine rok delalo od zore do mraka pri čiščenju obeh tirov. Računajo, da bo trajalo čiščenje desnega tira več dni, tako da se bodo posledice čutili tudi v vsem obmejnem železniškem prometu, predvsem v tovornem prometu, saj prihajajo vsake pol ure nemški tovorni vlaki s premogom, ki je namenjen v Italijo. Onstran meje je danes bilo opaziti precejšnji zastoj v tovornem prometu, saj je od špija naprej obstalo 6 do 8 premogovnih vlakov, upati pa je, da bo že čez par dni vzpostavljen normalen železniški promet na obeh tirih.

Železniška komisija je pod vodstvom gg. podnačelnika Gajška, inž. Hinterlehnerja in kontrolorja Pšenitnika takoj ukrenila vse potrebno, da se dela na progi čim prej končajo. Tudi je uvedeno disciplinsko postopanje, v katerem naj se razjasni vprašanje krivde za železniško katastrofo, ki bi lahko terjala veliko človeških žrtve, če ne bi bili osebni vagoni mešane garniture našega vlaka popolnoma prazni in če se ne bi bilo našemu železniškemu osebju posrečilo, da je ob postanku vlaka hip preč prispeljem nemškega tovornega, v zadnjem trenutku poskakalo z vlaka proti jarku ob progi.

Škoda gre po današnji vrednosti, ki jo predstavlja razbita železniška garnitura, v milijone. Seveda se ni ta škoda točno ocenjena. K temu pride še škoda, ki je bila povzročena zaradi obširnega zrahljanja in delne premaknitve železniških tirov v razdalji člega kilometra, ki jo bo treba sedaj preurediti in obnoviti.

Pri vsem obmejnem prebivalstvu je zbudila ta železniška katastrofa, kakršne ne pomnimo na Pesnici od 1. 1908. najgloblji vtis.

Janko Arnuš odhaja iz Maribora

Matičarji mu pripravljajo pristržno odhodnico

Maribor, 21. junija

Kdo ne pozna Janka Arnuša? Sedaj se je odločil, da se umakne mestnemu življenju. V kratkem odide v prijazno Središče ob Dravi, kjer hoče preživeti svoja nadaljnja desetletja v miru in prijetnem tatišju. Janko Arnuš je prispel v Maribor po končanem koroskem plebscitu. V Korotanu je živahno razvijal svojo delavnost in svoje organizatorne sposobnosti v službi nacionalnih idealov. Po prihodu v Maribor je dobil službo pri Mestni hranilnici. Pred leti je bil ob ukinitvi zavodnega kreditnega oddelka upokojen.

Ves čas svojega bivanja v Mariboru je posvečal Janko Arnuš svojo posebno pažnjo razvoju Glasbene matice v Mariboru. Dolgo vrsto let je bil načelnik matičnega pevskega zbora, v katerem je postrtovalno sodeloval kot sijajen basist. V času njegovega načelnikovanja je matični pevski zbor žel svoje največje triumfe. Tedaj je dosegel višek slave s svojimi znanimi turneji, na katerih je širil sloves ter dobro ime našega mesta. Da se je moglo to izvršiti, je predvsem zaslug postrtovalnega in nesebičnega g. Janka Arnuša, ki je posvečal matiči vso svojo skrb in pristno očetovsko ljubezen. Razvoj matičnega pevskega zbora je globoko povezan z njegovim imenom in njegovim sodelovanjem. V zadnjih letih se je Janko Arnuš sicer umaknil kot načelnik matičnega pevskega zbora, vendar pa je še vedno agilno sodeloval ne samo kot odlični basist, ampak tudi kot postrtovalen vodja matičnega glasbenega biroja. Znana je njegova disciplina, saj je skoraj ni bilo pevске vaje, ki se je Janko Arnuš ne bi bil udeležil. S svojo vzorno delavnostjo si je pridobil zaupanje, ljubezen in spoštovanje vseh matičarjev, ki mu pripravljajo sedaj ob slovesu iz Maribora pristržno odhodnico.

Janko Arnuš pa je posvečal svoje zanimanje in svojo pozornost tudi drugim mariborskim nacionalnim društvom. Na raznih zborovanjih in sestankih se je oglašal in vzpodbujal navzoče z bodrilnimi besedami, ki so odražale močno vero v bodočnost našega rodu in naše domovine.

Na splošno je bil g. Janko Arnuš znan

v Mariboru kot prijeten, vesel družabnik. Njegova duhovitost je žela obilo veselja odziva. Njegova segavost mu je pridobila mnogo simpatij in prijateljev.

Ves Maribor pa pozna g. Janka Arnuša kot velikega ljubitelja živali zlasti psov. Znano je, da goji g. Janko Arnuš najčistejšo, najplemenitejšo ter najlepše pasje pasme s strokovnjaškim razumevanjem in s pristržno toploto, ki poteka iz ljubezni do živali.

Končno naj omenimo še to, da je bil Janko Arnuš velik prijatelj mariborskih novinarjev, s katerimi je bil zmerom v najprijetnejših in prijateljskih stikih. Prispeval je tudi razne članke, v katerih je bila predvsem podprta važnost nacionalne misli. Njegovi članki, izmed katerih so mnogi izšli kot uvodniki v prejšnjem »Mariborskem Večerniku Jutra«, so se zmerom odlikovali po tehtni vsebini, kleni dikciji in prijetnem slogu. S tega vidika je Arnuša je malokdo poznal, sedaj, ko zapuška Maribor in ko se podaja v Središče, ki mu je tako pri srcu, pa lahko izdamo to skrivnost. Upamo, da nam tega ne bo zameril.

S svojim odhodom iz Maribora bo pustil g. Janko Arnuš globoko vrzel v društvih, pri katerih je sodeloval, zlasti pa v vrstah matičnega pevskega zbora, ki mu je bil pravi oče. Želimu mu v novem domovanju čim prijetnejšega počutja, čim več zdravlja in zadovoljstva. Prepričani smo, da ne bo pozabil na nas Mariborčane, kakor smo tudi zase prepričani, da bo ostala v nas trajna hvaležnost za vse dobro, plemenito in koristno, kar je storil v Mariboru v prid nacionalni misli in narodni kulturi. Gotovo ima ob odhodu iz Maribora trpko zavest, da ni mogel v sedanjih prilikah Glasbeni matiči toliko pomagati, da bi bil zastupil naše mesto, ko bi bila nadaljnja usoda Glasbene matice z zanjamečo lastno streho že zagotovljena. Matičarji, pa tudi drugi nacionalni Mariborčani mu obljubljajo, da se bodo z vsemi svojimi silami zavzeli za to, da bo nadaljnje delovanje Glasbene matice zagotovljeno s tem, da ne bo matice s svojo glasbeno šolo ostala brez strehe, ampak da bo slej ko prej našla svojim vzvišenim nalogam primerno zatočišče in streho.

Kdo bo prvak Slovenske nogometne zveze?

ISSK Maribor in SK Železničar v borbi za najvišji naslov v našem nogometu — Odločitev bo padla jutri na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti

Maribor, 22. junija

V zgodovini slovenskega nogometa se je prvič pripetilo, da se v finalnem tekmuju za prvenstvo Slovenske nogometne zveze borita dva mariborska kluba in sicer ISSK Maribor in SK Železničar, ki sta se po lepih zmagah nad svojimi dosedanjimi nasprotniki plasirala v finale. Prvo srečanje med SK Železničarjem in ISSK Mariborom bo jutri v nedeljo 23. t. m. na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti, revalniza tekma pa prihodnjo nedeljo.

Kdo si bo priboril najvišji naslov v našem nogometu? Železničar ali Maribor? To vprašanje si postavljajo številni pripadniki našega nogometa, ki bodo jutri lahko pričali borbe za naslov slovenskega

prvaka v nogometu. V to veliko borbo gresta oba nasprotnika z enakimi izgledi, kajti po zadnjih igrah sodeč sta si Železničar in Maribor povsem enakovredna. Odločilo bo predvsem razpoloženje napadalnih formacij in vztrajnost ožjih obramb. Da bo borba tudi zanimiva in napeta, je povsem odveč naglašati, kajti gotovo je, da si bo vsak prizadeval k zmagi. Želimu, da bi se tekma odigrala v mejah dovoljene igre in da bi bila jutrišnja borba med najboljšima slovenskima kluboma v skladu z vzvišenim ciljem sporta.

Tekma se bo pričela ob 18. in bo ob vsakem vremenu. V predtekmič bosta nastopili moštvi rezerv Železničarja in po-breške Slavije.

Mariborske in okoliške novice

— Prošnja. Občinski uradi naj blagovolijo na svojem področju opozoriti vse sokolske edince, fantovske odseke in gasilske čete, da zaključijo nabiralno akcijo protituberkuloznega tedna in vrnejo nepredane nabiralne listke svoji občini, sreskemu odboru društva Rdečega križa v Mariboru. Isto prošnjo naslavljam na občine same, na upravitelje vseh narodnih šol, da obračunajo zbirko še pred počitni-

cam, na industrije in ostale podjetnike, obratne zaupnike in na vse javne in državne urade, ki obračuna še niso poslali. Najuno je, zato prosimo za odziv in se še v naprej zahvaljujemo. — Protituberkulozna liga v Mariboru.

— Naknadna zapriška vojaških obveznikov po prve dni avgusta t. l. Kdor izmed obveznikov, bivaajočih v Mariboru, še ni prišel Nj. Vel. kralju Petru II., naj se do

20. julija oglasi v mestnem vojaškem uradu.

— Pristržno odhodnico so priredili gojenici banovinskega dečjega doma svojemu bivšemu upravniku g. Ivanu Vomerju.

— Zdravniška dežurna služba. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim svojem ima v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika jutri v nedeljo g. dr. Skopar Pogurje, Maribor, Tyrševa ulica 14-1.

— Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Albaneževa lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi 18, tel. 27-01, ter Kőnigova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— Nova grobova. Umrla sta 70-letni zidar Josip Divjak ter 51-letni posestnik Rudolf Čopec. Žalujocim naše globoko sožalje.

— Sejske novice. Na mariborski svinjski sejem 21. junija so prignali okoliški kmetje 97 svinj in prašičev, prodali pa so jih 82. Cene so bile: 5 do 6 tednov 95 do 125 din, 7 do 9 tednov 130 do 175 din, 3 do 4 mesece od 165 do 360 din, 5 do 7 mesecev 390 do 460 din, 8 do 10 mesecev po 490 do 570 din, 1 leto 820 do 910 din. Kg žive teže so prodajali po 8 do 10.50, kg mrtve teže od 12 do 15 din.

— Vprašanje gradnje pomožne radijske oddaje postaje v Mariboru se nikakor ne čče premakniti z mrtve točke, da si je morda danes ta zadeva bolj važna, kakor si jo moremo predstavljati. Neštetokrat smo že opozorili, da v Mariboru ni mogoče niti z najboljšimi radijskimi aparati poslušati ljubljanske radijske oddaje postaje in so tako tukajšnji radijski poslušalci ter naročniki sedaj navezani na tuja poročila nekaterih držav, ki v zadnjem času oddajajo v različnih jezikih. Ponekod so pridno na delu tudi tako zvani radijski motile, ki domala vsakokrat onemogočijo poslušanje poročil »Avala«. Pred poročili in poročili se namreč godba kakor tudi napovedovanje reklamnih vestí od časa do časa še dokaj dobro sliši. Te motnje se zlasti opažajo v drugem mestnem okraju in bi bilo želeli, da bi poštna uprava posvetila tem motilem radijskih aparatov vso pažnjo in onemogočila te neznosne pojave. Predvsem pa je treba že vendar enkrat pritičti z gradnjo nove pomožne postaje, o kateri se v našem časopisu toliko razpravljala, vendar pa se gradbena dela še vedno niso pričela, čeprav so bili že razni komisijski ogledi in je tudi že stavbni prostor na razpolago. Govoril se, da bo baje železno ogrodje stolpa dobavila neka inozemska tvrdka. Menimo, da so to le neosnovane vesti, ker se v neposredni bližini nahaja Splošna stavbna družba, ki bi gotovo lahko izdelala in postavila železni stolp oddajne postaje. (Del. Pol.)

— Vsaka kuharska vajenka, ki stoji v praksi ali učenju, čeprav samo za leto dni, mora imeti predpisano poslovno knjižico, brez katere danes absolutno ni mogoče sprejemati nameščenja ali vajenca v službo. Kuharske vajenke je treba tudi prijaviti pri Zdravništvu gostinskih podjetij in skleniti z njimi predpisano učno pogodbo.

— Iz vrst pekovskih pomočnikov. Po po- višanju mezd pekovskim pomočnikom za 5% znašajo sedaj nove mezde: v I. kategoriji predpnečnik in mešalec za belo in črno testo tedensko din 484, ostali pomočniki tedensko din 396. V II. kategoriji: predpnečnik in mešalec za belo in črno testo tedensko din 440, ostali pomočniki tedensko din 352. V III. kategoriji: predpelavce tedensko din 341, drugi pomočniki tedensko din 275. Pekarna z enim pomočnikom tedensko din 275. Poleg mezde dobijo pomočniki 1 kg kruha na dan in 3 dni plačnega dopusta na leto. Uživanje kruha ali peciva v pekarni je prosto.

— Pojasnilo. Glede na razne vesti, ki jih gotovi brezvestni elementi širijo med stavbinskimi delavci z gotovim namenom, pozivamo vse, ki so prispevali v pomoč družinam stavkujočih stavbincev več kakor po 20 din, kot tudi vse, ki morejo dokazati nasprotno, ali najmanjšo nepravilnost stavkovnega odbora ali podružničnih funkcionarjev, naj se takoj javijo. Prosimo vse, ki jim je čast in poštenje prvo, naj vsakogar, ki bi se trosil take in slične lažne vesti ter klevete, javijo v podružnici Saveza v Sodni ulici 9/II. v Mariboru. Vsem članom so na vpogled vsi računski izdatki in prejemki za časa stavke. Zato nikar ne nasedajte, dokler se ne prepričate. — Odbor Zveze stavbinskih delavcev Jugoslavije, podružnica Maribor

— O tem in onem. Mariborski čebelarji priredijo 29. in 30. junija avtobusni izlet na Gorenjsko. — Razstava risb in slik dijakov ter dijakinj I. drž. realne gimnazije v Mariboru bo v nedeljo in ponedeljek od 8. do 12. in od 15. do 18. — Banska uprava razpisuje mesto zdravnika pripravnika pri murosokobski bolnici. — Frankopansko ulico in Radvanjsko cesto so pričeli tlakovati. — 52-letni cestar Jurij Jugovec z Bišelskega vrha si je pri padcu zlomil desnico. Prepeljali so ga v bolnico. — V začetku julija bo odšla kolonija »Jadranske straže« na tritedensko letovanje v Bakar.

— 21-letni natak Anton Sprajc iz Maribora je bil obsojen na 5 mesecev strogega zapora, ker je bil obtožen zaradi dveh tatvin ženske obleke in drugih predmetov v Kopitarjevi in Valvazorjevi ulici. — Levico si je zlomil pri padcu s stola 9-letni bajtarjev sin Ivan Horvat, ki so ga prepeljali v bolnico. — Posestnika Simona Kuharja iz Zavodcev so okradli, ki je spal. Odnesli so mu žepno uro. — Iz žepa posestnika Draga Lingla v Rušah so odnesli še neznani zlikovci gonilni jermen in druge predmete v skupni vrednosti okoli 2000 din. — V Hočah so vdrli tatovi v stanovanje posestnika Alojzija Megliča ter mu odnesli razne predmete v vrednosti okoli 1500 din. — Drevo ima vojaška godba v mestnem parku svoj prvi promenadni koncert v letošnji sezoni. — V kratkem nameravajo organizirati v Mariboru pet industrijskih gasilskih čet, 6 samostojnih oddeikov in 7 gasilskih straž. Skupno bodo štele nove edince 300 izvežbanih delavcev.

— Letos je šlo na sezonsko delo v Nemčijo 600 delavcev, lani jih je bilo v Nemčiji 12.000.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

ŠAH

Gerželj vodi! V 4. kolu prvenstvenega tekmovalnega šahovskega kluba »Vidmar« je Peče premagal Hvaliča, Marvin Skralovnika, Kešić Senekovića, Reinsberger Čertalića, Lukeš sen. svojega sina Bogomira, Kuster Kuvkova, dočim se je partija Gerželj : Sonan končala remis. Stanje po 4. kolu: Gerželj 3 in pol, Kuster 3 (1), Reinsberger 2 in pol, Kukovec, Peče 2 (1), Lukeš sen., Lukeš jun., Marvin in Sonan 2, Čertalić 1 in pol (1), Kešić 1 (2), Skralovnik pol (1), Seneković 0 (1) in Hvalič brez točke. Peto kolo bo v torek dne 25. junija.

Iz Gornje Radgone

— Za sokolsko Petrovo tombolo vlada v vsej okolici veliko zanimanje in povpraševanje po tombolskih kartah, kar nikakor ni čudno, saj pomeni prvi tombolski dobiček 2000 din v gotovini dandanes znatno pomoč srečnemu dobitniku. Tudi vsa ostala darila so praktična, kakor mosko kolo, ženska obleka in vsakovrstni servisi. Ker je čisti dobiček te tombole namenjen za dograditev društvenega doma, se pričakuje lep obisk, zlasti, ker je tovrstna Petrova tombola ena največjih početnih prireditvev v obmejni Gornji Radgoni.

— Otok utonil v potok. Pri Stradnerjevih v vasi Lutverci — Apačke kotline ne se pripetil v četrtek 20. t. m. proti večeru žalosten dogodek, ki je zahteval življenje komaj 22 mesecev starega otroka. Ivanka Stradner, ki je uslužbena pri tvrdki Kem & Probst v Lutvercih, je bila odsotna z doma, med tem ko je ostal doma njen 22 mesecev star sinček Franc pod nadzorstvom svoje babice Roze Stradner-

Uspešno delo trboveljske PTL

Nujna potreba izboljšanja delavskih stanovanjskih razmer in zgraditve zdravstvenega doma

Trbovlje, 21. junija.

Na nedavnem občnem zboru je trboveljska protituberkulozna liga pregledala svoje zdravstveno socialno delo v zadnjem poslovnem letu, ki je zlasti po poročilu tukajšnjega protituberkuloznega dispanzerja pokazalo lep napredek, čeprav se morajo ustanove lige na tukajšnjem industrijskem področju boriti z raznimi težkocami, predvsem z zelo nedostatnimi stanovanjskimi razmerami pri rudarskem delavstvu.

Poročilo dispanzerja, ki je najbolj merodajno za zdravstveno stanje trboveljskega prebivalstva, v kolikor se tiče tuberkuloznih obolenj, vsebuje zanimive podatke, iz katerih posnemamo, da je bilo l. 1939 v 423 poslovnih urah sprejetih v prvo preiskavo 1376 oseb, v ponovni kontrolni pregled pa 1054 oskrbovancev. Z raznimi pravnimi in po mnoge informacije se je v dispanzer zatekel 1040 ljudi, ter je skupna frekvenca lanske leto dosegla 5470 oseb. Statistični podatki iz zadnjih let kažejo znatno opadanje števila izsledenih odprtih tuberkuloz, ki se je l. 1933. ivignilo na 62 odprti, je l. 1939 padlo na 23 primerov. Sistematično delo dispanzerja kaže s tem prve lepe uspehe, kajti slede obolenja se v zadnjem času med rudarji izredno redka. Posebno skrb povzroča dispanzerju širjenje tuberkuloze med delavstvom hrastniške steklarne, kjer se zadnji čas vidno množijo sveže tuberkulozna obolenja. Vzrok sta predvsem slaba prehrana in nočno delo mladodelnikov, ki zelo kvarno vpliva na zdravstveno stanje delavstva.

Ob koncu leta 1939 je imel dispanzer v zdravljenju in nadzorstvu 145 težkih, za svojo okolico nevarnih bolnikov, izmed nov sprejetih pa je ostalo v evidenci glede oskrbe in opazovanja 395 oseb. Med pacijenti je bilo opaziti mnogo srčnih obolenj ter je bilo 333 bolnikov poslanih v nadaljnje zdravljenje, 82 v bolnišnico. Novodošli so bili zavarovani: 862 pri bratovski skladnici, 379 pri OUZD, 20 pri Trgovsko bolnišniškem in podpornem društvu. 114 pa je bilo nezavarovanih. V preteklem letu je bilo izvršenih po zdravniku 1272 kliničnih preiskav, 2346 rentgenskih presvetljav, pri otrokih je bilo apliciranih 113 tuberkulinskih preizkušenj, 920 preiskav krvi. Vseh pregledov je bilo 2338. Poleg tega je bilo sistematsko pregledanih 1173 delavcev kemične tovarne v Hrastniku, tukajšnje cementarne in šolarjev. S serijskimi preiskavami med trboveljskimi rudarji in šolsko dečo je bilo zajetega 34.6 odstotka trboveljskega občinstva. S temi preiskavami je bila podana možnost za najzanesljivejšo presojo ljudskega zdravstvenega stanja. Posebna pozornost velja seveda šolski deči. Poleg tega namerava dispanzer razširiti svoje delo tudi na ostale plasti prebivalstva, članstvo in svoje OUZD in privatnike.

Zaščitna sestra je izvršila 488 hišnih obiskov, ter je pri tej priliki doglala, da 33 bolnikov ter do oprtu jetiko ni imelo svoje po-

jeve. Otroci, ki se je kretal okrog babice, je naenkrat izginil za hišo ob malem potoku. Usoda je hotela, da mu je na bregu spodrsnilo in da je v svoji neokretnosti padel v jarek z glavo naprej ter se zadušil. Kakor hitro je starša otroka pogrešila, ga je šla iskat okrog hiše ter ga našla končno utopljenega v vodi. Na njen klic so sicer takoj prihiteli sosedje na pomoč ter skušali z umetnim dihanjem rešiti življenje malemu nebolnikljaku, ves trud pa je ostal zaman.

— Sokolsko društvo poziva vse članstvo, ki doslej svojih izkaznic še ni predložilo upravi v revidiranje, naj stori nemudoma, ker je rok potekel že 15. t. m. Izkaznice je oddati v trgovini Panonija pri blagajniku br. Janku Sušcu in sicer najpозneje do 30. t. m., ker bo sicer društvo vse nepredložene izkaznice proglasilo za neveljavne.

— Iz delovanja Protijetične lige. Tukajšnji odbor PTL je na svoji zadnji seji razpravljajl o predloženih prošnjah jetičnih bolnikov ter podelil več podpor. Ker je statistično ugotovljeno, da je obolelost ljudi na jetiki v tukajšnjem okolišu izredno velika, je odbor sklenil, da otvori z mesecem julijem dispanzer, brez katerega je uspešna pomoč bolnikom nemogoča. Dispanzer bo posloval začasno enkrat na teden, dokler ne bodo rešene vse formalnosti za ustanovitev stalnega dispanzerja ter ugotovljena nadaljnja gnotna podpora za njegovo stalno vzdrževanje.

— Stroga obsodba junaka noža. Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti je bil te dni obsojen posestnik sin Franc Čuček iz Slatine Radencev na 10 mesecev zapora, ker je spomladl v prepri navah l kuhinjskim nožem na svojega tovariša Janca Korošca ter mu prizadel več hudih poškodb.

V Italiji pričakujejo francoske pooblaščenice

Sestanek bo najbrž nekje v Piemontu — Tuji novinarji v Turinu in Milanu — O bodočem miru

Milan, 21. jun. (Dr. O. A.) Na poziv propagandnega ministrstva so si danes inozemski novinarji ogledali industrijske mestne dele v Turinu in Milanu, o katerih je angleški radio večkrat poročal, da so jih angleška letala uničila. Novinarji so lahko danes na licu mesta ugotovili neznatno škodo, povzročeno v teh dveh vele mestih, ki pa ni niti najmanj prizadela velike italijanske industrije. Seznam žrtve teh napadov je bil že objavljen. Vsa materialna škoda se ceni na 10.000 lir. Milanski prefekt je v razgovoru z novinarji tudi zankal vesti o potopitvi grških parnikov po italijanskih vojnih ladjah. Na Milan je bilo vrženih skupno 26 bomb, lažje ranjena pa je bila le neka ženska.

Italijanski politični krogi pričakujejo sedaj prihod francoskih pooblaščenecv za sprejem pogojev za premirje. Italijanski delegati se odo z njimi sestati nekje v Piemontu. Glavno fašistično glistlo »Popolo d'Italia« posebej poudarja, da Nemci ne bodo prej ustavili sovražnosti proti Franciji, preden se to ne bo zgodilo tudi na Alpah. Pogoje za premirje sta Nemci-

ja in Italija postavili sicer ločeno, vendar pa bodo italijanski pogoji enaki nemškim. V Rimu pričakujejo, da jih bodo Francozi sprejeli. Če pa bi se vendarle zgodilo, da bi jih odklonili, potem bosta Italija in Nemčija nadaljevali vojno proti Franciji do kraja.

Ves italijanski tisk proglašja monakovske sklepe za pravično sodbo, proti kateri ni priziva. Tudi v italijanskih političnih krogih poudarjajo, da bodo baš pogoji za premirje najboljši dokaz, da hočeta Italija in Nemčija doseči tak mir, ki bo moral sicer popraviti dolobče versajske pogodbe, pa bo kljub temu skušal čim manj prizadeiti integriteto in prestiž Francije. Germano-romanski mir naj bi bil boljši od Wilsonovega. Ker se pričakuje, da bodo italijanski pogoji za premirje identični z nemškimi, se smatra sestanek francoskih in italijanskih pooblaščenecv le za francosko priznanje skupne politike ozi Rim-Berlin.

V vojaških krogih napovedujejo, da se bosta nemška in italijanska vojska vsak čas združili na francosko-italijanski meji v bližini Chamberia in Modane.

Kako žive dekleta v Hollywoodu

Premnoga so porabila ves prihranjeni denar ter se morajo lotiti vsakršnega dela

V Hollywoodu ne žive le slavne filmske zvezde, ki jih zavidajo zaradi njihove slave in velikih prejemkov žene iz skoraj vsega sveta. V filmski metropoli živi zdaj okrog 50.000 žensk, ki si z raznim delom služijo kruh. Po zaposlitvi jih lahko razdelimo na štiri kategorije: igralke, tehnični filmski personali (scenaristke, slikarice, publicistice itd.), dalje na te, ki so sanjale o filmu, a so postale družabnice, vodnice tujcev in končno na veliko armado nameščen, ki jih najdemo v vsakem drugem mestu, n. pr. uradnic, strojeopisk, blagajničark, frizerk, maserk, kuharic in sluzkinj.

V Ameriki govore, da je Hollywood mesto žen. Na enega moža jih odpade tam sedem. Zato bi bile vse deklice, ki sanjajo o tem, kako imenitno se godi hollywoodskimi dekletom, češ, da si lahko izborijo moške, kakršni je n. pr. Gable, Taylor, Power itd., silno razočarane. Možnost za dekleta v Hollywoodu, da bi se poročila in zlasti še, da bi ostala poročena, je zelo majhna. Dekle si mora pridobiti partnerja za sport, ples in zabavo. Zato so možje tam tudi zelo razvajeni in izbirčni. Mož, ki bi v katerikoli drugem mestu komaj vzbudil pozornost in zaslužil v Hollywoodu kakšnih 100 dolarjev na teden, si lahko tam pridobi naklonjenost krasotice, ki zasluži na teden po petkrat več. Posebno so cenjeni možje iz vzhodnih krajev, ker so na glas kot večji kavalirji in kupujejo na pr. šopke dekletom ne da bi dovolili, naj bi jih dekleta sama plačevala. Pri moških iz zahodnih krajev je pa bolj običaj, da čakajo, ko jim dekleta napovedo sestanek, da tudi same preskrbe vsotopnice za predstave.

In kakšen je gnojni položaj žen, ki jih vidimo na filmskem platnu in ki jih mnogi ali mnoge najbolj zavidajo? Med filmske zvezde se lahko šteje igralka, ki zasluži najmanj 1000 dolarjev na teden. Ta igralka ima lastni dom (izmed najbolj slovitih filmskih zvezd živita v najeti hišah le Greta Garbo in Jeannette Gaynor), kupuje si obleke in klobuke v najboljših trgovinah, ima razkošen avtomobil, kopalni bazen in teniško igrišče. Si seji treba pritoževati, da se moške zanje ne zanimajo, toda spremljevalce za obisk dirk ali premier je pogosto preskrbi družba, pri kateri je zaposlena, ker je potrebno, da bi delala reklamo novim igralcem, ki doslej obstinijo se niso bili znani.

Življenje tako zvane featured player (karakterne igralke) je že povsem drugače. Zasluži na teden 75 do 750 dolarjev. Le tiste igralke, ki zasluživajo največ, to se pravi okrog 750 dolarjev, si lahko najamejo vilo, večina jih pa živi v penzionih. Boljše plačane imajo do dve sluzkinji, slabše pa le postrežnice. To pomeni, da si mora slabše plačana igralka sama likati perilo, popravljati nogavice in pomivati posodo. Tiste, ki zasluživajo 500 do 750 dolarjev na teden, imajo avtomobil, si bše plačane pa se morajo zadovoljiti s stariimi nemodernimi avtomobili ali s kakšnim ceninim ljudskim tipom avtomobila. Za obleke izdajo vse brez razlike velike vsote, ki nikakor niso v sorazmerju z njihovimi prejemki, najmanj tretjino plače. To je njihova dolžnost. Tako je n. pr. Frances Farmer dobila ukor od družbe, ki jo zaposluje, češ, da se oblači neelegantno. Igralka jim je na to duhovito odgovorila: Ko bi družba poslušala takšno pozornost mojim vlogam, kakor mojim oblekam, bi me plačala mnogo bolj.

Te vrste igralke, ki so šle na poti, da postanejo zvezde, nimajo prevelike izbire med možmi. Iz sebičnih razlogov, da bi jim prej napredovale, si prizadevajo vložiti kakšnega producenta, režiserja ali kogarkoli, ki jim lahko pomaga naprej. Včasih dobe moža, ki ga lahko vzamejo brez samozatajevanja. Vedno se pa prijetno s koristnim ne da združiti. Če igralka nima nobenega romana, ki bi ga lahko porabila za svojo reklamo in popularnost, si mora karkoli izmisliti reklamna pisarna n. pr., da se dekleta namerava poročiti s kakšnim evropskim plemičem itd. Takšne zvodbičice pogosto citate v listih in jim celo verjamete. Včasih si pa igralka pomaga s pomočjo moža tudi brez zavesti, če je pri tem ne ovira njen pojen čast. Seveda je včasih za igralke zelo nevarno, če še ni stara, ako bi odločno odbila katerega izmed vplivnih mož filmske produkcije, ker so ti ljudje precej maščevalni. Zgodilo se je že, da je nekatera mlada igralka zaradi te nepravilnosti za vedno izgubila s filmskega platna, čeprav si je že pridobila nekaj lepih uspehov. V Hollywoodu se igralka docela onemogoči, če se zameri le enemu izmed producentov. Filmska podjetja si namreč pogosto posojajo filmske igralce in režiserje in zato so v dobrih zvezah. Zaradi tega si podjetje dobro razmisli, preden zaposli kakšno igralko, ki

se je onemogočila v katerem drugem hollywoodskem filmskem podjetju.

Nadaljnja kategorija igralok so epizodistke, ki zasluživajo le po 35 do 50 dolarjev na teden, stanujejo navadno po dve in plačata za stanovanje po 50 do 75 dolarjev na mesec. Se bolj revne plačajo po 50 dolarjev na mesec z vso oskrbo. Ker se morajo te igralke tudi elegantno oblačiti, ker sicer ne morejo napredovati, jim navadno ni z rožicami postlano. Velike skrbi imajo s tem, da si pridobijo priznanje ali vsaj zanimanje režiserja, pa tudi kameramana, da bi jih fotografiral tako, kakor si želi vsaka igralka, ki bi rada vzbudila pozornost, ko igra med večjim številom igralcev ter da bi ne ostala v senci.

Razen tega je v Hollywoodu še nad 10.000 statistik, ki zasluživajo po 7,5 do 35 dolarjev na dan. To bi ne bil slab zaslužek, če bi bile zaposlene vsake dan. Najemajo jih pa le od časa do časa. Registrirane so in ko jih potrebujejo, jim sporoče. Pri tem pa tudi igra veliko vlogo protekcija. Statistke stanujejo navadno po penzionih študija, kjer dobe sobo in dva-

Kakšno ceno ima človek Ljudi zgolj po telesnih sestavinah je težko vrednost človeka pravično oceniti

Vprašanje, kakšno ceno ima človek, je nedvomno zelo nenavadno. Če hočemo odgovoriti nanj, nam mora biti predvsem jasno, v kakšnem smislu naj bo vrednost človeka izražena. Vrednost človeka ne leži le v njegovem telesu, temveč predvsem v njegovem značaju in duševnih lastnostih, vendar pa so se našli ljudje, ki so si nadelali nalogo ugotoviti vrednost človeka, ne glede na njegovo višjo, duhovno vrednost. Prišli so do raznih zanimivih zaključkov. Ugotovili so predvsem, da je bila vrednost človeka že od njega dni različna ter da je tudi v tem pogledu kakor v vseh drugih, ko gre za ceno, odločala konjunktura. Ko so n. pr. v svetopisemskih časih Jakobovi sinovi prodali svojega brata Jozefa ter prešli zanj 20 srebrnikov, niso vedeli, kaj bi naj počeli od veselja nad tako dobro kupnjo, pa tudi tedaj dvajset srebrnikov ni bilo mnogo denarja.

Pri nekaterih narodih se je ohranilo od dandane običaj, da prodajajo neveste. To je nedvomno zanimivo pomožno sredstvo za ugotovitve, kakšno ceno ima človek. Pri teh narodih mora mladi mož plačati nevesto njenim staršem. Cena je seveda različna. V modernem Orientu so se združili nezaposleni bivši čuvaji haremov, ki vzdržujejo luksuzno pisarno in določajo cene hčera muslimanov. Veljajo za prave strokovnjake in njihove cenitve vedno upoštevajo. Zelo krasno dekle (pogoj je, da ima velike oči, dolge lase, belo polt obraza, majhna usta itd.) velja 8100 din. V nekaterih primerih je lahko ceno tudi višja, nikdar pa ne sme presegati 12.960 din. Manj lepa dekleta, ki imajo n. pr. lahko rjav polt obraza ali pa slab značaj, veljajo 4050 do 5670 din. Dekle, čigar lepota je sporna, se mora podvrditi ocenitvi posebne komisije, ki jo sestavljajo trije patentirani evnuhi.

Ceno ljudi, ki niso naprodaj, pa je treba ugotoviti drugače. Tako je n. pr. Aga Khan, indijski knez brez prestola, ki načeluje mohamedanski sekto s 5.000.000 člani, ocenjen med svojimi verniki po svoji teži. Vsako leto ob koncu mohamedanskega solnčnega leta obišče Aga Khana v njegovi palači posebna delegacija in ga stehita na posebni tehtnici, ki je določena nalašč v ta namen. Za vsak funt lastne teže dobi Aga Khan okrog 15.000 din. Sedaj tehta Aga Khan 220 funtov, kar pomeni, da je precej drag. Aga Khan pa sam sebe ceni seveda še mnogo višje kakor po 15.000 din za funt. Ljudje v splošnem pač precenjujejo vrednost svojega telesa, o čemer nam priča cela vrsta zavarovanj pri življenjskih zavarovalnicah in procesov zaradi teh zavarovanj. Tako je n. pr. čikaško sodišče razsodilo o tožbi ameriškega zdravnika D. B. Chapmana, ki mu je njegov prijatelj razbil nosni hrustanec. Hauptman je trdil, da se zaradi razbitega nosu ne more oženiti po svoji izbiri in je zahteval odškodnino 82.000 dolarjev. Toraj 82.000 dolarjev samo za nosni hrustanec! Kakšno ceno bi imelo potekalek celo zdravnikovo telo? Vrednost svojega telesa znajo prav dobro ceniti umetniki. Tako si je dala Francozinja Aimée Pfaner zavarovati nož za 3.000.000 din, pianist Jack Daun roke za 60.000 dolarjev, igralka Evelyn Prevost zobe za 35.000 dolarjev itd.

Navedeni primeri nam kažejo, da vrednosti človeka ni mogoče ugotoviti na podlagi nekega zanesljivega merila. Sleherni

krat na dan hrano za 8 dolarjev na teden. Če si žele še lastno kopalnico, morajo doplačati pet dolarjev. Običajno se pa tako elegantno, kakor da zasluživajo najmanj 200 dolarjev na teden. Nekatere kupujejo obleke na obroke in varčujejo pri hrani. Druge se pa tudi ne branjajo denarja moških. V Hollywoodu je pač nujno opozoriti na sebe, naj stane kar hoče. V mestu prav mrskoli krasnih deklet, ki so se tam zbrala iz številnih ameriških mest, kjer so jih opozarjali, da bi bile zelo dobre za film, ali so si pa to samo mislile. Ko so porabile vse prihranke, ki so jih prinesle s seboj v Hollywood, so se morale oprijeti dela, kakršnega so pač dobile. Tiste, ki niso bile solane, ali ki niso imele strokovne kvalifikacije za kakršenkoli poklic, so postale družabnice bolnikov, ki jih prihajajo v Kalifornijo mnogo zaradi tamkajšnjega prijetnega podnebja. Zopet druge so postale vodnice tujcev, ki obiskujejo filmsko mesto, to se pravi zaposlene so v poklicu, ki je nekoliko sumljiv, čeprav ni odvratno le od njih, temveč tudi od mož, ki jim delajo družbo, kaj se z njimi zloži.

Hollywoodu potemtakem ni mesto ž. n. ki imajo na rožah postlano. V resnici dobro se godi le nekaterim filmskim zvezdam, a še tem ne stalno. Za tiste pa, ki jih je zvalil v Hollywood zunanji sijaj, je postal ta kraj nevarno mesto in v njem so postale sužnje svoje častihlepnosti in svoje izgubljene eksistence. Mnoge nimajo poguma in ne sredstev, da bi se vrnil domov ter morajo ostati v tem namišljenem zemeljskem raji.

Kakšno ceno ima človek Ljudi zgolj po telesnih sestavinah je težko vrednost človeka pravično oceniti

Človek se ceni drugače. Ne oziirajmo se v tem primeru na cenitve posameznikov, temveč skušajmo ugotoviti ceno človeškega telesa na podlagi kemične analize. Če stehatmo človeško telo, kakor n. pr. veliko ribo, ki nam da večjo količino masti, se izkaže, da niti po tem načinu ne moremo ugotoviti točne cene človeka. Okrog 20-letni mladenič tehta 61,8 kg, njegovo telo pa vsebuje naslednje prvine: vode 40.694 gramov, ogljika 11.375 gramov, vodika 1694, dušika 1626, kisika 3.682 in pepela 2716, skupaj torej 61.787 gramov. Ameriški zdravnik dr. Pierle trdi, da bi iz teh snovi lahko izdelali le za okrog 50 din blaga, in sicer iz masti 3 male sveče, iz železa 2 cm dolg žebelj, s sladkorjem bi pa lahko posladili 3 škodlice slabšega čaja. Italijanski zdravnik dr. Caron pa pobija to nizko ocenitev svojega ameriškega kolega in trdi, da se dr. Pierle zelo moti. Pravi, da bi v primeru, če bi porabili vse vodik in kisik, kolikor ga vsebuje človeško telo, za razsvetljavo, lahko s tem pilnoma razsvetlili ulico v dolžini po kilometra za več ur. Razen tega bi lahko iz ogljika, če bi bil predelan v grafit, izdelali 9.000 svinčnikov. Dr. Pierle je pa povsem pozabil na fosfor, ki ga vsebuje človeško telo toliko, da bi lahko iz njega izdelali 800.000 žeplenk. Iz železa bi lahko izdelali 6 žebeljev, ne le enega, in masti bi bilo dovolj za 60 sveč ali 17 kosov mila. Dr. Pierle pa ne navaja še soli, ki jo vsebuje človeško telo 20 žlic.

Drugi kemik, H. Maye, je prišel zopet do drugačnih zaključkov. Navaja, da človeško telo vsebuje 22 funtov masti, iz katere bi lahko izdelali 110 sveč. Iz glicerina bi izdelali 15 kg dinamita in človeško telo vsebuje toliko apna, da bi lahko z njim pobelili manjši kabinet. Iz teh števil je razvidno, da so mnenja kemikov o sestavi človeškega telesa zelo različna. Zato ni točnega merila za ocenitev človeka po njegovi telesni vrednosti. Kljub temu lahko trdimo, da je vrednost človeka v kemičnem pogledu precej visoka. Lahko bi jo primerjali s ceno 1000 jaje, ki vsebujejo približno enako količino kemičnih prvin kakor naše telo. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti, da gre le za kemične snovi, ki jih vsebuje človeško telo. Marsikomu bi se namreč zdelo, če 1000 jaje nekoliko premalo.

Vrednost človeka bi lahko bila ugotovljena tudi z drugim merilom, n. pr. na podlagi tega, koliko živil človek konзумira. Statistiki so ugotovili, da je 70-letni človek pojedel v svojem življenju približno takšno količino živila: 250 q kruha, 300 q krompirja, 350 q mesa in masti 12.000 jajc, 400 q zelenjave in soljiva, 180 ke soli in popl je nad 25.000 litrov raznih pišanc. Na podlagi vrednosti teh konzumiranih živil si lahko izračunamo, koliko je bilo investiranost v človeško telo v 70 letih. S tem denarijem bi si lahko kupili še leno vilo.

Končno se na poslušajo še vrednosti človeškega bitja po ameriškem vzoru. Ne sme pa nas presenetiti, če Američani ocenjujejo človeka, kakor da je le finančni čimbelj. Američani sploh radi gledajo na vse povsem realistično in z materialističnega stališča. Dr. Louis Dubin, šef statističnega oddelka nevarnosti v Metropolitan Life Insurance Company je bil pooblaščen od sodišča, naj bi sestavil nekakšno tabelo denarne vrednosti povprečnega Ame-

ričana. Za osnovo mu je bila dana družina, katere hranitelj zasluži na leto 2.500 dolarjev; šlo je tedaj za družino kvalificirane delavca. Dr. Dubin je prišel do naslednjega zaključka: vzgoja otroka do 18. leta velja razen posebnih izdatkov za šolo, ki jih prevzema država, 7.239 dolarjev. Z obrestovanjem tega kapitala je dojenček čim se narodi, vreden okrog 9.333 dolarjev. To je povprečna številka, ki jo dobimo, če delimo narodni dohodek Američanov s številom novorojenčkov. Vsako naslednje leto življenja otroka se njegova vrednost dvigne za 1000 dolarjev, tako da znaša v njegovem 18 letu 28.000 dolarjev. Cena človeka se giblje v raznih življenjskih dobah tako: v 21. letu je vreden 30.818 dolarjev, v 30. 31.038 dolarjev, v 40. 25.795 dol., v 50. 17.510, v 60. 8.409 in v 70. letu 562 dolarjev. Sodišče v New Yorku je na podlagi teh cenitev človeka ovrglo razsodbo, po kateri je bil neki sofer obsojen na globo 17.500 dolarjev zato, ker je do smrti povozil človeka. Njegova žrtev je bila namreč stara 30 let in imela je na leto 2.500 dolarjev dohodkov. Sodišče je obsodilo soferja na 31.038 dolarjev, kolikor je človek vreden po dr. Dubinovem računu, ko je star 30 let.

Tako torej cenijo človeka v Ameriki. Pri nas pa je težko reči, kakšno ceno ima prav za prav človek in če sploh kdo kaj zanj da, zlasti v teh časih evropske vojne.

Koliko je na svetu ljudi

Po računih v zadnjih letih živi na svetu, kakor piše »Wirtschaft und Statistik«, 2169 milijonov ljudi. Skupna površina posameznih držav obsega 134,8 milijona kv. km. Brez slabopreksanih in neobljudeh južno polarnih pokrajin (okrog 10.000.000 kv. km). Število prebivalstva v prejšnjih dobah lahko ocenimo le približno, pač pa lahko ugotovimo, da so se ljudje zelo razmnožili, in sicer v zadnjem stoletju se je število prebivalstva podvojilo. V Evropi je število prebivalstva do l. 1910 v dobi industrializacije naraslo znatno bolj kakor na drugih kontinentih. Od tedaj pa število prebivalstva na drugih kontinentih narasla bolj. Čez polovico prebivalstva sveta živi v Aziji in le četrtina v Evropi. Leta 1938 je bilo v Evropi 530.000.000 prebivalcev.

V Nemčiji in Avstriji živi 90.000.000 prebivalcev, v protektoratu na češko-moravskem pa 7.000.000. V Veliki Britaniji živi 47.000.000 ljudi. V Franciji pa samo 62.000.000. Britanski imperij obsega četrtino površine zemlje in šteje nad 500 milijonov ljudi. Sama Indija ima 338.000.000 ljudi. Francija s svojimi kotonijami šteje skoraj 114.000.000 prebivalcev. Italija s kolonijami vred ima 58,5 milijona prebivalcev. V matični zemlji živi 44.000.000 ljudi.

Najštevilnejši narod na svetu so Kitajci. Kitajska ima 427.000.000 prebivalcev. V Sovjetski Rusiji živi zdaj 183.000.000 prebivalcev. Zedinjene države imajo 130 milijonov prebivalcev. Na Japonskem otoku živi 72.000.000 ljudi, skupno pa šteje japonska država 102.000.000 prebivalcev.

S peklenkim strojem nad vran

Lovci v državi Idaho se lahko ponašajo, da so z enim samim strelom ubili 15.000 vran. Sicer so ta rekord dosegli s peklenkim strojem, ki je vseboval 200 cevi, napolnjenih z dinamitom in vložnih v velikih pločevinastih škatalih. napolnjenih s črvi in žuželkami kot vabo. Na malem otoku v reki Snake River so se razmnožile vrane tako, da so uničile v veliki okolici vse kmetijske kulture. Otok so zato imenovali Rai vran. Vran niso mogli zatreti ne s strelom in ne kako drugače, zato so se končno odločili, da jih pobijejo s pomočjo velikega peklenkega stroja. V ta namen so razpostavili po otoku številne skatle, napolnjene z vabo, v njih pa so skrili dinamitne naboje. Ko se je zbralo največ vran, so peklenški stroj sprožili z električnim tokom. Eksplozija je bila strahovita. Strel se je ves otok kakor pri potresu vsa tla so bila pokrita z ubitimi vrani. Vran je bilo toliko, da so jih odvažali s številnimi rečnimi vlačili.

Ko slepec spregleda

Zdravnikom se je posrečilo že večkrat, da so dali človeku, ki je bil od rojstva slep, vid. Pri slepih, ki so bili slepi od rojstva in so pozneje spregledali, so ugotovili mnogo zanimivih stvari. Ti ljudje so si ustvarili povsem različno sliko o svetu. Neki človek, ki je bil prej slep od rojstva, je posegel po tabulki, ko je spregledal. Toda to jabolko je bilo samo na slikano na sliki, ki je bila položena na mizi. Slepci tudi nimajo nobene predstave o daljavah ter ne vedo kakšna je daljava kilometer ali 100 m. Človek, ki po operaciji spregleda, sega po predmetih, ki so oddaljeni od njega tudi po več sto metrov. Slepci tudi ne poznajo senec in še mnogo drugih reči, kakor drugi ljudje. Imajo tudi povsem druge predstave o oblikah raznih predmetov.

Radioprogram

Nedelja, 23. junija
8: Jutranji pozdrav. — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 8.45: Verski govor (msgr. Viktor Steska). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Gorenjski trio. 10: B. Smetana: Moja domovina, sinf. suite (plošče). — 11: Operni trio, vmes posjeta narodne Andrej Jarc in Tone Petrovič s spremljevanjem harmonike (Avgust Stanko). — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 16.30: Pol ure za dijake. — 17: Kmet. ura: Katere bolezni uničujejo zarod naše živine (dr. Janko Koren). — 17.30: Pevski zbor »Cankar«. — 18.15: Citre in balalajke (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Prenos pevske tekme iz opernega gledališča. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: V kresni noči (radijski orkester).

Ponedeljek, 24. junija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Iz otroške sobe (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Objave. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Zdravstveno predavanje: Nekaj o dieti (dr. Božena Zajc-Lavričeva). — 18.20: Komorni trio (plošče). — 18.40: Slovenski delež v tujih kulturah: Znanstveniki (prof. Vilko Novak). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Veseli zvoki (plošče) 20.30: Operna glasba. Sodelujejo: Ksenija Vidali, Jean Francel, člana ljublj. opere in radijski orkester, dirigent D. M. Sijanec. 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za boljše voljo (plošče).

Torek, 25. junija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Po domače (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. 14: Poročila. — 18: Cello — solo koncert, prof. Čenda Sedlbauer, pri klavirju prof. Pavel Sivc. — 18.40: Gostinstvo in turizem (Joško Sotler). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potočnik). — 20: Koncert radijskega orkestra. 21.15: Duet harmonik (brata Goloba). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za ples (plošče).

Sreda, 26. junij
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Godbe na pihala igrarji (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Veseli kvartet. — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: Reportaža iz tiskarne. — 18.40: Restavriranje kapitelske cerkve v Novem mestu. (Jože Gregorič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Violinski koncert prof. Jana Slaisa, pri klavirju Ruža Slajs. — 20.50: Bizet: L'Arlesienne, suite (plošče). — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Havajske kitare in wurliske orgle

Četrtek, 27. junija
(plošče).
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Pisan drobji (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski spored slovenskih skladateljev (radijski orkester). — 14: Poročila. — 18: Sramel »Škrjanček«. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Koncert opernega baritonista Borisa Popova, pri klavirju profesor Pavel Sivc. — 20.45: Reproduciran koncert simfonije glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 28. junija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 9: Solska ura: Vidovdan-ska proslava (pripravlja II. delci, mešar. šola v Ljubljani, vodi gđc. Marija Laharnar). 10: Prenos iz stolnice. — 12: Iz domovine (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Akademski pevski kvintet. — 14: Poročila. — 18: Koncert jugoslovenske glasbe (radijski orkester). — 18.40: Vidov dan (prof. dr. Fr. Trdan). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: O zunanji politiki (Fr. Terseglav). — 20.30: Radijski komorni zbor in radijski orkester, dirig. M. Sijanec. 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Slovenska

Nova metoda
V oddelku bižuterije v veliki trgovski hiši so se začele silno množiti tatvine in ravnatelj je poklical šefa oddelka ter mu zagrozil: Tega mora biti konec, če ne... Kmalu potem so tatvine v resnici prenehale. Ravnatelj se je temu čudil. Zopet je poklical šefa oddelka: Kako se vam je posrečilo to urediti? — Povsem enostavno. Namestil sem v oddelku novo voditelico. — In ta je bila pazljiva? — Ne. Toda ta je škilasta.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Strasen krik in vik je zaglušil njegove besede. Trušč je postajal vedno večji, desnica je jela klicati na govornika:

— Dovolj! Tak škandal! Pozovite ga k redu!

Levica je pa gromovito ploskala.

V sredini je stala visoko vzravnana postava in iztegovala roko proti predsedništvu.

— Zahtevam besedo!

— To je bil Eugen Pavert.

Njegov nastop je povzročil tako začudenje, da je postalo naenkrat razmeroma tiho.

Na tribuni je znova povzel besedo zadnji poslanec.

— Če proglasi človek listino za potvorbno in če to ni res, se da morda iz tega sklepati, da mu je dotična listina posebno neprijetna. In kdo je potem ponarejevalec, če ne...

— Dovolj! — so se začeli ogorčeni klicati. — Pavert, Pavert...

Nihče se namreč ni zmenil za možni razvoj debate,

kajti vsaka stranka se je v skrbih spraševala, kakšno presenečenje ji pripravila ekvilibrist »strane sredine«. Po kom bo udaril? Dotlej je bil zagrižen valcorist. Ali bo po izjavi izvedencev svačeno preklical svoje mnenje in prišel na dan z nečem ugodnim, proti vsej verjetnosti, ugodnim zlasti zdaj za stare stranke? Ali bo žilav, ali bo morda mogel zadržati polom? Če se odpove Valcoru, bo pokopana ta čudna usoda. Podpora njegove skupine bi utrdila levičarski blok proti omajani desnici. Vse je kazalo, da bo izvolitev razveljavljena. V tem primeru bi nihče več ne verjel markizmu. Ostal bi samo pustolovec, ki bi mu ne kazalo nič drugega, nego izginiti. Pavert je začel.

Prvič v svojem življenju je bil kratek.

Ker je imel slučajno res nekaj, kar je lahko povedal, ni hotel tega utopiti v svojih besedah. Kateri Demosten bi bil povzročil tak učinek?

Ko je dvignil navaden list belega papirja, govoreč o tej vsakdanji trgovski malenkosti, o tovarniški znamki v obliki v papir vtisnjene vodne ribe, je zavladovala v polkrogu okrog njega grobna tišina. Malo je manjkalo, da od presenečenja in pozornosti v klopih in na tribunah niso nehala biti vroča srca.

Ko je pa govoril o groznih izvedencev, o spletakah preiskovalnega sodnika in višjega državnega tožilca in ko je pripisoval izvor teh spletk celo vladi in ko je vzel na piko neposredno tudi čuvarja pečata, pozivajoč ga drzno, naj ovrne njegove trditve, če more, se je dvignil še večji val razburjenja in ogorčenja, kakor prvič.

To je bil eden tistih valov, v katerem so ogorčeni vzklili, razbijanje po klopih, grozjenje, psovke ter krik in vik izpremenili parlament v pravo judovsko šolo.

Ko se je slednjič razburjenje in ogorčenje nekoliko poleglo, je jelo dobivati zasedanja parlamenta določnejše oblike. To je bil za markiza de Valcora izreden osebni uspeh. Zdal ni šlo več zanj. Noben glas se ni dvignil, da bi zahteval razveljavljanje njegove izvolitve. Politične strasti, razpaljene najprej zavoljo njegovega imena, so pustile zdaj, da se je to ime dvignilo visoko nad debato, kakor da je naenkrat postalo nedotakljivo.

Zdal je bila vlada na zatožni klopi, in to je bil za parlament mnogo večji užitek, kakor debata o poslancu okraja Finistere.

Vlada samo zato ni padla, ker ni Pavert iz svojih posebnih nagibov izpremenil svojega vprašanja v neposredno interpelacijo. Toda vlada je čutila, da bo padla prihodnjič iz tem večje višine, če ji je bilo že priznanešeno danes.

Obraz ministrskega predsednika je bil kar posinil. Njegov nastop je bil tem klavnejši, ker se na napač ni bil pripravil. Nesrečnež ni ničesar vedel o vodnem znaku. Vse je bilo ostalo pri njegovem zmagovalnem razgovoru s čuvarjem pečata in pri izjavi izvedencev.

Ko je jel vodja skrajne sredine demostilirati z listkom, se je ministrski predsednik nasmehnil, skomignil z rameni in začepetal svojemu tovarišu pravosodnemu ministru:

— Demantirajte.

Pravosodni minister je nakremžil obraz, kakor da ga je nekdo udaril s kijem. Njegov obraz ni bil blede, temveč rdeč kakor opeka in oči so mu izstopile iz votlin.

Ko je bil končno potisnjen na tribuno in ko je moral zadevo pojasniti, se je zadovoljil s tem, da je med ogorčenim žvižganjem in psovkami izjavil, da se zdi vse, kar je izjavil spoštovani poslanec Pavert, neverjetno, da bo pa navzlic temu uvel del preiskavo. Sumljivo je napovedal, da je treba sprejeti take manevre samo z neupanjem, zlasti če se upošteva ogromno bogastvo, ki lahko kupi vse priče in vse vesti.

Pri teh nesramnih besedah je že završalo na enem koncu galerije nad tribuno. Tam je hotel Baillégian glasno protestirati, pa so ga potisnili iz galerije. Potem je izvedenec v kulorjih ogorčeno izpostavil svojo vest občudovanju. Toda na tribuni je šinila srdito napadenemu čuvarju pečata v glavo misel, ki bi bila malone postala Valcoru usodna.

Norče brije iz vas, — je vzklil obrnjen k desnici. — Pripoveduje vam bajko, ki ne prenese nobene preiskave. Niti do jutri je

Izpred obrtnega sodišča

Višja sila in § 220 obrtnega zakona

Po § 220 obrt. z. gre uslužbencu plača, če je bil pripravljen opravljati službo, pa je bil v tem zadržan po službodajalčevih okoliščinah. Sodišča so splošno tako določila, da so delavcem priznavala mezde tudi za dneve ko podjetje zaradi višje sile ni moglo obratovati. Tak primer se je pripetil v Ljubljani. Pred par leti je bila zima tako mila, da je neko gradbeno podjetje obratovalo tudi v decembru in januarju in sicer je gradilo državno poslopje pod nadzorstvom banovine. Sredi januarja je temperatura toliko padla pod ničlo, da je bilo sploh nemogoče zidati, razen tega je pa tudi banovina kot nadzorna oblast do nadaljnjega prepovedala delo. Na mah je bilo nad 70 delavcev nekaj tednov brez dela. Vsi so se vdal, le eden je tožil za odškodnino ter je svojo tožbo opiral na § 220 obrt. zak. Prva instanca je smatrala, da je ta okoliščina nastala tako na delodajalčevi kakor tudi ne delojemalčevi strani in da je bila take narave, da se podjetje nikakor ni moglo izogniti, da je nastopila tedaj višja sila, za katero podjetje ni bilo odgovorno, zato sodišče ni prisodilo delavcu nikake odškodnine.

Na tožnikov priziv pa je okrožno kot prizivno sodišče v obrtnih zadevah odločilo, da ta okoliščina ni nastopila na službodajalčevi strani, marveč samo na strani službodajalca in je tedaj po § 220 obrtnega zakona priznalo tožniku odškodnino za one dni, ko ni delal. Nam se zdi tako strogo tolmačenje zakona prehudu.

Kdaj se lahko delavec s pridom sklicuje na § 220 obrt. zak., nam bo pojasnil naslednji primer. France je bil delavec pri gradbenem podjetju, imel je po 6 din mezde na uro. Med trajanjem delovnega razmerja 31 ur ni delal in sicer 29 ur zaradi tega ne, ker mu podjetnik ni dal dela, 2 uri pa zaradi tega ne, ker je v odpovednem štadiju 2 uri izostal, da si je iskal drugo službo. France je tožil za odškodnino za 31 ur, za katere ni prejel mezde. Glede 29 ur se je podjetje izgovarjalo na višjo silo, češ da ni bilo dela, glede zadnjih dveh ur pa, da je France samovoljno in brez odobrenja izostal. Podjetje je bilo obsojeno, da plača Franceu odškodnino za 29 ur. Razlogi: Pomanjkanje dela, ki je vzrok, da delavec ne more delati, je okoliščina na strani podjetnika, njegova stvar je, da delavec pravčasno odpove službo ali pa organizira delo tako, da dobi delavec takoj drugo delo, čim je z enim gotov. Glede ostalih 2 ur je pa poudarjala sodba, da se po § 237 obrt. zak. mora dati službodajalcu po odpovedi nekaj časa, da si išče drugega mesta, toda službodajalec mora za izostanek prositi. Ker pa France tega ni storil, namreč je samovoljno izostal 2 uri, se mu, za ta čas ni mogla priznati nikake odškodnine.

Za praznike je delala potice

Micka je bila kuharica v restavraciji. Imela je 400 din mesečne plače ter prosto hrano, ki je bila vredna 10 din na dan. Nekega dne je obbolela ter je 5 dni izostala iz službe in sicer prav za velikonočne praznike. Ko se je šesti dan po izostanku zopet zglasila pri restavraciji, da bi nadaljevala službo, jo je odslužil, ne da bi ji bil plačal za 5 dni boleznino in odškodnino za 14 dnevno odpovedno dobo. Zato je Micka svoj zahtev uveljavila s tožbo. Pri razpravi je toženec odklanjal plačilo in trdil, da Micka ni izostala zaradi bolezni, temveč brez utemeljenega razloga in je toženec pustila za velikonočne praznike na cedilu. Micka ga o boleznih sploh ni obvestila, temveč je poslala le neko žensko po predpisnik in po copate. Ta ženska je povedala, da Micka doma potice peče. Ko je Micka prišla po preteklu 5 dni zopet v službo, jo je toženec seveda pozval na odgovor zaradi izostanka. Micka je odklonila predpisnik, se oblikla in tako brez razloga samovoljno odšla.

Vse te tožbeve trditve so se izkazale za neresnične. Sodišče je ugotovilo po izpovedih prič, posebno pa po zdravniku, ki je Micko preiskal v zvezi s potrdilom OUZD, da je bila Micka res bolna, da je ležala v postelji in da je zdravnik odredil, da se je v bolniški list pri OUZD vpisala 5dnevna delazneznost. Pri tem ni odločilno, ali se je Micka prvi dan obolenja kakšno podhranila uro zamudila s poticami. Tudi je neka priča potrdila, da jo je Micka poslala k tožencu po bolniški list, da ga pa toženec ni hotel dati, češ da mora Micka sama priti, kar je tudi storila, in ko je osebno dobila od toženčeve žene bolniški listek, je odšla v OUZD, kjer je zdravnik odredil, da mora mirovati in počivati. Iz tega sledi, da je bil toženec obveščen o Mickinem obolenju, kaj drugega pa s 219 obrt. zak. ne zahteva. Ta pravi, da je uslužbenec dolžan brez odlašanja javiti gospodarju svoj zadržek službovanja, to je Micka tudi storila po svoji prijatelji kakor tudi osebno; pač pa je imel toženec, če je čimvil nad Mickino boleznijo, pravico zahtevati, da bi mu bila Micka predložila spravevalo pristojnega okrožnega urada za zavarovanje delavcev ali uradnega zdravnika o vzrokih in trajanju delazneznosti.

Končno se je dognalo tudi po izpovedih prič in na vsežadnje tudi po priznanju toženca, da je takrat, ko se je Micka po okrevanju zopet javila, da bi službo nadaljevala, izjavil Micki, da je ne mara več v službo, ker je 5 dni neopravičeno izostala. Ker pa je bilo dokazano, da Micka je vsled bolezni ni mogla priti v službo, je bil njen odpust brez odpovedi neupravičen. Zato je bil toženec obsojen, da je moral plačati za 5 dni boleznino in za 14 dni mezdo ter nadomestek za hrano.

Križanka

1	2	3		4	5	6	7
8				9		10	
11			12				13
14			15			16	
		17			18		
20		21					22
23	24			25			26
27		28				29	
30		31				32	
33					34		

Pomen besed

Vodoravno:

1. Kemična prvina, 4. sibirski reka, 8. zdravilo, 10. egipčansko božanstvo, 11. čisto ime čeških kraljev, 13. osebnostni zaimek, 14. kazalni zaimek, 15. staroslovanska pijača, 16. tatarski poglavar, 17. časovni pri-slov, 19. hrvaški zdravilišče, 21. grški otok, 23. desni pritok Drine, 25. kem. znak za germanij, 26. kem. znak za iridij, 27. mrčes, 28. reka v Srbiji, 30. glasbena nota, 32. ličarska potreščina, 33. del očenaša, 34. nevarno orozje.

Navpično:

1. Ena izmed treh Park, 2. časovna enota, 3. del glave, 5. glasbena nota, 6. ruska reka, 7. grška boginja, 9. južnoameriško otočje, 12. konjska oprema, 16. žival, ki daje lepo krzno, 17. ruski polotok, 18. alkoholna pijača, 20. uslužbenec, 22. ptica, 24. levi pritok Irtaša, 26. moško ime, 29. veznik, 31. povratni zaimek.

Rešitev križanke, objavljene danes teden

Vodoravno:

1. polbrat, 7. peč, 8. očet, 10. očim, 11. žara, 12. že, 13. Ada, 15. cm, 16. ako, 18. Rab, 19. Drina, 20. ena, 22. kar, 24. vi, 25. vaš, 27. ti, 28. Amor, 30. Irec, 32. cena, 33. luna, 34. San Jose.

Navpično:

1. Peček, 2. oči, 3. lama, 4. roža, 5. Aca, 6. terca, 7. Požarevac, 9. tamburica, 14. Dvina, 17. oda, 18. rak, 21. Nimes, 23. Atene, 25. vran, 26. šilo, 29. ona, 31. Rus.

Sedemstoletnica lekarn

Evropske lekarnarje praznujejo letos 700-letnico prve lekarnarje.

Prva lekarna je bila ustanovljena l. 1240. Nemški cesar Friedrich II. Hohenstaufski je izdal odlok, s katerim sta bila ločena lekarniški in zdravniški poklic. Lekarne so sicer obstajale že v osmem stoletju v mohamedanskih deželah, toda Friedrich II. je bil prvi, ki je v Evropi odpravil dotlej razpaseno navado, da so zdravniki izdelovali sami razna zdravila in na ta način zane-marjali svoj poklic. Z odlokom Friedricha II ni bilo samo prepovedano zdravnikom izdelovati zdravil, temveč je bil točno in jasno določen razloček med zdravnikom in lekarnarjem, tako da zdravnik ni smel imeti poslej več svoje lekarnarje in niti je ne voditi skupno z lekarnarjem. Z odlokom je bil celo predpisan cenik zdravil v ceniku so bila navedena vsa tedanja važnejša zdravila in recepti za njihovo izdelavo. Številna navodila odloka Friedricha II. so se celo dandanes osnova vsake uradne ureditve o lekarnah.

Po personalni uniji med Nemčijo in Italijo je bila nova ureditev lekarnarstva tudi razširjena v Nemčiji. Ohranjen je spis, ki omenja prvega nemškega lekarnarja iz l. 1241 v Trieru. Do konca 13. stoletja se pa lahko ugotovi v Nemčiji že 60 lekarn. Najstarejša lekarna v Nemčiji je zdaj tako zvana Zelena lekarna v Prenzlau pri Berlinu. Ustanovljena je bila l. 1303.

Vsak drugi Šved zavarovan

Vsak drugi Šved je zavarovan za življenje. V preteklem poslovnem letu je naraslo število zavarovancev na Šved kem za 110.000 na 3.050.000. Celotna zavarovalna vsota je dosegla 5.6 milijard švedsk. kron. Statistika kaže, da je sedaj že zavarovan vsak drugi Šved za življenje.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Za weekend

KUPITE NAJCENEJŠE ZLOZLJIVE VRTNE FOTELJE, ROŽASTE KRETON IN KLOT ODEJE, PRIMERNE ZAVEŠE V RAZNIH VZORCIH PRI SEVER — MARLIN TRG 2 V POPRAVILO VZAMEMO TUDI STARE ODEJE!

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PRVOVRSTNA VINA

ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah
Namizno belo liter din 8.—
srbski prokupac » » 9.—
rizling » » 9.—
dolenjski cviček » » 10.—
jabolčnik » » 5.—
muškati silvanec » » 12.—
dingač » » 12.—

žganja:

trojnovce liter din 28.—
slivovka » » 28.—
brinjevec » » 36.—
rum » » 36.—
borovničar » » 36.—

Mrzla jedila:

Se priporoča »Buffete J. Jeraj, nasl. Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 9. L.

Poslužite se

malih oglasov

»Slov. Narodu«

ki so najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50 PAK ENITLANJE

kuriranje, vezanje zaves, pe-tla, monogramov, gumbic. — velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gosposvetska c. 12. 4. L.

MALINOVEC

naraven, kg din 17.—, nudi HOMAN, Sv. Petra c. 81

ABONENTI

se sprejmejo na dobro domačo hrano. Kosilo ob 14 uri primerno za uradnike. Proda se tudi popolnoma ohranjeno žensko dvokolo. — Stari trg 15/II. 1599

ZA WEEKEND

Egon Zakrajšek

ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetništvu

LJUBLJANA

Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

KLISEJE

VEŠTINE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LOČENEC

srednjih let s stalno službo, dobro situiran, želi znanje s samostojno damo, ločenko ali vdovo do 30 let z lastnim stanovanjem in pohištvom. Samo resne ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Samostojna«. — Na anonimno ne odgovarjam. 1581

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SOBO S KUHNJO

oddam gospodični. Zalokarjeva ulica 14.

NENAVADNO TENKA

a kljub temu zajamčeno zanesljiva!

Manjvredne imitacije energično odklonite, gre za vaše zdravje!

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SREBRO, DRAGE KAMNE in vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

Jos. EBERLE

LJUBLJANA — Tyrševa 2 (palača hotela »Slone«)

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STARINSKE PREDMETE

vsakovrstne, preproge, pohištvo, porcelan, slike in umetniške slike kupujem in prodajam. Demšar, Ljubljana, Kolodvorska ul. 30. 31. L.

Izvrstna

MEDICA

barva ustne in lica!

Dobite jo v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ulica 6

MODISTOVSKO OBET

z vsem inventarjem prodam takoj pod ugodnimi pogoji. — Lokal in event. lepo stanovanje na razpolago. Naslov v upravi lista. 1575

DKW AVTO

dobro ohranjen, prodam. Ogle dati v hotelu Herden, Ljutomer 22. in 23. junija. 1576

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODIČNA

z malo maturo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Vpeljana«. 1500

DELNISKA PIVOVARNA SARAJEVO

potrebuje za takoj izkušene pivarja (pivarskega pomočnika). Prednost imajo neženjeni in tisti, ki so že delali v pivovarniških podjetjih in poznajo delo v vseh oddelkih. Ponudbe z opisom dosedanjega dela in zahtevno plačo poslati na Pivovarno Sarajevo. 1574

15-LETNA DEKLICA

iz poštene delavske družine, ki je dovršila 2. razred meščanske šole, se želi izučiti v trgovini. Naslov, kje se naj predstavi, pošljite upravi »Slov. Naroda« pod šifro »V Ljubljani«.

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PRODA SE VILA

v Vidnu pri Krškem, 8 minut od kolodvorja. Velik sadni vrt. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENO SOBO

oddam s 1. julijem. Naslov v upravi Slov. Naroda. 1583

SOBO V CENTRU

odda starejšemu boljšemu gospodu samostojna gospa. Naslov v upravi Sl. Naroda. 1573

Poseben odderek za preproge, linolej itd.

A. & E. Skabernè

LJUBLJANA

MESTNI TRG

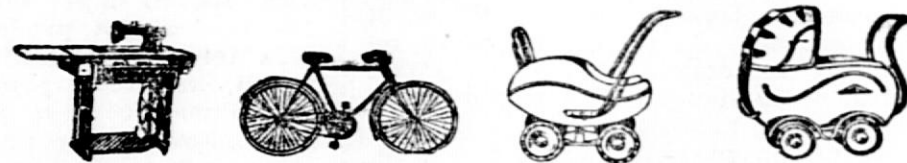
Najnovejša frizure, barvanje las, trajna ondulacija. Salon komfortno modernopremljen.

'RAKAR' Prešernova 7

poleg glavne pošte

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki trički, pnevmatike. Ceniki franko! TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4 MARIBOR — ALEKSANDROVA C. T. 2.

Kljub splošni druginji

se vam nudi okusna in obilna domača hrana po skrajno nizkih cenah v

gostilni „Pri lovcu“

Cesta 29. okt. (Rimska) št. 24 — vogal Bleiweisova c. 2

ABONENTE sprejemamo ter niso obvezani jemati pijače. Razne specialitete, zlasti v brezmesnih dneh. Ves dan mrzla in topla jedila na razpolago. Izborna domača in dalmatinska vina. Vedno sveže pivo. Razno domače žganje. Ekspres kava.

ZOBNA ORDINACIJA

Dentist BEVC JOŠKO

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 4 (kjer je lekarna Kuralt) ordinira za zobozdravstvo in zobotehniko od 9. do 12.30 in od 2. do 5.30 — ob sobotah le do 3. popoldne. Po dogovoru izven teh ur!

TELEFON 32-96

TELEFON 32-96

Za večmesečno zaposlitev iščem

najmanj

20 dobrih tesarjev

Gradbeno podjetje ing. Jos. Dedek

Ljubljana, Zibertova ulica 7/I. — Telefon 22-37

Najboljši vod. k po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

SAMO NEKOLIKO PAR VEČ

in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

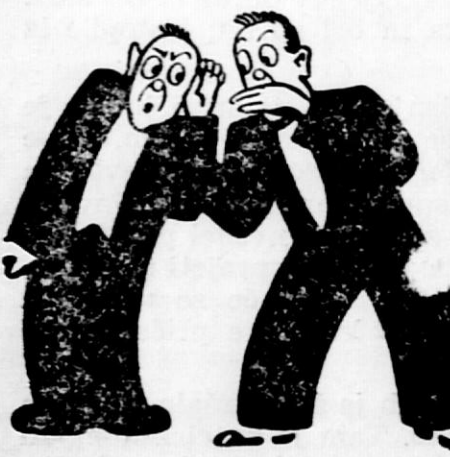
NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
»REPROSTE IN NAJFINERŠE«

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljien: Zgodbe brez groze

Klabund: Pjotr-Rasputin

Ravljien: Črna vojna

Thompson: Sivko

Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—

Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA 5